

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones dominicales super evangelia et epistolas

Hugo <de Prato Florido>

[Nürnberg], 6. Mai 1483

[Sermones LI (prima post octavas pasce) - LX]

[urn:nbn:de:bsz:31-311765](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311765)

ditum curz glia martirij introire. Et sic patet quartus. **¶** Quinto ponitur oportunitas 7 congruentia ouium cōgregādarum in vno ouili xpi. Et hoc ē. Alias oues habeo que non sūt ex hoc ouili. Que quidem oportunitas ex pte nostra ē necessitas: ex pte xpi dei ē congruentia. Ex pte em nra talis cōgregatio ē omnino nobis necessaria ad salutem. quia eramus ceci. p diuersa peccata dispersi sub potestate dyaboli rēdacti. penas eternis obligati. 7 a gaudijs paradisi exclusi. Sed p reductōem ad ouile xpi fidei lumē accipimus. a peccatis absolvimur 7 ad vnitatem virtutū reducimur. a potestate dyaboli liberamur. penas inferni iuadim: et ad paradysum reducimur. Hec omnia sūt in ouili ecclesia dei. **¶** Dat. xvj. Tu es xpc fili di viui. ecce lumen fidei. Tibi dabo clanes re. ce. ecce reductio ad paradysum. et porte inferi nō preualebūt aduersus eā. ecce liberatio a potestate dyaboli et a penis inferni. Et qd cūqz solueris sup terram solutum erit et in celis. ecce ab solutio a peccatis. Et iō si volumus salui fieri necesse est vt ad ouile xpi p baptismalem dei grām reducāmur. **¶** Dat. vi. Qui cre. 7 ba. fu. sal. erit. qui xpo non cre. p demna. Ex pte xpi dei fuit decēs et pgruū ppter sex. **¶** Primo ad caritatem dei eximiam demōstrādā. **¶** Jo. iij. Videte qualem caritatem dedit nobis deus vt filij di nominemur et simus. Per talem em reductōem filij dei sumus. **¶** Secūdo ad dei potētiam ostēdendam que maxime in tali reductione ostēsa fuit. vt dicit Aug. qā p quosdam simplices et viles totū mundū diuersa colentē ad vnā fidē reuocauit. **¶** Cor. j. Videte vocatōem vram fratres. quia nō ml tī potentes nō multi sapientes. sed que stulta sunt mundi elegit deus. In quo dei omnipotētia demōstrat. Quia vt dicit Aug. mains ē facere de impio piū. qz create celam et terram. **¶** Tercio ad dei iusticiā p̄mendandā. quia iustum fuit qz iudei qui noluerunt xpm recipere dispergerentur et cecarentur 7 gentes q ipm nō viderūt et tamē in eū crediderūt vni rent 7 illuminarentur. **¶** Job. it. In iudiciū g in hunc mūdum veni vt qui non vident videant. et qui vident ceci fiant. **¶** Quarto ad dei sapientiam cuius est ordinare insinuandā que ecclesiam xpi de gentibus p̄gregatā ita bene ordinauit et distinxit. **¶** Ephe. iij. Et ipse dedit quosdā quidā aplos. quosdā p̄betas. quosdā aut euāgelistas. alios xpo pastores et

doctores ad p̄summatōem sanctorum in op ministerij in edificatōz corporis xpi. **¶** Quinto ad maiestatem dei laudādā. **¶** Quis enim fuit deus ita cognitus 7 laudatus et veraciter adorat? sicut in ecclesia gentiū. **¶** Isa. xli. Laus eius ab extremis terre. **¶** Ephe. iij. Quod alijs generationibus nō est agnitum filijs hominū sicut nunc reuelatum est sanctis apostolis et prophetis. **¶** Sexto ad dei gratiam 7 gloriam diffundendam. Bonam em vt dicit dyonisius ē suipius diffusiuum. 7 quia deus summe bonus est: decens fuit vt summe se cōmunicaret. qd et fecit carnē assumendo. et gratiā suam in gentibus diffundendo. et ecclesiā suā de gentibus congregando. **¶** Primo em deo tm̄ in iudea notus erat: sed nō sunt omnes pleni fide et grā di. **¶** Jo. j. De plenitudine ei nos omnes accepimus gratiaz pro gratia. **¶** Isa. vj. Plena ē omnis terra gloria eius. **¶** Psal. Diu. lericordia domini plena ē terra. Si aut p̄uersionem 7 p̄gregatōem gentiū p̄sideremus. p̄ ut est p̄destinata a deo et p̄phetata a p̄phetis 7 sanctis. sic dicimus qz necessarium fuit omnino qz istas oues. s. gentiles ad dei ecclesiā cōgregaret. **¶** Dat. v. Nota vnum et vnus apex nō p̄teribit a lege donec omnia fiant. Celū et terra transibunt. verba aut mea nō transibūt. **¶** Luce. xxi. Et sic patet totum de euangelio.

¶ De epistola.

Sermo. lj.

Christus passus
 ē pro nobis vobis relinquens exemplum. **¶** De. ij. Sicut dicit **¶** Job. vij. militis est vita hominis super terrā. huius aut militie bellum nō ē carnale sed spirituale. Et iō dicit aplos. **¶** Cor. x. Arma militie nostre nō sunt carnalia sed spiritualia. **¶** Ephe. vj. Induite vos ar. dei vt pos. sta. aduer. insi. dya. quoniā nō ē nobis collu. aduer. car. et san. sed aduer. prin. 7 p̄ta. tene. haz. p̄tra spūalia nequi. cele. Et iō beatus petrus qui fuit nobis dat? a deo verillifer 7 capitaneus in isto bello tāqz bonus capitaneus reducit nobis ad memoriā patris nri ihu xpi passionem vt ad plium accēdamur. et fortiter dimicemus. **¶** Habet ei passio xpi virtutem acuitiuam quod figuratum est. **¶** Macha. vj. vbi dicitur qz ostenderunt elephātibus sanguinem vue. id est christi. et mori. id est aliorum sanctorum ad acu-

X

endos eos ad prelium. Ad literā sic faciūt ca-
pitanei in exercitu. quia mortem violentā pre-
decessorum suorum reducunt militib; ad me-
moriam vt fortiter accendant ad bellum. Et
quia isto tempore maius bellū instat. q; ma-
gis temptamur ppter abundantiam sangui-
nis ⁊ amenitatem tēp; .iō ecclesia tam in euan-
gelio q̄ in eplā passionem xp̄i ad memoriam
nobis reducit vt fortiter dimicemus. In qua
eplā beatus petr⁹ tria principalit̄ facit. Pri-
mo em̄ reducit nobis ad memoriam xp̄m pas-
sum ad imitādum. In principio epistole. Se-
cundo ostēdit ip̄ius xp̄i patiētis pfectōez ad
venerādum. ibi. Qui peccatum nō fecit nec
inuentus est dolus in ore eius. Qui peccata
nra ip̄e ptulit in cor. s. super lig. ¶ Primo er-
go beatus petrus reducit nobis ad memoriā
xp̄m passum ad imitādū di. Christus passus
ē. glo. omne genus passionis. Et iō non deter-
minat quid sit passus vt innuat omne genus
passionis assumpsisse. Determinat ei. p quib;
sit passus. quia p nobis tam aplis q̄ omnib;
alijs. Ro. viij. Pro no. omni. tra. il. Vobis. s.
gētibus que ip̄m nō vidistis relinquēs exem-
plum patiendi flagella et aduersa om̄ia ac eti-
am mortem. sicut et ip̄e passus ē. Psal. Om-
nes fluctus tuos induxisti sup me. Et hoc ē
qd sequit̄. Ut sequa. vcl. eius alonge. quia d̄
ppinquo sequi non possētis. Et nota q; dicit
vobis relinquēs exemplū et nō nobis. Apo-
stoli em̄ fuerūt ab ip̄o xp̄o informati. vtpote
quia in p̄ntia omnia viderunt ⁊ pceperunt et
spiritus sanctus postea omnia plene ip̄is sug-
gescit. Job. xiiij. Ille vos docebit om̄ia ⁊ sug-
geret vobis omnia. Et iō passio xp̄i erat ima-
ginata ī cordib; eoz. Gal. vj. Ego ei stigma-
ta dñi mei ihu xp̄i in corpore meo porto. ⁊ p-
pterea in omnib; xp̄m sequebant̄ prout pote-
rant. et sic volebat petrus illos seq̄. Job. xxiiij
Vestigia eius secutus ē pes meus. nec decli-
navit ex eis. ¶ Circa hoc mēbrum ad edifica-
tōem nostram duo videamus. s. quare p no-
bis xp̄c passus ē. et in quib; vestigijs ip̄m imi-
tari debemus. ¶ Circa primum notan-
dum q; ppter nouem xp̄c passus ē pro nobis.
¶ Primo passus ē pro nobis abluendis. q̄a
magnis sordibus peccatorūz inuoluti eram⁹
Apoc. j. Lauit nos a peccatis nostris. Exem-
plum sicut carduus ppter sui psumptōez pur-
gat pannos. ita xp̄c p suam mortem ⁊ sangui-

passus ē ⁊ ppter nos

nis effusionem purgavit et abstersit rubiginē
peccatorū nostrorum. Malach. iij. Ip̄e enim
quasi herba fullonum et purgabit filios leni.
Erat em̄ macula peccati ita indurata in ania
hominis. zita fortiter adhibebat. q; p nubil ali-
ud nisi per sanguinem christi poterat lanari.
¶ Secundo passus est pro nobis redimēdis
quia omnes sub potestate dyaboli tenebam⁹
p debito primorum parentum ad inferos de-
scendentes. Exēplū sicut paulinus ep̄s nola-
nus dedit seip̄m in seruum p redimendo filio
vidue a barbaris in affrica detēto. vt dicit gre-
go. in dya. sic et xp̄c se tradidit vsq; ad mor-
tem vt nos liberaret. Isa. liij. Vulneratus ē
ppter iniquitates no. attri. ē. ppter sce. no. Et
sic xp̄c nos lauit et redemit. In cuius figura
de latere ei⁹ pendentis in cruce exiit sanguis
et aqua. vt dicitur Job. xix. aqua. s. ablutiōis
et sanguis redemptionis. Et ideo caros nos
habet. quia care nos redemit. j. Pe. j. Nō au-
ro vel ar. re. ef. sed p̄cio. san. ag. incō. Carum ē
et nos valde hanc redemptōem habere de-
bemus. ¶ Tercio passus ē p nobis viuifican-
dis quia omnes in peccatis mortui eramus.
Grego. Mortē nostrā. s. culpe moriendo de-
struxit. Ro. vj. Vetus hō noster simul cruci-
fixus ē vt destruat corpus peccati. vt vltra nō
seruiamus peccato. Exemplum sicut pellica-
nus effundendo sanguinem suum super pul-
los suos mortuos ⁊ r̄suscitat ⁊ viuificat. Ps.
Similis factus sum pellicano solitudinis zc.
¶ Quarto passus est pro nobis sanandis q; omnes
mortali infirmitate prostrati iaceba-
mus. Psal. Misit verbum suum et sana-
uit eos. s. ad patiendum. Augusti. Magnus
itaq; medicus venit scilicet ad medicinā ama-
ram conficiendam et p̄gustandam. q; ma-
gnus vbiq; iacebat egrotus. Nam de latere
christi pendentis in cruce. vt dicit Augusti.
fluxerunt omnia sacramenta que sunt anime
languentis efficacissime medicine. Exemplū
sicut medicus conficit medicinas ⁊ pillulas et
ip̄e aliquam sumit vt assuret egrotum sic et
christus penitentiam tanq; anime medicinā
confecit in cruce ⁊ ip̄am gustavit vt nos secu-
re eam sumerem⁹. Mathei. xvj. Si quis vult
venire post me scilicet vt in anima sanetur. ab-
neget semetipsum. id est abrenunciet vite car-
nali sicut ego. et tollat crucem suam. id est pe-
nitentiam. ⁊ sequatur me. ¶ Quinto passus

voa mortuos quidam eē peccato. vinētes aē
 deo in xpo ihu domino nro. Iusticie viam?
 ecce pfectio in bono vt opa iusticie faciamus
 que sunt opa vite. **Tercius** fructus ē men-
 tis sanatio. Et hoc ē. Cuius liuore. i. cui? car-
 ne liuida effecta. pp̄t alapas et verbera sanati
 estis. s. in mente a morbo pestifero peccatorū.
Quartus fructus ē ab errore reuocatio et
 ad xpm p̄uersio. et hoc est. Eratis em̄ sc̄z pri-
 us sic oues errātes. sup. p̄ diuersa vicia. **Isaie**
 liij. Omnes nos quasi oues errauimus. Sed
 p̄uersi estis nunc. s. in passione xpi. ad pasto-
 rez xpm qui verbo et exēplo et carne sua vos
 p̄auit et pascit. **Jo. x.** Ego sum pa. bo. Et epi-
 scopū. i. directorem et visitatorem animarū ve-
 strarū et bonorū sp̄nialium collatorem. **Heb.**
 ix. Christus assistens p̄t̄ifex futurorū bonorū
 Et sic patet tertium.

Dominica secunda post octauas de euā-
 gelio. **Sermo** liij.

Quod dicitur et iā nō
 videbitis me. et iterum modicum et vi-
 debitis me. **Jo. xvj.** Quēadmodū
 patriarcha **Jacob** moriens. xj. filios suos cō-
 gragauit et bona et mala eis futura p̄dixit.
 ac etiam testamētū fecit dicens q̄ ioseph ex-
 tra fratres suos p̄dixit quoddam haberet. et
 tandem singulis benedixit. **Gene. xlvij. et xlix.**
Sic et xpc paupum spiritu patriarcha. p̄-
 pe mortē p̄stitutus duodecim ap̄lis suis bo-
 na et mala eis ventura p̄dixit. ac testamētū
 dilectionis et pacis p̄didit nulla obliuione re-
 lendum. **Johā. xv.** Hoc mādatum do vo. vt
 di. inui. **In eodē. xij.** Pa. re. vobis pa. me. do
 vo. Et ad vlti. eleuat̄ manibus benedixit eis
 dum in celū ascēdit. vt patet **Lu. vi.** In p̄nti-
 at̄ euā. mala et bona vētura eis p̄dicat vt i ma-
 lis nō deiciant̄ et in bonis nō eleuent̄. **Eccli.**
 xj. In die bonorū ne immemor sis malorū et
 ecōuerso. In quo quidē euāgelio quinqz per
 ordinē p̄tinent. **Primū** ē futurorū p̄nūciatio
 in principio euāgelij. **Secundum** est circa ea
 que dicebātur ap̄lorū intelligētie obumbra-
 tio. ibi. Dixerunt ergo ex discipulis eius ad in-
 nicem. Quid est hoc quod di. nobis modicum
 zc. **Tercus** ē ditorum a xpo decēs explana-
 tio. ibi. Amen amē dico vobis quia plo. et fle.
 vos. **Quartū** ē ditorum eorūdem p̄ exēplū

demōstratio. ibi. **Mulier** cum parit tristitiam
 habet. **Quintum** ē veri et firmi gaudij repro-
 missio. ibi. **Iterū** aut̄ vide. vos et gau. cor. ve-
Primo ḡ ponit futurorū p̄nūciatio. Et h̄
 ē. **Modicum** et iam nō vi. me. s. in triduo mortis
 sue tunc em̄ nō viderunt eum. Et iterū modi-
 cū et videbitis me. s. post resurrectōez vsqz ad
 ascensionē. quod tps licet fuerit. xl. die. tam
 qz in illis. xl. dieb; modicū et raro eis apparuit
 iō d̄r quod modicū eū viderūt. **Sicut** ḡ in tri-
 duo passionis nō viderūt eū. nec oculis corpo-
 ris. quia relicto eo om̄es fugerunt. sic nec ocu-
 lis mentis. quia de eo q̄ ipse eēt saluator mun-
 di desperauerūt. **Lu. xxij.** Nos sperabam?
 q̄ redempturus eēt isrl. quasi iā nō sperarent
Post resurrectōem ho eius et eū oculis cor-
 poris viderūt. qz gauisi sunt discipuli viso do-
 mino et oculis mētis. **Joh. xx.** Quia vidi. m.
 tho. cre. **Tūc** ei ap̄uit illis sensum vt intel. scri.
Lu. xxij. **B.** Notādum aut̄ hic q̄ do-
 minus sex de causis p̄ntiam suā subtrahit ser-
 uis suis. **Primo** vt in humilitate p̄serue-
 tur. **Hāc** causam vid̄t ap̄ls inuere. ij. **Cor.**
 xij. Et ne mag. reue. extol. m. da. est. mi. sti. car.
 m. an. sat. qui me colla. **In** quo stimulo d̄ns p̄-
 sentia suam subtrahere videbatur. **Secū-**
do vt incauta securitas caueat. que mater ne-
 gligētie ē et p̄pinqua piculo. **Greg.** Dū mēsa
 secura redditur in torpore relaxatur. **Idem.**
Multis sepe graue piculum incauta securi-
 tas fuit. **Etia** corp̄aliter incauta securitas ml-
 ta mala parit. **Tercio** vt ardentius quera-
 tur. **Can̄. iij.** In lectulo meo quesi. que di. a.
 me. ques. illū et n̄ inueni sur. et cir. a. p̄ vic. et pla.
 que. que di. ani. mea. **Quarto** vt inuēt̄ for-
 tius teneat. **Can̄. iij.** Tenui eū nec dimittaz.
Ubi dicit bern. **Ideo** subtraxit se vt auidi?
 reuocetur et fortius teneat. p̄teriens teneri
 vult abiens reuocari. **Quinto** vt pateat ex
 eius absentia quid eius p̄ntia p̄ferat. **Nō** em̄
 cognoscatur sanitas nisi adueniente infirmita-
 te. nec pax nisi tpe guerre. **Quia** vt dicit p̄hs
Contraria iuxta se posita magis elucescunt.
Sexto vt ex hac tristitia p̄pendat q̄ma-
 le sit homini cū a deo sepatur omnino qd̄ sit i
 morte. quia tunc hō oia p̄dit et aiām et corp?
 et bona fortune et bona nature et bona gratie
 et gl̄ie. et omni morte morit̄. et oia mala incur-
 rit. **Hiere. ij.** Scito et vide q̄malū et amarū ē
 dereliquisse te d̄nm deū tuū. **Et** sic patz p̄mū
Secūdo ponit circa ea q̄ dicebant ap̄lo-

Quod dicitur etiam non videbitis me

Sec. d. ante jub. do. p. g.

omnibus ꝑculcād⁹. **Itē** qꝫ soluz bona opera que parū dilexit ꝫ de quibus parum curauit ipm sequent. **Et** id talis qui sic cogitat omnē mūdi gloriā et leticiā vilipēdit. **Quarto** quia leticia nō ꝫuenit. nec loco nec tꝫpꝫ in quo sumus: sed tristitia ꝫuenit loco ꝫ tempꝫ i qꝫ sumus. **De loco** dicit **Aug⁹**. **In** valle miserie sumus. in qua eo magis ē flendus. quo minus flemus. **Idēz**. **Puer** a ploratu incipit. statim natus plorat nec ridere potest sue calamitatꝫ ꝫbeta ē. **De tꝫpꝫ dꝫ** **Eccl⁹. iij.** **Temp⁹** ridendi et tempus flendi. **Tempus** flendi ē tota vita ꝫns quia vigilia debet ꝫcedere festum. **To** ta aut vita ꝫsens quedam vigilia ē future solennitatis. in qua ē ieiunādū et flendum. **Mū** dus aut festum ante vigiliam solēnizat. **Qui** dam ꝫo volunt de festo ad festum trāsire. qd eē nō ꝫt. quia hic ꝫ i futuro gaudere nō ꝫsunt. **Hiero.** **Difficile** ē immo impossibile vt quis ꝫntibus et futuris fruatur bonis ꝫc.

Quinto quia leticia mundi breuiter finit. ꝫ ad suppliciu eternū ꝫducit. **Yo. xx.** **Gaudiu** ꝫpocrite. i. mōdi qꝫ ē totꝫ ꝫpocrita adistar ꝫuncti. **In eodē. xij.** **Ducūt** i bonis dies suos et i ꝫuncto ad infernū descen. **Similiter** tristitia breuis ē et ad gaudiu eternū adducit. **j. Pe.** **j.** **Modicu** nūc si ꝫristari oportet i varijs tēꝫtationibꝫ vt ꝫbatio fidei vꝫe multo ꝫciosior sit auro qd ꝫ ignē ꝫbatur. **Ma. liij.** **Ad ꝫunctum** i: modico dereliqui te. ꝫ in miseratiōibꝫ magnis ꝫgregabo te. **Sexto** quia tristitia iustoz habet annexam dulcedinem in corde **Psal.** **Cōsolatōes** tue letificauerunt animāz meam. **Ecōuerso** ꝫo leticia mūdi habet annexam tristitiam animi. **Aug.** **Curre ꝫ** lingua. tot inuenies anime tormēta. quot vicia. nec aliquo tꝫpꝫ ista diuidunt vt viciū sit sine tormēto animi vt nunqꝫ sit dedecus culpe sine dedecore vindicte. **Boe.** **Quot** amaritudinibus felicitatis humane dulcedo resþersa est. **Et** ideo xꝫc videns ciuitatē hierl^m gaudere ꝫletari fleuit super ista di. **Quia** si cognouisset ꝫ tu sup. fleres. **Septimo** qꝫ tristitiam possidentes fortuna non ledit. nec de ipis curat. sed cū leticiam mūdi possidētibus fortuna mortaliter ludit. **Boe.** **Hūc** ꝫtinuuz ludimꝫ ludum. rotā volubili orbe versamus summa infimis. infima sumis mutare gaudemꝫ. **Idē** **Et** bos cū quibus blandissimā familiaritatē habet elidere nititur. **Idem.** **Plena** est ꝫre-

sens etas exemplis ꝫ antiquoz vetustas. quā ti reges felicitatē calamitatē mutauerūt. **Qua** re cum fortuna leticiā mundi possidentes ita decipiat ꝫ ꝫfundat est penitus relinquenda. **Hic** cadit exemplum de leone. vꝫso et vulpe quādo vulpis dixit leoni se nūqꝫ ꝫturbermū habere cū eo. ꝫo eo qꝫ ꝫcussit vꝫsum qꝫ male diuidebat ꝫredā. ꝫut sibi videbatur. et omnes bestias quas cum eo habebat confundebat.

Octauo quia talis tristitia ē via ad penitētiā. **i. Coz. vij.** **Que** autem sꝫm deum ē tristitia penitentiam in salutem stabilem operatur. **Mitigat** etiam irā dei. **ij. Regū. xij.** **Nō** ne vidisti achab humiliatum corā me. ꝫpter quod non inducam malum i diebus illis. **Le** ticia autem mundi est via et signum ꝫditionis ꝫ ꝫpatur leticie frenetici. qui ridet imminente morte. **Nono** quia ꝫtolem tristitiā homo vadit per viam xꝫi vt verus christianus. **Bernhardus.** **Legimus** hiesum pluries fleuisse. iocasse autē et risisse nūqꝫ. **i. Tbimo. iij.** **Omnes** qui ꝫie volunt viuere in christo hiesu ꝫerse. ꝫa. **Glosa** super illud **Yacobi. j. capi.** **Omne** gaudium existi. fra. m. cuz intemp. va. incideri. **Nō** ē xꝫiane dignitatis in tꝫalibus exaltari. sed potius deꝫrūmi. mali nihil habēt in celo vt vos nihil habetis in mundo. sꝫ spe istius boni ad quod tenditis quicquid in via contingit gaudē debetis. **Et** ideo qui hic nō contristantur et flagellantur ostenduntur nō esse filij xꝫi. **Hebre. xij.** qꝫ si extra disciplinam estis cuius participes facti sunt. omnes ergo adulteri et nō filij estis. quem em diligit dominus ca. fla. autem omnem si. quem reci.

Decimo quia talis tristitia in gaudiū conuertetur. vt hic dicitur. **Tristitia** vestra uertetur in gaudium. **Hiere.** **Conuertam** luctum vestrum i gaudiu. **Sed** leticia mundi cōuertetur in merorem. **Prouer. xij.** **Extrema** gaudij lu. oc. **Quia** necessitas ē qꝫ vel homo dimittat leticiā mūdi qd sit per mortem. vel qꝫ leticia mūdi dimittat hoīem qd sit per aduersam fortunam. ꝫ vtrūqꝫ valde dolorosum est. **De ꝫimo Eccl⁹. xij.** **Omors** qꝫama ra est memoria tua. homini paces habenti in substantijs suis. **De secūdo Boeti⁹.** **In** omni aduersitate fortune summū genus infortuniꝫ ē fuisse felicē. **Exemplū** de diuīte epulone ꝫ lazaro. dꝫ luce. xvj. **Cū** g leticia mūdi nihil boni ꝫtineat ꝫ ad vltimū ad dolorosū finē ad

*De ystina melio leticia mudi
Hic decem*

ducatur. stultissimus est viros. qui eas querit. Et sic patet tertiū. **¶** Quarto ponitur dictorum demonstratio. p exemplum mulieris pturiētis. que est pueniens demonstratio. **¶** Nam mulierē pregnātem quadrupliciter possumus considerare. Primo ante partū. et sic est in magno timore. ne partus pereat vel ipsa piclitetur. Secūdo in partū. et sic est in magna angustia et pena. Tercio post partū cū. s. pepit puerum. et tūc est in leticia. sed nō perfecta. quia nescit an puer sit ad pfectōem venturus. Quarto in pcessu tēporis quā iam puer est factus vir et tūc est in perfecta leticia. plis. In hoc quadruplici statu fuerunt apli. ppter ea mulieri parienti. pprie cōpantur. Nam primo fuerunt in magno timore quā in pntia xp̄i erant timentes. ne ip̄s casu aliquo auferretur. quia iudei semp̄ ptra ip̄m machinabantur malum ip̄m perdere cupientes. **Jo. vij.** Quid me queritis interficē. Secūdo fuerunt in tristitia vebemēti quā xp̄s ablatuſ est ab eis per mortē. **Jo. xvj.** Tristitia impleuit cor vestrum. Tercio fuerunt in leticia quā xp̄s gloriosus resurrexit. sed non perfecta. quā xp̄s apparebat eis et disp̄rebat. **Jo. xx.** Hausi sunt discipuli viso dño. Quarto fuerunt in perfecta leticia quā sp̄m sanctum acceperunt. et facti sunt viri pfecti. et in gr̄a pfirmati. vt deū p peccatum vltra nō valerēt p̄dere. Moraliter ad edificatōem nr̄am nota quod mulier ista pturiens est anima iusti deo copulata per fidem. **Os. ij.** Sponsabo te mihi in fide. Que pcepit deum p fidem et p bona opa p̄turit. Et nota hic de bersabee que statim p̄cepto fetu ab immundicia sua sanctificata est. **ij. Regū. xj.** quia anima iusti ita deuote cōcipit deū et bonū qd̄ in ipsa p̄ceptōe sanctificatur. **¶** In beata maria in p̄ceptōe filij fuit p̄fecte sanctificata. **¶** Ista est illa mulier de q̄ d̄r **Apoc. xij.** Signum magnū apparuit in celo mulier amicta sole et luna sub pedibus eius. et in ca. eius cor. **stel. xij.** et clamabat parturiēs et cruciat vt pereat. anima iusti amicta est sole. id est ih̄u xp̄o qui est sol iusticie. i. virtutibus ih̄u xp̄i scz caritate. humilitate. obedientia. et ceteris virtutibus ih̄u xp̄i. **Ro. xij.** Induimini ih̄m xp̄m. Et luna est sub pedibus eius. i. mundus qui vt luna mutatur nec vllā stabilitatem habet. Anima ḡ iusti habet mundū et omnia mūdana sub pedibus eius. quia non p̄fidit ī eis. sed ea penitus vilipendit. **Philip. ij.** Omnia detrimētum feci et arbitror vt sc̄. i. vt xp̄m lu-

crificiam. Peccatores autē habent lunam id est mūdum et mundana sup̄ caput. quia eis nō dominātur sed seruiunt. Auarus enim seruus est pecunie. et gulosus gule. et sic de alijs. **Amos. ix.** Auaricia in capite omnium est. Ponit etiam totam spem suam in eis. **Ysaie. xxxvj.** Ecce p̄fidis sup̄ baculum arūdineus. sup̄ egyptū id est super mundum. **¶** Egyptus enim interpretatur tenebra et p̄fusio que cōpetit mundo. Et in capite eius corona stellarum. **xij.** id est corona fidei que. **xij.** articulis fidei est cōsecta debet esse in capite. i. in euidenti. quia fides debet lingua enūciari et p opera manifestari. **Yaco. ij.** Ostende mihi fidem tu. ex opibus. Unde in lege est mandatum quod quā pontifex sacrificare deberet haberet in capite coronas. **xij.** lapidū p̄ciosorum. Et clamabat parturiens et cruciatur vt pariat. quia anima iusti habet magnū desiderium pariendi bonum. i. opandi qd̄ mēte cōcepit. et pro hoc clamat ad deum. et nisi illud pariat in corde cruciatur. **Hall. iij.** Filii mei quos iterum p̄turio donec formentur r̄ps in vobis. i. donec p opa ostēdatis quod xp̄s est in vobis. **¶** Nota hic nouē diuersitates parientium. Nam quedam cōcipiunt et pariunt morte p̄uente. quedam moriuntur in partu quedam ppter timorem nec p̄cipiunt nec pariunt. quedam pariunt sed p̄ncipiunt. quedam pariunt monstra. quedam pariunt filios mortuos. s. abortiuos quedam pariunt solum feminas. quedam solum masculos. quedam sunt naturales steriles ita quod nec p̄re nec p̄cipere possunt. **¶** Prime. s. que cōcipiunt sed morte p̄uente nō pariunt sunt hi qui habent p̄positum penitendi dicētes sicut corui tra c̄ra **Soph. ij.** Vox cantantis in fenestra et coruus in sup̄liminari. **¶** Va. xxxvj. Venerunt filij vsqz ad partum et virtus nō erat pariendi. Cōtra quos **Eccli. v.** Non tardes p̄uerti ad dominum et ne differas de die in diem. Subito enim veniet ira illius et disperdet te. Nota quod coruus egressus de arca nunqz redijt plus. sic multi postqz p peccatum mortale ab ecclia exeunt nunqz p penitentiam redeunt. **¶** Secunde. s. que cōcipiunt et pariunt. s. moriuntur in partu vt Rachel. sunt hi qui faciunt opa bona sed in ip̄s gloriuntur. et de ip̄s superbiunt. et p̄sequens pereunt cum eisdem. In cuius figura d̄r. **j. Mach. vj.** quod eleazar interfecit eleuantem et mortuus est sub eo. ex victorie vanā gloria. Sic perijt p̄banze quia iactabat

moraliter

se et gloriabatur de operibus suis. **Luce. xvij.** **U**bi sunt qui solum in morte perierunt. vel perierunt. **Tercie.** s. que propter timorem nec accipiunt nec pariunt. hi sunt qui timent ne deficiat eis. et ideo nunquam accipiunt propositum abstinendi ab illicito lucro vel aliena reddendi. **Item** timent in bono perseverare. et ideo non incipiunt. **Psal.** Illic tre. ti. v. non erat ti. Recte tales trepidant ubi non est timor. quia deus omnibus providet etiam iumentis. **Psal.** Qui dat iumentis escam ipsorum. **Matth. vj.** Nolite solici esse. di. quid manducet. aut quid bibat. aut quo opere. **Que. pri.** regnum dei. et hec omnia adij. vo. **Item** timent in bono perseverare. et ideo non incipiunt. sed non debet homo timere penitentiam agere. quia deus iuvat. **Isa. xl.** Qui sperat in domino mutabunt fortitudinem. assumunt pennas sicut aqua lecurrent et non deficiet. **Quarte.** s. que pariunt sed periciunt. sunt qui non curant penitentiam continuare sed periciunt eam post pascha. **Eren. iij.** Sed et lamina nudaverunt mammam lactaverunt catulos suos. filia autem populi mei crudelis quasi strutio in deserto. **Contra** quos dicitur **Matth. x.** Non qui inceperit sed qui perseveraverit hic salvus erit. **Quinte.** s. que pariunt monstra sunt omnes peccatores qui per diversa vicia que faciunt sunt totaliter informati. Nam oculos trahunt per terram. et pedes versus celum vertunt. Nam avarus habet oculos in pedibus. dum solum terrena contemplantur. **Superbus** autem habet pedes versus celum cum deo recalcitrat. **Luxuriosus** homo et gulosus totus ambulat super ventrem. **Et** quod plura. **Vere** peccatores sunt in bestias transformati totaliter. **Psal.** Homo cum in bono est non intel. culpa. est in. insi. et si. fa. est il. **Boeti.** **Hec** enim est conditio hominis ut si se nosse desiderat infra bestias redigatur. **Aug. d.** quod tempore suo fuit quidam homo habens duo capita et quatuor oculos et duo brachia et duos pedes ita quod in corpore superius erant duo corpora. inferius autem erat solum unum. **Sexte.** s. que pariunt filios mortuos sunt hi qui in peccato infidelitatis vel in quocumque altero peccato mortali existentes faciunt opera de genere bonorum que sunt opera mortua signata per lampades illarum quibus virginum fatuarum que propter carentiam olei. i. caritatis extincte fuerunt. **Septime** scilicet que pariunt solum feminas sunt hi in quibus feminea vicia regnant. s. invidia. quia ut dicit **Auicenna.** femina naturaliter est invidiosa. **Ira**

quia femina facilius irascitur. **Loquacitas** quia tota die clamat et loquitur. **Inconstantia.** quia modicum constantiam habet. **Insipientia** quia defacili credit et deapit. et ideo serpens primo ad mulierem inuit quasi statim decepit. **Loz. xj.** Timeo ne sicut serpens enim seduxit astuciam ita corrumpant sensus vestri. **Octave.** s. que pariunt solum masculos. sunt hi qui opera perfecta faciunt qui corde bono et optimo verbum audiunt et referunt fructum centesimum. **Isa. xxij.** Ascicie tua domine precepimus et quasi perurimus spiritus salutis. **Sic** precepit anna samuelem. **Reg. j.** et elizabeth iohannem baptista. **Luce. j.** **Et** nota de rachel que accepit mandragoras ut posset percipere. **Sic** iusti omne experimentum faciunt ut possint percipere bonum et opera parere. **Thess. v.** Omnia probate quod bonum est tenete. **Nota** etiam de rebecca uxore ysaac in cuius utero gemini collidebant. **Gen. xxv.** Quia in anima iusti bona et mala desideria pugnant. sed bona vincunt et emittunt mala extra et terunt et supplantant ea. sic iacob emisit esau et tenebat eum per plantam prope quod vocatum est nomen eius iacob. i. supplantator. **None.** s. steriles que nec concipere nec parere possunt sunt omnes non baptizati qui a natura trahunt peccatum propter quod non possunt bene operari nisi illud per baptismum remoueat. et ideo in peccatis nascuntur et in peccatis moriuntur. **Yo. ix.** In peccatis natus es totus. **In eodem. viij.** In peccato vestro moriemini. **Alia** moralitas. **Mulier** ista est ecclesia. vel anima iusti que timet valde. et anxietur propter quatuor. ut dicit **Diego.** **Primo** recolendo ubi fuit. secundo ubi est. tercio ubi erit. quarto ubi non est. **Primo** inquas tristatur recolendo ubi fuit aliquis. s. in peccato. **Dicit. j.** Faciam planctum velut draconum et lactum quasi strutionum. **Dicit** quod draconi in insidijs latenti. camelus calce percutit caput. et tunc draco planctum magnum facit. **Strutio** autem facit oua sua in pulvere et relinquit ea quando autem venit inuenit ea fracta. et tunc fortissime plangit. **Sic** homo in peccato debet plangere. quia lesit caput suum. s. christum qui est caput totius ecclesie. **Ephe. j.** Et ipsum dedit caput super omnem ecclesiam. **Item** debet plangere quod oua sua. i. bona opera et dona et virtutes perdidit ac etiam totius ecclesie. **Tristatur** etiam recolendo quod bona potuit facere que non fecit. **Eccl. ix.** Quodcumque potest facere manus tua. in stant. opera. quia nec opus nec ratio. nec factus. nec scientia. ap. inf. quod tu speras. **Secundo** tristatur recolendo

Alia moralitas

nostra. Quia ut dicit Boe. Lux et pulchritudo gemmarum non est desiderium sed est ipsa gemmarum. Unde omnia bona creaturarum de quibus homo gaudet extranea sunt a natura hominis et si scirent loqui dicerent. **I**sta bona sunt nostra. Nonne pulchritudo pennarum pavonis est pavonis et pulchritudo auri est auri. **Q**uiro gaudium illud erit perpetuum nec poterit auferri. **I**sa. li. Leticia sempiterna super capita eorum. Gaudium et leticia obtinebunt. Gaudium vero mundi non est perpetuum immo cito transit et mille modis potest auferri. et frequenter auferitur. **I**o. ij. Transit mundus et populus eius. Et ideo de ipso modicum est curandum. Et hoc est. **S**an. ve. ne. tol. a. vo. Et sic patet quintum. **De epistola Sermo. liij.**

Obscuro vos tamquam adue. et pegri. abstr. v. a carnalibus des. zc. j. **P**e. ij. **B**eatus Petrus tamquam capitaneus militie christiane hortatur milites christi abstinere ab his que vastant totam militiam christianam. Et hec sunt carnales voluptates et carnalia opa. et non solum hec militiam spiritalem devastant: sed etiam carnalem et immundam. Unde in titolivio de militia hanibalis dicit. quem nec ferrum nec niues nec alpes nec viarum discrimina vincere potuerunt. eneruauerunt delitie campanie. Nota de illo duce romano qui fuit missus ad reparandum quedam exercitum et militiam ob delitias devastatum qui statim omnes mulieres expulit de exercitu et caupones et mandauit quod nullus haberet. famulum et nemo haberet nisi unum equum propter quod militiam repauit. In hac ergo epistola beatus Petrus ad se nos hortatur principaliter. que non seruata devastat militiam christianam et seruata roborant et decorant. **P**rimus est abstinentia carnalium voluptatum et earum refrenatio in principio epistole. **S**ecundum est bona cum gentibus conuersatio et dictorum ratio ibi. **C**onuer. ve. inter gentes. ha. bo. **T**ertium est subiectio liberorum ad maiores. et huius cause redditio. ibi. **S**ubiecti estote omni humane creature. **Q**uartus est modi subiectiois declaratio. ibi. **Q**uasi liberi et non quasi velamen habentes malicie libertatem. **Q**uintum est ad obsequium subiectionis excitatorem quorundam inferio et positio. ibi. **O**mnes honorate fratres dei. deum time. **S**e-

xtum est ad dominorum suorum subiectorem seruatorum exhortatio et cause huius assignatio. ibi. **S**erui subditi estote in omni. t. dominis vestris zc. **P**rimo ergo beatus Petrus nos hortatur ad abstinentiam carnalium voluptatum. et ad hoc tria allegat. **P**rimum est. si consideremus quid accidit primis parentibus qui carnale desiderium secuti. pomum vetitum comederunt quod propterea de paradiso expulsi sunt. et in hac valle miserie tamquam in exilio relegati. et multis peccatis et tandem morti cum suis posteris condemnati propter quod nos filii eorum omnes aduene nuncupamur. **A**duena enim dicitur qui terram inhabitat alienam. **P**sal. **A**duena ego sum apud te et pegrinus sicut omnes patres mei. Et hoc est quod dicit. **O**bscuro vos tamquam aduenas. **Q**uali diceret. **R**ecolite quod ex peccato gule peccatorum parentum aduene estis. a. de ciuitate vestra expulsi et multis malis addicti. **S**ic etiam faciunt capitanei exercitus mundi qui reducunt militibus ad memoriam mala que presens eorum ab aduersariis sunt percipi. Et sic patet quod deus expulit hominem de paradiso. et in hac vallem miserie relegauit. non ut hic faceret alium paradysum: sed ut dicit aug. tamquam in exilio ad faciendum penitentiam. **J**ob. xxij. Dedit ei deus locum penitentie et ille abusus est in superbia. **R**o. viij. **D**ebitores sumus non carni ut secundum carnem viuamus. **S**ecundum quod allegat est. si consideremus qualiter positi in hoc mundo sumus. **N**on enim posuit nos deus in hoc mundo tamquam ciues et mansionarios mundi sed tamquam peregrinos mundi et ciues celi. **E**phe. ij. **N**am non estis hospites. et aduene. sed estis ciues et domestici dei. **N**ichee. ij. **S**urgite abite quia non habetis hic requiem. Et hoc est quod dicit peregrinos. **P**eregrinus est qui transit de loco ad locum. **S**ic et nos. **H**ebre. xij. **N**on habemus hic manerium. sed inquit. **Q**ue est ciuitas et hereditas nostra continentis summas et perfectas delicias quibus peruenitur omnis qui eas hic querit in patria aliena. **L**uce. xvj. **R**ecordare quia recepisti bona in vita tua. Et ideo abstinendum est hic a carnalibus desideriis ut ad bona perueniamus eterna. **H**ebre. xj. **I**uxta fidem defuncti sunt omnes isti non acceptis re promissionibus sed alio modo eas aspicientes et salutantes et profuturos quod pegrini et hospites sunt super terram. **J**k Et non quod quatuor ad quatuor quod pegrinis peruenit sit

In epistola hortatur nos ad se

mus et eē debemus in hoc mundo peregrini.
Primo quia peregrinus festinat ad ciuitatem suam redire. et omnem terram quasi alienam preterit. Sic et nos facere debem⁹. Hebre. xiiij. Non ha. hic ma. ci. **S**ecundo quia peregrinus accipit solum pecuniam necessariā ad victuz et nō grauat se sup fluis. Sic ⁊ nos facere debemus. j. Thi. vj. Habentes alimēta et qui. te. his pte. simus. **T**ercio quia a terrenis irridetur et molestias patitur et non vlciscitur sed suffert omnia patienter. Sic et nos facere debemus. Mat. v. Si quis pcuss. te in dex. ma. pbe ei et alte. Ro. xij. Nulli malum p malo red. **Q**uarto quia lete recipit. sed stricte cum eo in exitu cōputatur. Sic fiendum nobis cogitare debemus. Mat. v. Nō exhibis inde do. red. no. qua. In eodez. xij. De omni verbo ocioso qd loci. fu. ho. de eo red. ra. in die iu. Eccl. xij. Cūcta que fiunt adducet deus in iudi. pro omni errato siue bonū siue malum sit. Bern. Sicut nec capillus d capite. Sic nec momentum de tempore pibit. **Q**uinto quia post recessum suum statū obliuioni tradet sic et nos a mundo prorsus obliuioni trademur et apud posteros nō cognoscemur. Et ideo de fama et honore mūdi modicum ē curādum. Sapien. v. Tāq̄ memoria hospitis vnus diei pretereuntis. Psalm. Perijt memoria eorum cum sonitu. Boeti⁹ factas q̄ prorsus ignorabiles. **T**ercū qd allegat est. quia carnalia desideria nos impugnant. ⁊ in prelio spiritus faciunt nos succūbere inimicis. Et hoc ē quod dicit. Que militant aduersus animā. Gal. v. Caro ꝑcu. adū. spi. et spūs aduer. car. bec em̄ sibi uicem aduersantur. Et nota q̄ nō solum dicit abstinētis ab opibus carnis: sed etiam a desiderijs. Psalm. Beatus qui tenebit et allidet puulos suos ad petram. Cuius rō ē quia i pugna carnis perditio ē mentis. Ro. vij. Video aliā legem in mēbris meis repugnantē le. men. mee. Et ideo nisi principio temptationis. s. desiderio et cogitatōni resistamus necessario succūbamus. Poeta principijs obsta. Unde i temptatōe et in prelio carnis duo sūt faciēda scz principio resistere. et aspectum et cōtubernū fugere. j. Cor. vj. Fugite fornicatōem. Si eī steterimus omnino perdemus. quia nec fortō res sampsonē. nec prudētiores salomone. nec dauid sanctiores sumus. vt dicit Hiero. Et Prover. vj. Nūquid potest homo abscondere

re ignem in sinu suo vt vestimenta illi⁹ nō ardeant zc. An helyas qui coram rege steterat impterritus a facie iezabel in desertū fugit. iij. Regū. xix. Eccl. xvij. Fili post ꝑcupiscentias tuas non eas que faciunt te in gaudiuz inimicis tuis. **P**otaduz ei q̄ a carnalibus desiderijs abstinere debemus ꝑpter sex. Primo quia sunt efficacissima tela ad vulnerādū. vt dictum est eo q̄ in tali bello perditio est in carne. **S**ecundo quia sunt ignis grecus siue ignis penarum qui omnia consumit. Job. xxj. Ignis est vsq̄ ad ꝑsumatōem deuotans. **T**ercio quia sunt fluius inundans hominem submergens. Gene. xlix. Ruben effusus es sicut aqua. nō crescas quia ascendisti cubile patris tui. Huius exemplum habemus in prima etate que in diluuiū est ꝑsumpta ꝑpter peccatum carnis. Omnis quippe caro corruptat viam suam. vt patet Gene. vi. **Q**uarto quia sunt sicut venenum animam mortificans. Prover. xxij. Sicut regulus venena diffundet. Iaco. iij. Inquietam malum ē ple num veneno mortifero. Unde sicut basilisc⁹ inficit solo visu sic voluptas carnis. Mathei. v. Qui vide. mu. ad ꝑcu. eā iam mechatus ē i corde suo. **Q**uinto sunt sicut laqueus ad capiendum et sicut vincula ad tenendū. Unde insidiose capiunt et postea fortissime tenēt. Eccl. vij. Inueni amariorem morte mulierē que laqueus venatorum est et sagena cor ei⁹ vincula sunt manus illius. qui placet deo effugiet eam. Unde valida ligauit sampsonē septem licijs. Iudi. xvj. Sic captus ē siben. filius emoz de dina filia iacob et ꝑglutinata ē anima eius ad eam. Gene. xxxiij. et amon de thamar sorore sua. ij. Regū. xij. Et nisi ꝑ specialem gratiaz homo ab his vinculis fuerit retitus. Sap. viij. Sciui quoniam aliter esse nō possum cōtinens nisi deus dederit. **H**eroto quia sunt sic pix ad denigrādā famam ⁊ honore hominis. Eccl. xij. Qui tetigent picem coinquinabitur ab ea. Sunt autē peccata carnalia maioris infamie q̄ spūalia q̄uis nō sint tanti ponderis. Eccl. ix. omnis mulier fornicaria quasi stercus i via cōculcabitur. Unde de salomone dicitur Eccl. xlvij. Inclinaisti femora tua mulieribus et dedisti maculam in gloria tua. Et per hoc patet solutio ad questionem que posset fieri scilicet quare potius monet abstinere a carnalib⁹ q̄ a spūalib⁹. cum spūalia sint maiora. quia scilz carna-

lia sunt maioris infamie et minus tolerari possunt quam alia. et isti inter gentes conuersabantur. Et ideo ab his monet abstinere que famam ledunt et conuersationes corrumpunt. et sic patet primum. **S**ecundo hortatur ut conuersatione bona habeamus inter gentes. d. Conuersiter. gen. ha. bo. i. virtuosam. Quia di. phus virtus est que bonum facit habet et opus eius reddit laudabile. Tunc ergo est conuersatio bona quando est virtutibus plena. quia sola virtus bonum facit hominem. quia nec sapientia nec scientia. nec potentia. nec diuitie. nec dignitates possunt hominem bonum efficere nisi sola virtus. **U**bi nota quod cum bonum sit quod omnia appetunt ut dicit philosophus. tunc conuersatio nostra est bona. quando deo et hominibus placet. **E**ccl. ely. Dilectus deo et hominibus moyses. **R**ibil autem est per quod deo et hominibus magis placere possumus nisi per dilectionem. **Q**uam per dilectionem deo placemus. et hoc patet quatuor que dilectio operatur. **P**rimo quod dilectio cum ignis diuinus sit consumit rubiginem peccatorum. **P**rouer. x. **U**niuersa delicta operit caritas. et ideo facit hominem mundum et per consequens deo placitum. **P**rouer. xxiij. **Q**ui diligit cordis iudicia propter gratias labiorum suorum habebit amicum regem. **S**ecundo cum dilectio sit vinculum ligans in unum diuersa. iuxta illud Collo. iij. **S**uper omnia autem caritatem habete que est vinculum perfectioris. **L**igat enim hominem cum deo et facit in ipso manere et unum esse cum deo. **J**o. iij. **Q**ui manet in ea. in deo manet et deus in eo. **E**t per consequens deum diligens placet deo cum sit unus cum eo et in eo manens. **T**ercio quod cum per dilectionem ad optemur in filios dei. iuxta illud Galat. iij. **V**isus deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem. abba pater. i. clamare nos facientem. **E**t manifestum est quod per dilectionem efficiamur carissimi filij dei. **J**o. iij. **V**idete quia. ca. de. no. de. ut filij dei non. et simus. **E**t per consequens deum diligens tamquam filius carissimus ei placet. **N**am carus est per creationem. carior per fidem. et carissimus per dilectionem. **Q**uarto cum plenitudo legis sit dilectio. ut dicitur Ro. xiiij. **Q**ui diligit deum mandata eius et precepta eius custodit. **J**o. xiiij. **S**i quis diligit me seruabit. **Q**ui autem seruat mandata eius diligitur a deo et placet deo. **J**o. xv. **V**os amici mei estis si fe. que ego pre. vobis. **R**esimiliter per dilectionem placemur primo. etiam propter qua-

tuor. **P**rimo quod cum caritas non querat que sua sunt. ut dicitur. **J**. **C**orin. xiiij. homo habens dilectionem gaudet et curat de bono proximi sui. **J**. **C**o. x. **N**on querens quod mihi utile est sed quod multis ut salui fiant. **O**mnis autem qui sic est sollicitus de proximo suo. merito placet ei. **S**ecundo quod cum dilectio habeat amantem in amatum transformare. iuxta illud hugonis de sancto victore. scio anima mea quod in eum que diligis transformaris. homo diligens proximum in proximum transformatur cogaudens omnibus bonis suis et malis compatiens. **R**o. xxiij. **G**audere cum gaudentibus flere cum flentibus id ipsum innuicem sentientes. **J**. **C**o. xij. **Q**uis infirmat et ego non infirmor. quod scandalizat et ego non vroz. **Q**ui autem sic afficit ad proximum merito placet ei. **T**ercio quod cum caritas sit amor honestus et castus siue amor amicitie. qui est quando quis amat proximum propter proximi utilitatem et non sit amor utilis siue concupiscentie. qui est quando quis amat aliquid propter sui commodum et utilitatem sicut est amor mundi. manifestum est quod habens caritatem procurat et imprecatur proximo omnia bona que potest et ab omni lesivo cauet. **J**. **C**orin. xiiij. **E**go autem libentissime impendam et superimpedam ipse per animas vestras. **I**tem in eodem. vij. **C**apite nos. **R**eminere lesimus. neminem corrupimus. neminem circumuenimus. **Q**ui ergo se sic circa proximum habet merito ei placet. **Q**uarto cum caritas patiens sit. benigna sit. non agat perperam. non emulet. non isletur non sit ambi. non gau. super iniqui. cogant. antez veri. omni. cre. omnia susti. oia sperat. ut dicitur. **J**. **C**orin. xiiij. manifestum est quod habens caritatem de necessitate hominibus placet. **J**. **C**orin. x. **S**i autem et ego per omnia omnibus placeo. **C**onsequenter ostendit ad quid et quare bona peruersatōes habere debent. quod non ad vanam gloriam. vel deceptionem ut ypocrite. sed solum ut deus glorificetur in nobis. **M**ath. v. **S**ic luceat lux vestra coram hominibus ut vi. opera vestra bona. et gloria. pa. x. qui est in celis. **E**t hoc est quod dicitur. ut in eo quod detractat de vobis. i. in detrahendo tractant vel obloquuntur. tanquam de malefactoribus. id est quia vos malefacere reputant quando idola respicitis. et unum deum colitis. et alia opera christiane religionis sicut fideles christi salubriter exercetis. **E**t bonis operibus vos considerantes glorificent deum per vos et in vobis cuius imitatores facti estis **J**. **C**orin. vij. **G**lorificate et portate deum in cor-

no 207 in delecto

377
pore vestro. i. sic agite vt deus glouificetur in vobis. Et hoc qñ. Terre nō nisi in die 2 in tē pore visitatōis sup. sue. f. qñ eos domin⁹ per gratiam suam visitabit. hoc est quando a peccatis conuertentur ad penitentiam reuertentes. Non enim infideles 7 peccatores glorificānt deum in openbus fidelin⁹ donec manēt in tenebris peccatorū. sed qñ ad gratiam conuertuntur. **Isai. lxxv.** Donā visitationē tuam pacē. **Prover. xvj.** Cū placuerit dño vie homin⁹ s. inimicos quosq; eius cōuertet ad pacē. **Vel** in die visitatōis vestre qñ vos dñs per flagella visitabit et aduersa. **Psal.** Visitabo in virga iniquitates eoz. misericordiā autē meā non dispergā ab eo. **Quod** tps est tota vita presens in quo dominus fideles suos visitat p. aduersa vt per patientiam depurent. **j. De. j.** **Modicū** nūc si oportet contristari in varijs temptatōib⁹. vt p. batio fidei vestre multo preciosior sit auro quod p. ignē pbat. inueniat in laudē 7 gloriā. 7 honore. 7 reuelationem ihesu xpi. **Videntes** enim infideles 7 peccatores istos 7 fideles in tot aduersis nō deficere sed gaudē. iuxta illud. **Actu. v.** **Ybāt** apli gaudētes a cōs. cōci. quo. dig. ha. sūt p. noie ihesu cōtu. pa. glouificabāt eum qui eos ita fecerat fortes. **Unde** de beato dominico legit q. cū dolorose ipse cū socio suo p. totam q. dragesimā i. pane 7 aq. ieiunassent 7 in terra iacuisent hostes eoz. q. crāt nō credētes i. dei laudes prozūperunt dicentes. **Veni** isti homines boni sunt. **Vel** in die visitationis qui erit in iudicio qñ vos recipietis premia 7 ipsi supplicia. tūc enī merito deū poterūt glouificare. q. reddet vnicuiq; iuxta opa sua. **Et** sic patet secūdu. **¶ Tercio** hortat liberos vt p. pter deū maiorib⁹ subijciant. 7 huius causas assignat. **Et** hoc ē. **Subiecti** estote omni humani creature ppter deū. i. oī homini cui per quēcūq; modū subijci debet. **Vel** oī humane creature. i. omni psone generali. q. lis est rex vel potestas. vel eps. vel hmōi. q. sunt psone generales in dignitate posite. **Et** q. est mala subiectio vt qñ homo seruit alijs i. peccatis. iō ad hāc remouendā subiungit ppter deum scz habendū. vt prepositio dicat vel finē vel ordinationē ad finē. vt sit sensus q. seruiam⁹ dominis. nō prop. bona tpalia psequēda. s. vt in tali seruitio ipsuz deū mereamur tanq. finē nostri huij. **Gene. xv.** Ego merces tua magna nimis. **Et** sic p. positio dicit finē. **Vel**

propter deū. i. in his seruiamus dominis in q. bus 7 propter que ordinam⁹ ad finē deū qui ē finis omnū. **Et** sic prepositio dicit ordinationē ad finē. **Ordinamur** autē ad finē deum per bona 7 iusta opa. **Et** iō in operib⁹ iustis 7 bonis debemus dominis seruire 7 nō i. alijs. **Consequēter** specificat quibus subijci debeamus. **d.** **Sive** regi qui alios i. potestate precellit. sive ducibus. i. alijs minorib⁹ dominis qui iure potestate habent. vt pote qui a rege domini constituuntur 7 mittuntur ad alios regendum 7 iudicandū. scz ad vindictam malefactorum. i. penā propter hoc enī data est potestas a deo 7 a rege terreno. vt scilicet mali puniantur. **Laudem** bonoz que consistit in hoc q. nō sicut mali puniunt. **Ro. xij.** **Vis** non timere potestatem. bonum fac 7 habebis laudem ex ista. **Vel** laudē bonoz. i. meritum laudis. **Quia** in eo q. in bonis 7 bene seruiūt laudem magnam merentur. **Sic** ergo dominis temporalibus propter deū subijci debemus. **Ro. xij.** **Omnis** anima potestatib⁹ sublimiorib⁹ subdita sit. **Non** enim est potestas nisi a deo. **Et** sic patet qd nō intēdit q. oī bo mini nos subijciam⁹. **Sed** p. tra ad **Philip. ij.** dicit. **Supiores** sibi inuicē arbitratres non que sua sunt singuli p. siderantes. s. ea q. alioz **Dicendum** est q. quedā est rō subiectionis alijs ex parte se subijcientis. s. eius humilitas. 7 h. m. hanc rōez quilibet debet omnib⁹ subijci. 7 de hac loquit apls ad phil. **Quia** in humilitate debem⁹ omnes nobis superiores arbitrarī. id est cordibus nostris existimare alios nobis esse supiores 7 digniores apud deum. 7 hoc inuicem vt sibi alter alterū reputet digniorem. **Rec** hoc ita debemus existimare vt fingamus sed vere existimemus posse esse aliquod occultū i. aliquo quo nobis superior sit apud deum. etiā si bonū nostrum quo illo superiores videmur nō sit occultus. **Et** ideo de omni iusto cantamus. **Qd** est inuentus si milis illi q. p. ser. legē excel. **Unde** sext⁹ grad⁹ humilitatis ponitur credere 7 p. nūciare se oī bus viliozem scz h. m. defectus occultos quos in se cognoscit 7 h. m. dona q. in alijs latent. qd sine fictione fieri potest vt dictum est. **Pōt** enim quis credere q. multa dona dei in alijs lateant. que ipse non videat. 7 multos defectus ipse habeat quos alij non vident. **Unde** sancto machario orāti angelus dicit. **Qd** dum ad mensuram duarum cognatarum in

qui misit istum. **Johā.** vbi supra. **Exi** a patre et veni in mundū. iterū relinquo mundum et vado ad patrem. **Et** sicut hūc humanā naturā venit in mundū. ita hūc eandem reliquit mundū. **In** quantū hōc dē est semp̄ et vbiqz est. **Hūc** autē suū recessum sicut p̄ magister et pater di scipulis suis p̄dicat. **Et** qz recessus iste est ad regnandū sicut aduētus fuit ad patiendū. iō ne de recessu p̄turbent̄. p̄mittit eis multa donaria mittere. s. spiritū sanctū. a quo oīa dona donant̄. **Ephē. iiii.** Ascendēs i altū captiuaz duxit captiuitatē dona dedit hominibus. **In** hoc ergo euāgelio suū recessum p̄dicat. in quo principaliter quinqz facit. **Primo** suū ascensum ad patrē p̄dicat ex quo ap̄lorum tristitia est secuta. **In** principio euāgelij. **Secūdo** rōem et fructū sui ascensus assignat p̄ quē multa bona sunt habita. ibi. **Sed** ego veritatē dico vobis expedit vobis vt ego vadā. **Tercio** vnū op̄ qd̄ spiritū sanctus erat in suo aduētū facturū ponit. p̄ quod mundi malicia est arguta ibi. **Et** cum v. il. arg. mun. **Quarto** aliud opus p̄ spiritū sanctū faciendū ponit p̄ quod oīs veritas est edocta ibi. **Cuz** autē venerit iste spiritus veritatis docebit vos omnē veritatē. **Quinto** t̄ciū op̄ sp̄s sancti ponit p̄ qd̄ ē xp̄i vera veritas demōstrata ibi. **Il** le me clarificabit. **Et** sic p̄mū op̄ sp̄s sancti facturū erat q̄tū ad totū mūdū. scd̄z autē q̄tū ad ap̄los et ap̄licos viros. t̄ciū q̄tū ad xp̄m. **Primo** q̄ xp̄s suū ascensū ad patrē p̄dicat. dicens. **Vado** ad eū qui me misit. i. in primo est vt vadā. **Quod** enim est in fieri frequēter dicitur esse factū. **Et** quia xp̄i passio cā fuit talis ascensus et exaltatōis. iuxta illud **Philip. ij.** humiliavit semetipsum zc. propt̄ qd̄ et dē exaltavit illū. q̄ tūc erat in ianuis. nam quinta feria post cenā xp̄s hec verba dixit quando iudei ad eū capiendū veniebant ipsum morti tradituri. ideo dicit. **Vado** ad eū qui me misit. **Omnes** enī prope mortē constituti cōsueverunt similiter dicere. **Ecce** ego morior. **Dicit** ergo. **Vado** ad eū qui me misit. i. ad immortalitatem et gloriā patris ascendāz hūc naturam assumptam in qua ad penā et mortem descēdi. et nemo ex vobis interrogat me quo vadis. i. ita patenter coram vobis ad patrē ascendam q̄ opus non erit interrogare. **Actū. j.** **Videntibus** illis eleuatus est in celū. **Carissimi** manifesta est via qua christus iuit per mundum et qua iuit ad celum. **Via** qua

iuit per mundū fuit via magne paupertatis. **Matth. viij.** **Vulpes** vo. ha. et volucres celinidos. filius autē hominis non habet vbi caput suū reclinet. **Natus** est sub diuo nec erat ei locus in diuersorio. et ideo in presepio mater sua eum reclinauit. **Luce. ij.** **Fuit** via magne caritatis. quia seipsum tradidit seruiens in luto et latere miseriarum nostrarum triginta annis vt nos ab eis liberaret. **Joh. ij.** **Sic** deus dilexit mundum vt filium suum vngentum daret. s. in nostrum seruitūz et precū. **Fuit** via magne hūilitatis. **Matth. xj.** **Discite** a me quia mitis sum et humilis corde. **Fuit** via perfecte obedientie. **Phil. ij.** **Factus** est obediens vsqz ad mortem. mortem autē crucis. **Matth. xxvj.** **Nō** sicut ego volo sed sicut tu. **Fuit** via summe et perfecte paciētie. **Isai. liij.** **Sicut** onis ad occi. du. et non ap. os suū. **Matth. xv.** **Nō** respondes quicquā vide in quantis te accusant. **Et** fuit via perfecte victorie. **Nam** vicit mundum dyabolū et omnia opera peccati. **Joh. xvj.** **Confidite** quia ego vici mundū. **Aug.** **Manu** inermi et affixa cruci debellauit aereas p̄tates. **Per** hanc ergo viam christus iuit. et ideo gloriose et immortalis resurrexit et cum magno triumpho celos ascendit. **Isai. liij.** **Ecce** seruus meus exaltabitur et eleuabitur et sublimis erit valde. **Si** ergo volumus de terra ad celū ascendere et cum xp̄o in gloria exaltari. per supradictas vias xp̄inos ābulare oportet. **Isai. xl.** **Hec** est via ambulare in ea. **Ista** autem via ē valde difficilis et ardua. **Matth. vij.** **Ardua** est via q̄ ducit ad vitam. et pauci ambulant per eam. **Et** ideo iste iuuenis cui christus dixit. **Vende** omnia que habes et da pauperibus. et veni et sequere me. abiit tristis. vt patet **Matth. xix.** **Sequit̄.** **Sed** qz hec locutus sum vobis tristitia impleuit cor vestrū. **Quia** vt di. **Be** da. magis tristabantur de recessu quo eos de se rebat q̄ letabantur de ascēsu quo patrē pe tebat. **Magis** enī homo de amissione rerum temporalium dolet q̄ spe futurorū bonorū letetur. et iō inter mundana discrimina perturbatur. **Et** qz apostoli adhuc homines erant et hūc hominem ambulant. ideo audito discrimine mortis christi tristitia cor eorum impleuit vt hic dicit. **Et** sic p̄mū. **Secūdo** rōem et fructū sui ascensus assignat. **V.** **Ego** veritatē dico vobis et non curo vobis applaudere. **Proverbio. xix.** **Qui** blandis fictisqz ser

p 7

In qz tā. hoc. f. v. a.

monibus loquitur amico suo. rete expandit
gressibus suis. **Expedi** vobis vt ego vadam
i. presentiam meam corporalem ab oculis ve-
stris subtraham. quia si hanc per recessus nō
subtrahero paraclitus non veniet ad vos. **In**
qua ratione duo tanguntur. s. carentia spiri-
tus sancti. si non abierit. et presentia et aduentus
eius. si abierit. **Sed** contra. **Ubi** quōq; est filius
dei. ubi est pater et spiritus sanctus et e converso de
patre et spiritu sancto. **Ioh. xiiij.** **Philippe** q
videt me videt et patrem meum. nō credis quia
ego in patre et pater in me est. **Sic** ergo debu-
it dicere e converso scz. **Si** abiero paraclitus abi-
bit et sic stetero stabit. **Ad** quod dicendum
q; q̄d̄m christus cum apostolis corporaliter
est mortuus eum sicut dñm et magistrum suū
carnaliter diligebant. nec ipsum verum deū
credebant nec cognoscebant. vt dicit **Augu-**
stinus. **Ioh. xiiij.** **Tanto** tpe vobiscum sum.
et non cognouistis me. sed credebant eum esse
messiam venturum in lege promissum quem
in dei dicunt nō debere esse deū. sed maximū
dei. pphetam esse specialem dei filium adopti-
uum. nō autē naturalem. quem credebant ve-
nisse ad liberandū israel de manibus romano-
rum. **Luce. xxiij.** **Nos** autē sperabamus. q;
ipse redempturus esset israel. **Et** ideo vt car-
nales ipsum tm carnaliter cognoscebāt et vi-
ligebant. **Sic** autē cognoscere et amare christū
non sufficit ad salutē. imo oportet vt cognos-
camus ipsum vt verū deū et verū hominē.
Ioh. i. xiiij. **Creditis** in deū et in me credite.
In hoc enī catholica fides consistit sine qua
nemo potest saluari. **Hebr. xi.** **Sine** fide im-
possibile est placere deo. **Hanc** autē cogni-
tionem spiritus sanctus adueniens post mor-
tem xpi apostolis perfecte attulit. q; christus
vt verum deū et verū hominē cognoue-
runt. **Et** ideo spiritualiter et non carnaliter eū
postmodum cognouerunt. **ij. Cor. v.** **Et** si
cognouimus hm carnem xpm sed nunciam
non nouimus. **Et** sicut per spiritum sanctum
ipsum vt verum deū cognouerunt. ita per
eundem spiritum sanctum eum vt verū deū
amauerunt. **Ro. v.** **Caritas** dei diffusa est in
cor. nostris per spiritum sanctum qui datus ē
nobis. **Hoc** est ergo quod dicit. **Expedi** vo-
bis vt ego vadam. ad hoc vt scz habeatis ve-
ram fidem et spem de me. et me vt verum deū
diligatis. quas virtutes vsq; modo non ha-
buitis. **Si** enim non abiero paraclitus nō ve-

niet ad vos. i. si presentiam meam corporalem
ab oculis vestre carnis nō subtrahero. ad no-
ticiā dei vos per inuisibilem spiritū nō perdu-
co. vt dicit **Greg.** **Si** autem abiero mittā eū
ad vos. i. faciā vos spiritualiter viuere. et per
spiritum sanctum faciā vos veram fidem de
me habere. **Augustinus.** **Numquid** non hic
positus. spiritum sanctū non poterat mittere
Quid est ergo si nō abiero paraclitus nō ve-
niet ad vos nisi non potestis capere spiritum
sanctū q̄d̄m fm carnē nosse persistitis xpm.
xpo autē ascendente corporaliter. nō soluz spi-
ritus sanctus sed et pater et filius illis spūaliter
affuit. et ideo sicut pueris expedit eleuari a la-
cte. vt sumāt solidiorē cibū. sic expedit ab a-
postolis vt ab eis xpi presentia auferret et ad
spiritualem noticiā ducerent. **Hebr. x. v.**
Omnis enim qui lactis est particeps expers
est sermonis iusticie. **Perfectiorū** autem est so-
lidus cibus. **Ysa. xxvij.** **Quē** doc ebit scienti-
am et quē intelligere faciet auditū. ablactatos
a lacte. auulsus ab vberibus. **Et** nota hic q;
abraā fecit grande conuiuū. quando ablacta-
uit ysaac. **Gene. xxj.** **Et** anna duxit samuelem
ablactatum in domum domini cuz tribus mo-
dijs farine et tribus vitulis. **j. Regū. j.** **Quia**
magna gracia est ad spiritualem noticiā per-
uenire. que per talem ablactationem intelli-
gitur. **Psal. Nō** fecit taliter omni nationi et iu-
dicia sua nō manifestauit eis. **Ephe. iij.** **Nō**
alijs generationibus nō est agnitus filijs ho-
minū. sicut nunc reuelatum est sanctis aposto-
lis eius et prophetis. **Cognoscamus** ergo car-
nissimi xpm per spiritum sanctum qui habitat
in nobis. quia beati qui non viderunt et credi-
Ioh. xx. q. **Notandum** ergo q; sicut aposto-
lis expedit vt ab eis christi presentia sub-
traheretur ita multis expedit vt eis bona pre-
sentia subtrahantur. quia aliter ad deū co-
gnoscendū non accedunt. sed in ipsis bonis
credunt totaliter deū esse. in ipsis finem su-
um ponentes. **Psal. Beati** dixerunt po-
pulu cui hec sunt. **Sic** iob denudatus ab om-
nibus ait. **Nunc** oculus meus videt te. et ago
penitentiam in fauilla et cinere. **Mathei. v.**
Beati pauperes spiritu quoniam ipsi deū
videbunt. **Et** sic patet secundum. **Tercio**
ponit vnū opus siue officium quod spiritus
sanctus in aduentu suo facturus erat. quod ē
arguere mundum. **Et** hoc est. **Cum** venerit
ille arguet mundum. i. faciet vos et vestros se

377

quaces aptos 7 ydoneos ad mundum 7 mū-
danos arguendū. Non enim aliter dicit spi-
ritussanctus mundum arguere. nisi quia facit
hos in quibz habitat mundū arguere loquēs
pos eorū. sicut potestas mittit bannū 7 exbā-
nit 7 rebānit p̄ precones suos. 7 totū hoc po-
testas facere perhibet. **Marci. xij.** Nō enim
vos estis loquētes sed spiritussanctus. **Ysa.**
lxj. Spirit⁹ domini sup me eo q̄ vixerit me
euangelizare pau. mi. me. ¶ **Notandū ergo**
q̄ quadruplici ratione dicitur spiritussanct⁹
arguere. ¶ **Primo** ad ostendendū q̄
ille maxime se arguit qui spiritūsanctum reci-
pit abundantius. **Gregorius** super illo x̄bo
Job. Nunc oculus meus videt te. idcirco re-
prehendo me. quāto quis maioris gratie lu-
men recipit tanto magis se reprehensibile co-
gnoscit. sicut pulvis apparet in radio solis q̄
non apparebat i ymbria. ¶ **Secūdo** ad ostē-
dendū q̄ arguere non est alienū a benigni-
tate 7 amore cuz spiritussanct⁹ qui est ipsa be-
nignitas 7 amor dicatur arguere. **Ysa. xj.** E-
gredietur virga. i. correctio 7 disciplina de ra-
dice iesse. i. de incendio amoris. Vesse nā q̄ in-
terpretatur incendiū. **Apoca. iij.** Ego quos
amo arguo 7 castigo. ¶ **Tercio** ad ostenden-
dū q̄ mansuetudo spiritussancti in arguen-
do penitus est seruanda. **Gal. vj.** Vos q̄ spi-
rituales estis huiusmodi instruite in spiritu le-
nitatis. **Sen.** Vicia animi sicut vicia corpo-
ris leniter tractanda sunt. quia generosus est
animus hominis 7 facili⁹ ducitur q̄ trahat.
¶ **Quarto** quia spiritussanctus talem facit
hominem qui dignus 7 ydonens est alios ar-
guere 7 docere. **Tria** enim argutionē 7 disci-
plinā impediūt. s. reprehensibilitas. ignoran-
tia. 7 timor. **Hec** aut omnia spiritussanct⁹ ad-
ueniens remouet 7 depellit quia purgat. illu-
minat. 7 corroborat mentem. **Ideo** in specie
ignis qui hec tria operatur super apostolos
apparuit 7 venit. **Quia** ignis purgat rubigi-
nem metallorum. illuminat tenebras. 7 corro-
borat lateres q̄ autem reprehensibilitas im-
pediat arguentem ostendit **Bregl.** dicens.
Superiactas sordes tergere non valet ma-
nus que lutum tenet. **Mathei. vj.** **Ypocrita**
eiice primo trabem de oculo tuo 7 tunc vide-
bis eijcere vestucam de oculo fratris tui. **Ro-
ma. ij.** Qui predicat non furandum furaris.
In quo enim aliū iudicas te ipsum condem-
nas. **De** impedimento vero ignorantie dici-

Quasi hoc arg. spi. san.

quasi non si dicitur
quasi stat

tur **Matth. xv.** **Si** cecus ceco ducatum pre-
bet. ambo in foueaz cadunt. **Osee. iij.** Quia
tu scientiā repu. re. te. ne sa. fun. mi. **Officium**
autem sacerdotis est arguere. **De** impedimē-
to autē timoris dicitur. **Eccle. vij.** **Poli** que-
rere fieri velle iudex nisi valeas virtute irrum-
pere iniquitates ne forte extimescas faciē po-
tentis. **Spiritus** sanctus vero veniens super
apostulos purgavit eos ex omni peccato. il-
luminavit ab omni ignorantia. 7 corroborat.
uit 7 fortes fecit contra mortem 7 omnia tor-
menta 7 per consequēs fecit ydoneos ad mū-
dum. id est mundanos arguendum. ¶ **De**
tribus autem apostoli 7 eorum sequaces ar-
guerunt 7 arguunt mundum scilicet de pec-
cato de iusticia 7 de iudicio. **De** peccato qd̄
fecerunt 7 faciunt. quia non credunt in chri-
stum. de iusticia quam non imitantur nec ha-
bent 7 de iudicio quod neglexerunt 7 negli-
gant. **Arguet** enim mundum spiritussanctus
de peccato scilicet infidelitatis. quia non cre-
diderunt in me. quod per excellentiam dicitur
peccatum. sicut paulus per excellentiam
dicitur apostolus. quia in ipso omnia pecca-
ta continentur. 7 in eius contrario scilicet fide
omnia dimittuntur. vt dicit **Augl.** **Ince. vij.**
Fides tua sal. te fecit vade in pace. **Item** ar-
guet mundum de iusticia scilicet christi quas
fideles habent quā ipsi mundani nō sunt imi-
tati que iusticia fuit in hoc. q̄ quia christus se
summe humiliavit. summe exaltat⁹ fuit. **Pbi.**
j. **Humiliavit** semetipsum. **Et** sequitur. **Pro-**
pter qd̄ deus exaltavit illum. **Ista** est iusticia
fidei. quā fideles habent de christo. que non
vident. **Job. xx.** **Beati** qui non viderunt et
crediderunt. **In** qua fide omnes iusti viuunt.
Roma. j. **Iustus** autem ex fide vivit. **Et** hoc
ē quod dicit. **De** iusticia quidem quia ad pa-
trem vado 7 iam nō videbitis me scilicet mor-
talem 7 infirmum. **Iustum** quidem fuit vt q̄
filius dei se summe humiliavit q̄ ad gloriam
patris 7 ad immortalitatem transfret. **Istam**
iustitiam fideles non solum de christo credūt
sed etiam de seipsis. quia si humiliauerunt se
pro christo credunt cum ipso tanq̄ membris
eius pariter exaltari. **Quia** sicut dicit **Augl.**
Sicut factum est in capite ita fiet in membris.
j. Ihes. iij. **Si** enim credimus q̄ ihesus mor-
tuus est 7 resurrexit. ita 7 deus eos qui dor-
mierunt per ihesum adducet cum eo. **Job. vj.**
Volo vt vbi ego sum 7 illi sint mecum. **Et**

quia fideles hanc iusticiam credunt. ideo eas
 totis viribus amplexantur et eligunt hic affli-
 gi et humiliari ut cum christo exaltentur ad pa-
 trem pariter ascensuri. **1. Corin. iij.** Maledici-
 mur et benedicimus persecutionem patimur
 et sustinemus blasphemiam et obsecramus.
 tanquam purgamenta huius mundi facti sumus.
 Iam iusticiam mundus nec credit nec ha-
 bet. et ideo est merito arguendus. **Item** argu-
 et mundum de iudicio quod **fm Aug.** sic ex-
 ponitur. **Christus** iudicavit in morte sua dya-
 bolum principem mundi et in inferno reclu-
 sit. ut dicitur **Apocal. ix.** qui scilicet habita-
 bat in cordibus infidelium a quo captivi ne
 recte crederent et bene agerent tenebantur.
Sed cum ipse sit iudicatus et in inferno re-
 clusus non habent amplius excusationem quod
 quia ab eo captivi tenentur non possunt ve-
 re credere et bene agere. cum mares et femi-
 ne parvi et magni efficiantur martires pro fi-
 de et nomine christi quibus et bona opera ope-
 rantur. **Et** hoc est quod dicit. **De** iudicio au-
 tem quia princeps huius mundi iam iudica-
 tus est. **De** hoc ergo iudicio quod christus
 pro salute mundi fecit dum dyabolum iudi-
 cavit ut posset bene agere et recte credere. quod
 totus mundus non cognoscit nec de ipso cu-
 rat dum non satagit bene agere est merito
 arguendus. **Uel** aliter arguet mundum de
 peccato scilicet quod commiserunt. quia non
 crediderunt in me. **In** quo omne peccatum
 contra deum commissum comprehenditur.
 quia omnis qui peccat in deum non credit in
 eum. **Credere** enim in deum est fidem quam
 protestatur bonis operibus ostendere. et in
 deum sperare et ipsum amare. **Yaco. ij.** Oste-
 das mihi fidem tuam ex operibus. **Hoc** au-
 tem non facit mundus. **Item** arguet mun-
 dum de iusticia scilicet quam non seruave-
 runt. et hoc quantum ad proximum. quia nec
 iusticiam distributivam que consistit in remu-
 nerando dignos **fm** proportionem ac reco-
 pensando mercedem. nec iusticiam commu-
 tativam. que consistit in emptionibus et ven-
 ditionibus. nec iusticiam punitivam que con-
 sistit in malorum punitione seruaverunt. **Et**
 quia iusticia et iniusticia sunt contraria inme-
 diata et cuiusque unum non inest. alterum in-
 est. et ideo sequitur quod ad proximum iniustici-
 am seruaverunt. et in hoc omne peccatum com-
 missum contra proximum continetur. **Quia**

cum ad iusticiam pertineat unicuique reddere quod suum
 est. et pro debemur benivolentiam cordis et loquela-
 onem et veritatem operum. et solum his tribus modis
 peccat contra proximum. sequitur quod quicumque contra
 proximum peccat non servat ei iusticiam. **Et** quod finis
 pertinet virtute ea que sunt ad finem. et mors est finis
 omnis iniurie. et omnis iniusticie. que contra proximum com-
 mitti potest. id est in morte christi omnis eius iniusticia con-
 tinetur. **Et** quod christus est caput omnium iustorum. et quod
 de ipso dicitur. de primo intelligitur. ideo po-
 nendo exemplum de morte sua omnem proximi iniu-
 sticiam dat intelligi. **Et** hoc est quod dicit. **Arguet**
 mundum de iusticia quam mihi et meis non
 seruaverunt. **si** super iniusticiam. quia me et meos occi-
 derunt. **Matth. xxij.** **Iherusalem** iherusalem que occidis pro-
 phetas et lapidas eos que ad te missi sunt. **Per**
 quam mortem ego recedo de mundo et ad patrem
 vado. et amplius non videbitur me mortale. **Item** ar-
 guet mundum de iudicio quod. **si** non timuerunt. quia cum
 peccet quotidie contra deum et proximum iudicium
 dei venturum timere debuerunt. quia si dyabolus
 magister et princeps eorum iam iudicatus est solum pro
 vno cogitatu. multo magis ipsi pro multis sceleri-
 bus iudicabuntur. quia si rex punit militem multo magis
 vasallum. **Locus** est a maiori. quia si illud quod vult magis
 inesse. non inest. nec illud quod minus videtur si magis
 videtur parcendum committi quam vasallo igitur **2c. ij.**
Pet. ij. **Si** enim de angelis peccatis non peper-
 cit si nudatis inferni detractos in tartarum tra-
 didit cruciandos in iudicium reservari **2c.** **Ergo**
 multo magis nobis peccatis non dimittet. **Sic**
 ergo arguet mundum de peccato quod commiserunt quia non
 crediderunt in me. de iusticia quam mihi et meis non
 seruaverunt. propter quam mortui sumus et ad patrem
 vado. et de iudicio quod non timuerunt quod timere
 debebant cum princeps eorum iam iudicatus sit. **P**
Ubi non quod mundus arguendus est de triplici iu-
 dicio. **Primo** de iudicio ad se non pertinenti quod
 sibi usurpat. **Matth. vij.** **Nolite** iudicare et non
 iudicabimini. **Roma. xij.** **Tu** quis es que iudi-
 cas servum alienum. **Secundo** de iudicio proprio
 de quo non curat. **1. Corin. xj.** **Si** nosmetipsos
 diiudicamus non utique iudicabimur. **Tercio** de iudicio dei
 quod non timet. contra quod **Eccle. vij.** **Memora**
 re novis. et in eternum non peccabis. **In** eodem
xxxvij. **Memor** esto iudicij mei sic enim erit et
 tuum. **¶** **In** fine nota quod mundus est argu-
 endus de octo maximis sceleribus que sunt.
 quia expellit magistrum sapientie. occidit vitam
 anime. excavat fontem misericordie. negat mi-
 nistrum providentie. non audit predicatorem

penitentia. extinguit lumē intelligētie contē-
nit bona glorie. 7 non timet penas gebenne.
¶ Primo est arguendus. q̄ expellit magist̄
sapientie. **Job. xij.** Qui dixerūt deo. rece. a
nobis. sci. vi. tu. no. **Mundus** docet scientias
suam que est terrena. animalis. dyabolica. vt
dicitur **Iocobi. iij.** nā docet lucra iniusta. de-
ceptōes. sophisticatōes. cōtrouersias. guer-
ras 7 huiusmodi. **Hiere. vj.** Omnis calūnia
in medio eius. **Hec** scia expellit dei sapientiā
que est omni virtute plena. nā docet iusticias
facere. nō decipere. primū. verū dicere. finem
considerare. celū amare. deum timere 7 ab oī
malo cauere. **Job. xxvij.** Timere deū ipsa est
sapientia 7 recedere a malo intelligētia. **Itez**
magister sapientie dicit. **Transit** mundus et
cōcupiscentia eius. **J. Job. ij.** **Mundus** autē
dicit. **Hec** requies mea in seculum seculi. hic
habitabo quoniā elegi eam. **Item** magister
sapientie dicit. q̄ diuitie. delicia. 7 honores sūt
noxie. **Proverbiorū. j.** vsq̄quo stulti ea que
sibi sunt noxia cupient. **Sed** mūdus dicit q̄
tria supradicta sunt optima. **Psal.** **Beatus**
dixerunt populum cui hec sunt. **Item** magi-
ster sapientie dicit q̄ aduersa mundi sunt vti-
lia quia erudiant 7 compellunt ad deum acce-
dere. vt dicit **Breg.** mala que nos hic p̄munt
ad deum ire cōpellunt. **Boetius** Plus ho-
minibus reor aduersam q̄ prosperā p̄desse
fortunam. **Illa** fallit. **hec** instruit. **Itaqz** illas
videas ventosam fluentē sui q̄ ignarā. **Hāc**
autem sobriam succinctam 7 ipsius aduersi-
tatis exercitatione prudentes. **Mundus** hec
verba deliramentū reputat. 7 hec patientem
inimicum dei. 7 fortunatum existimat supra
modum. **Et** breuiter de omnibus que sapiē-
tia dei docet. mundus cōtrarius dogmatizat
Hoc figuratum est in nube filiorum israel q̄
ipsis erat lucida 7 egyptijs tenebrosa. **Sic** ē
in proposito. quia sapientia est seruis dei cla-
ra 7 impijs obumbrata. **¶** Secundo est ar-
guendus. quia occidit vitā anime. q̄ est amor
dei. **Augustinus.** Scio aīa mea quia amor ē
vita tua: **j. Jo. iij.** Qui non diligit manet in
morte. **Sed** amor mundanus est venenum
illius amoris 7 ipsum radicitus extirpat. qui
est amor parentum. amor mundanorum bo-
norum. amor carnalium delectationū 7 amor
consanguineorum. **Omnes** istos amores do-
cet mundus 7 tenet. 7 plus diligit parētes q̄
deum plus mundana bona q̄ dei dona. plus

De orto arguēdo e mūd

carnales delectationesq̄ virtuales operatio-
nes. plus consanguineos q̄ sanctos. **p̄** mū-
dum q̄ celum. plus gloriaz hominum q̄ dei
Job. xij. Dilixerunt gloriaz hominum ma-
gis q̄ dei. **¶** Tercio est arguendus. quia ex-
iccat fontē misericordie. quia non remittit in-
iurias. sed pro alapa reddit vulnus. **p̄** vulne-
re mortem expellit inimicos. 7 destruit bona
eorum. **Non** parcat prostratis sed interemit
persequendo. non miseretur pauperum 7 pu-
pillorum sed decoziat eos iniustus exactionibus
7 vsuris. **Sapient. ij.** Sit fortitudo nostra lex
iusticie. circūueniamus iustum. **¶** Quarto ē
arguendus. quia negat ministrum providen-
tie. **Ipsē** enim dei filius. p̄uidencia sua omnia
dirigit et gubernat 7 omnibus prouidet fm
decentiam singulorum. **Mathei. xj.** Omnia
mibi tradita sunt a patre meo. **Sed** mūdus
omnia dicit a casu 7 fortuna euenire eo q̄ bo-
na eque. p̄ueniunt bonis 7 malis. 7 similiter
mala 7 similiter lucra 7 victorie 7 cetera talia.
In quorum persona dicitur. **Job. xxij.** Circa
cardines celi perambulat nec nostra conside-
rat. **Et** eccles. ix. **Vidi** sub sole nec velocium
esse cursum. nec fortium bellum. nec sapientū
panem. nec doctorum diuitias nec artificum
gratiam. sed tempus casumq̄ in omnibus
¶ Quinto est arguendus. quia non audit p̄-
dicatorem penitentia. **Christus** quotidie p̄-
dicat per predicatores suos dicens. **Penite-**
tiam agite appropinquabit enim regnum ce-
lorum. **Mathei. ij.** **Et** nisi penitentiam ege-
ritis omnes simul peribitis. **Luce. xij.** **Sed**
mundus dicit. **Letare** iuuenis in adolescentia
tua. **Eccles. xj.** **Itez** **Sap. ij.** Fruamur bonis
a iuuentute celeriter 7 non sit pratum qd nō
pertranscat luxuria nostra quoniam hec est
pars nostra 7 nō est agnitus qui sit reuersus
ab inferis. **Sed** hoc deberet eos magis terre-
re salicet si null? vnq̄ redijt de inferno. quia
signū est q̄ omnes deuorat. **¶** Sexto est ar-
guendus quia intelligentie lumen extinguit.
Quā deus vult nos hoc intelligere. 7 hoc p̄-
scripturam suam docet q̄ omnis homo est li-
ber 7 potest bene 7 male agē. **Eccles. xv.** **De-**
us ab initio constituit hominem 7 reliquit eū
in manu consilij sui. **Item** apposuit tibi ignē
7 aquas ad quodcuqz volueris porrige ma-
num tuam. **Et** ante hominē vita 7 mors. bo-
num 7 malum. 7 qui benefecerit saluabitur.
qui vero male egerit condemnabitur. **Sed**

mundus dicit. q̄ omnia sunt predestinata et de necessitate eueniūt. 7 q̄ deus propter opa nostra in sententia nō mutat. **Numeri. xxiij.** Non est deus vt homo vt mentiatur nec vt filius hominis vt mutet. **Unde quicūq; sūt presciti quicquid agant de necessitate dānabuntur.** Cuius cōtrariuz dicit **Hiere. lviij.** Si penitentiā egerit gens illa a malo suo q̄ locutus sum aduersus eam. agam 7 ego penitentiā super malo quod cogitavi vt facerem ei. **Exemplum de iniuitis. quibus per ionaz dominus dixerat. Adhuc. xl. dieb; et ni. subter.** Quorum penitentiā dominus respexit 7 non sunt submersi. vt patet **Yone. iij.** Sed mirum est valde quia vtdictum est supra mūdus dicit q̄ oia casualiter eueniūt. 7 circa hec inferiora dei prouidētia nō consistit. quomodo ergo omnia necessario eueniūt. Cuius rō est. quia vnū malum alteri malo cōtrariat. vt pdigalitas illiberalitati. **Sed bonum nūq; cōtrariatur bono.** Et ideo bonozū vna ē sententia. sed sententia malozū est diuersa. et vna cōtrariatur alteri. **Prouer. xij.** Inter supbos semper iurgia sunt. **Septimo arguendus est. quia cōtemnit bona glorie. De nāq; promittit magnā gloriā corpori 7 anime se daturū si homo caueat se a peccatis. j. Cori. ij.** Quod oculus non vidit. nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit que prepa. deus his qui diligunt eum. **Luce. xxiij.** Ego dispo. vo. sicut dispo. m. pater meus regnū. vt eda. 7 bi. super men. me. in re. me. **Sed mūdus hoc cōtemnit dicens. Cui bene est hic. etiaz bene erit in futuro.** Scio quid habeo. sed nescio qd habebo. **Psal. lxxv.** Pro nibilo habuerūt terram desiderabilem. **Treno. j.** Omnes amici eius. s. mundi spreuerunt eam. s. gloriā celi. **Octauo est arguendus. quia non timet penas gehenne. Deus enim minatur peccatori bus magnas 7 itolerabiles penas. Ysa. xxxij. ca.** Quis poterit habitare ex vobis cuz ardo nibus sempiternis. **Psalmista.** Ignis grādo nit glacies spiritus pcellaruz. pars calicis eorum. **De his omnib; mūdus non curat. imo quod peius est omnia teridet. Treno. iij.** Factus sum in densum omni populo. **Et ideo ē arguendus merito mūdus 7 forti verberare cogendus.** **Quarto ponitur fm opus siue effectus spiritus sancti qui est apostolos in omnem veritatem inducere. Apostoli eniz et grossitate intellectus 7 ex tristitia magna que**

eos tunc temporis deprimebat nō poterant capere altam veritatem de christo 7 de multis alijs necessarijs ad salutem. **Et hoc est qd dicit. Adhuc multa habeo vobis dicere sed nō potestis portare modo. id est non estis capaces ad ea intelligenda. sed spiritus sanctus adueniens faciet vos capaces omnis veritatis 7 plenos. amouendo scilicet duriciā intellectus fugando tristitiam corporis. 7 desuper sapientiam infundendo. quia omnis sapientia 7 verum a spiritu sancto est. Damascenus. Omne verum a quocūq; dicatur a spiritu sancto est. Et hoc est quod dicitur. Cū venerit ille spiritus veritatis docebit vos omnē veritatem scilicet vite 7 doctrine vie 7 patrie necessariam ad salutem. ita q̄ sit distributio p generibus singulorum 7 non pro singulis generū vt dicit victor. Quia vt dicit Aug. non arbitror in quocūq; hoc posse impleri in hac vita vt omnē veritatē sciat cum apostolus dicat. nunc cognosco ex parte. i. imperfecte. 7 videmus nunc per speciem in enigmate. j. Cori. xiiij. Sed spiritus sanctus omnem veritatem docet. quia 7 hic docet omnia necessaria ad salutem. iuxta illud. j. Yoh. ij. Vnctio eius docebit vos de omnib;. Et in futuro ad cognitionem dei perducit. in q̄ omnia cognoscuntur. **Gregorius. Quid est quod nesciat q̄ videntē omnia videt. Docebit ergo vos omnem veritatem fidei. scilicet de vnitāte 7 trinitate dei 7 de incarnatione 7 vita christi 7 morte. 7 creatione 7 fine mundi. de angelis et animabus. de celo 7 mundo 7 inferno. de peccatis et virtutibus. de sacramentis ecclesie. Et breuiter omnem veritatem ad salutē vestrā vel aliorum necessariam vos docebit. Non autem docebit vos sophismata aristotelis. vel pblemata euclidis. vel leges aureliani. vel commenta auerrois. et cetera non expedientia ad salutem. vel aliter ea que sunt ad finem continentur virtute in fine. sapientia autem dei est finis omnis sapientie et scientie. **Sapientie sexto. Cogitare eniz de illa sensus est consummatus. Et omnes scientie seruiunt ei sicut famule domine. Prouerbiuz nono. Sapientia edificauit sibi domum. et cecidit calumnas septem. et misit ancillas suas vt vocarent ad arcem. Septem columne iste 7 ancille sunt sciētie humane scilicet septem artes liberales quibus sapientia dei ad suum ministerium tanq; ancillis vtitur vt******

Durus enim est animus qui 7 si nolit dilecti-
onē impedere saltem nolit rependere. Nulla
autē est maior inuitatio ad amandū vt dicit
Bernar. q̄ p̄uenire amādo. **D**ū ergo ostē-
dit q̄ oīa bona sunt a deo et ipse hominibus
abundantē tribuit 7 nō improperat. nos val-
de ad amores eius accendit. **H**oc ergo i hac
epistola demonstrare intendit. **I**n qua quidē
epistola quatuor principaliter ostenduntur.
Primo enim beatus iacobus ostendit q̄ oīa
bona a deo emanant. **I**n principio epistole.
Secundo ostendit q̄ hec bona deus gra-
tis nobis donat ibi. **V**oluntarie enim genuit
nos verbo veritatis. **T**ercio ex quo tot bona
nobis donat eius doctrinā audire nobis mā-
dat ibi. **S**it autē omnis homo zelox ad audi-
endum zc. **Q**uarto ad recipiendum cū effe-
ctu eius verba similiter nobis iperat ibi. **P**ro-
pter quod abijcientes omnē immūdiciam et
abundantiā ma. in mansuetudine sit. in si. et.
Primo ergo ostēdit q̄ oīa bona nobis a
deo emanant. d. **O**mnē datū optimū quātūz
ad virtutes 7 spiritu sancti dona. 7 omne do-
num p̄fectū quātūz ad bona glorie desursus
est. **O**ptima enī q̄ in vita ista haberi possunt
sunt virtutes 7 spiritu sancti dona. **S**z bonū
p̄fectum cui nihil deest quod deus gratis no-
bis donat est vita eterna. **R**o. vi. **G**ratia dei
vita eterna. **T**itū. iij. **N**ō ex operibus iusti. q̄
se. n. sed fm suā mi. sal. nos fecit. **S**z **O**m-
ne q̄ datū optimū 7 donum p̄fectum a deo
est. **E**t hoc pōt tripliciter exponi. **P**rimo
quantum ad ipsas res in seipsis p̄sideratas.
Quedam enim sunt bona que habent soluz
esse. vt corpora supiora 7 elementa 7 lapides
ista sunt bona. **Q**uedaz habent viuere 7 sen-
tire. vt aīalia 7 ista sunt meliora. **Q**uedā ha-
bent esse viuere 7 intelligere. vt homo 7 ange-
lus 7 ista sunt optima. quibus deus p̄fectū
donum donauit. scz vitam beatam que deus
est. **Q**uia vt dicit philosophus. **P**erfectum
est cui nihil deest. quod solum est vita beata.
Perfecta autē in genere suo multa sunt. **S**z
perfectum simpliciter 7 bonum non est nisi de-
us. **M**at. i. **N**emo bonus. i. perfectus nisi
deus. **O**mnia ergo supradicta sunt a deo que
omnia per se sunt bona. sed adinuicem ordi-
nata sunt optima. **E**t ideo de singulis dicitur
in genesi. j. **V**idit deus q̄ zc. **E**t postea de oī-
bus simul dicitur. **V**idit deus cuncta que fe-
cerat 7 erant valde bona. **E**t sic patet q̄ oīa

sunt a deo. **S**ecundo potest exponi quātūz
ad bona que hominibus a deo datur. **Q**ue-
dam enim sunt bona vt bona fortune scz di-
uitie 7 dignitates. quedaz sunt meliora vt bo-
na nature. scz sanitas. fortitudo. ingenū. 7 si-
milia. quedam optima vt virtutes 7 dona spi-
ritu sancti. **H**ebre. xij. **O**ptimū ē gratia sta-
bilire cor. **S**ed glorie bonū est bonū p̄fectū
vt dictum est supra. **O**mnia enim hec bona
dant a deo hominibus. **P**sal. **O**mnia subie-
sub pedibus eius zc. **Q**uia cum bona fortu-
ne ordinentur ad bona nature 7 bona nature
ad bona gratie 7 bona gratie ad bona glorie
7 ea que sunt ad finē includuntur in fine. ideo i
dato optimo 7 dono p̄fecto omnia bona in-
telliguntur. **T**ercio pōt exponi quantū ad
ipsum deū gratis nos ad bonū perducentem.
Nam q̄ deus nos creauit fuit bonum. sed q̄
nos redemit 7 in filios p̄ spiritu sancti gratiā
adoptauit fuit melius. sed q̄ nos in corpore
7 anima letificauit hoc est donū optimum et
donum p̄fectū. **Q**uia vt dicit **A**ngl. **H**o-
mo est creatus vt cognosceret deum per bo-
num nature. 7 cognoscendo amaret per bo-
num gratie. 7 amando possideret 7 frueretur
per bonum glorie. **E**t qui donat aliquid do-
nat omnia sine quibus illud haberi nō potest
ideo deus dando nobis datum optimū et do-
num p̄fectum. i. seipsū. omnia nobis bona
donauit. **R**o. viij. **Q**uo etiā cum illo non oīa
nobis donauit. **O**mnia ergo bona sunt a deo
patre. **R**ecte ergo dicit. **O**mnē datum op-
timū 7 omne donum p̄fectum desursum
est descendēs. i. per gradus p̄cedens. quia in
collatione bonorum gradus seruantur. vt di-
ctum est. **A** patre luminum. **P**ater luminum
est ipse deus. qui est pater luminis nature.
Psal. **S**ignatum est super nos lumen vultus
tui domine. **I**tem est pater luminis gratie. q̄
sedētes in tenebris illuminauit. **I**sai. lx. **S**ur-
ge illuminare hierusalem quia venit lux tua
zc. **I**dem. ix. **p**opulus qui ambulauit in tene-
bris vidit lucē magnam. **I**tem est pater lumi-
nis glorie. **P**sal. **I**n lumine tuo vide. lumen.
Et ne credatur sicut est varietas in bonis cre-
atis. ita sit varietas in deo patre omnium crea-
toze. addidit apud quē non est transmutatio
q̄ per idem manens oīa operatur. **B**oetius.
Immobilis stabilisq̄ manens dans cuncta
moueri. **M**alach. iij. **E**go dominus 7 nō mu-
tor. **N**ec etiam apud deum est vicissitudinis

obumbratio. vt. f. modo det bona modo ma-
la. Mala enim obumbrant et in umbra fiunt
et ad umbras inferni ducunt. **Jo. iij.** Omnis enim
qui male agit odit lucem. **Mathei. xxiij.** Ligat
manibus et pedibus mitti. cum in tenebras exte-
riores. **Deus** enim quod obumbratur per malum. quod
nec malum vult nec malum operatur. nec malum infert
nisi malum pene. **Amos. iij.** Non est malum in ciui-
tate quod dominus non fecerit. Et sic patet quod inter
bona presentis vite nulla optima sunt nisi bona
gratie. scilicet virtutes et bona spiritus sancti. Et quod
totus mundus hic errat reputando bona nature
et bona fortune optima bona. bona vero gra-
tie pro nihilo habet. **¶** Probem? hic quod bo-
na gratie sunt optima bona. quod ut dicit quidam
sapiens. Rationalis nature vera perfectio est vna
quam rem tanti existimare quam habenda est.
Seneca. Maxime necessarium est precia rebus
imponere. **¶** Quod autem virtutes et dona spi-
ritus sancti sunt bona optima patet ex quatuor
or. **¶** Primo ex parte dantis quia a solo deo
dantur. **Aug.** Virtus est bona qualitas me-
tis. quam deus nobis sine nobis infundit. Exem-
plum de papa. qui semper sibi magna referuat.
ut facere cardinales conuocare consilium. et si
milititer quidam alij domini faciunt. **Excen-**
tia ergo virtutum ex hoc patet. quod eas deo sibi
soli referuat ad eas hominibus largiendum. nec alicui
eas dare commisit. **Ephe. ij.** Saluati estis per
fidem. et hoc non ex vobis. dei enim donum est
non ex operibus. **Omnia** vero alia bona deo
creaturis commisit ut soli illuminare. lunc hu-
mectare. igni calefacere. terre fructus produ-
cere. et sic de alijs. **Iustificare** autem impium
quod fit per gratie et virtutum infusionem so-
lus deus facit. **Isai. xliij.** Ego sum qui deo
iniquitates tuas propter me. **¶** Secundo idem
patet ex loco vnde veniunt quia de celesti pa-
tria optimo loco. **Optimus** autem locus opti-
ma producit. **De** celo autem veniunt optima
bona corporalia. ut lux. calor. motus. per que
omnia producuntur. et conseruantur in esse et
viuunt. **Cum** igitur ut hic dicitur virtutes et
dona de celo veniant. meliori loco mundi. ex
loco optimo vnde veniunt patet eorum per-
fectio. **Exemplum** de emptoribus qui inter-
rogato de loco credunt statim bona esse que
ibi nascuntur vel fiunt. **Idem** patet de navi
venienti de oriente et de ultramarinis partibus
de qua presumitur quod optimus sit onusta.
¶ Tercio idem apparet ex parte personarum que

Virtus Populi hō et cō

bus dona et virtutes donantur. quia soli san-
ctis et filiis dei regis eterni dantur. **Job. xiiij.**
Ego rogabo patrem et alium paraclitum da-
bit vobis. in quo et cum quo omnes virtutes
et dona donantur. dabit inquit vobis qui estis
a deo in filios adoptati et ad regnum eternum
electi. **Joban. xv.** Ego vos elegi de mundo.
Alia vero dona. dantur omnibus et malis et
bonis. **Mathe. v.** Qui solem suum ovari facit
super bonos et malos. **Virtutes** vero et dona
solum preelectis ad vitam eternam dantur.
Mathei. vij. Nolite sanctum dare canibus
neque mit. margar. ve. ante por. **Purpura** su-
per omnes pannos excedit. quia olim solire-
ges ipsas induere poterant et portare. **¶** Quar-
to idem patet ex parte scripture que mentiri
non potest. **Ram** vetus et nouum testamen-
tum et omnes sancti doctores persuadent et
mandant ut virtutes super omnia amplectamur.
et bona alia contemnamus. **Mathei. vij.**
Querite primum regnum dei et iusticiam eius.
Col. ij. Super omnia caritatem habete. **Job.**
ij. Nolite diligere mundum neque ea que in mun-
do sunt. **Sed** alias rationes adhuc idem re-
quire infra dominica. xvij. post festum trini-
tatis in sermone de epistola. et sic patet primum
¶ Secundo ostendit quod omnia bona deo gra-
tis nobis dedit et dat. **Et** hoc est quod dicit.
Voluntarie enim. id est. gratis genuit nos in
filios adoptionis ut scilicet simus heredes bo-
norum eius. **Quia** ut dicitur ad **Ro. viij.** Si
autem filij et heredes. heredes quidem dei co-
heredes autem christi. **Petri. j.** Per quez ma-
xima et preciosa nobis promissa donauit. **Be-**
nuit ergo nos verbo veritatis in baptismi col-
latione. in quo accedit verbum ad elementum
et fit sacramentum. ut dicit **Aug.** cum dicit.
Ego te baptizo in nomine patris et filij et spi-
ritus sancti. **In** hoc ergo verbo veritatis scilicet
quod ipsa veritas instituit nos deus ge-
nerat. **Ram** in baptismo quedam spiritualis
generatio celebratur. **Et** ad hoc significandum
super christum baptizatum venit verbum
dei de celo dicens. **Hic** est filius meus dilectus
Mathei. ij. **Hec** autem generatio necessaria
est ad habendum bona dei. **Jo. ij.** Oportet
vos nasci de novo. **Quia** nisi quis renatus fue-
rit ex aqua et spiritu sancto non potest intrare
regnum dei. **Titum. iij.** scilicet misericordiam su-
am saluos nos fecit per la. reg. et reno. spiritus
sancti. **Item** genuit nos verbo veritatis in

doctrinae et vite informatioe. quia multa dixit et fecit. in quibus tota vita nostra salubriter informatur. **Matth. xj.** Discite a me quia mitis sum et humilis corde. **Yohan. xiiij.** Exemplum enim dedi vobis ut quemadmodum ego feci vobis ita et vos faciatis. **Ystis** duobus modis dicitur aliquis pater spiritualis alicuius scilicet in baptisimo collatione. et in doctrinae et vite informatione. **1. Cor. iij.** In christo hiesu per euangelium ego vos genui. **Et idem Gal. iij.** Filioli mei ego vos iterum parturio donec formetur christus in vobis. **Titum. j.** Tito dilecto filio secundum communem fidem quem scilicet in baptismo infundit. gratia et pax. **Ystis** ergo duobus modis dominus nos generavit ut essemus aliquod initium creature dei. id est ut essemus initium gratie inter homines. **Quia** creatura dei et precipue homo est ad imaginem dei factus. ut patet **Gene. j.** Propterea dominus nos genuit verbo veritatis in baptismo et doctrina ut simus initium creature eius. id est ut simus primicie gratie spiritualis sancti inter omnes homines mundi ad habendum datum optimum et donum perfectum. id est bona gratie et glorie dei. **Apostoli** enim et eorum sequaces qui per apostolos sunt conversi. quibus tunc iacobus liquebat. fuerunt primicie christi quia primo fidem et doctrinam christi per spiritum sanctum receperunt. **Ro. viij.** Nos ipsi primicias spiritus habentes. glo. tempe et dignitate. **1. Thes. ij.** Debemus gratias agere deo qui nos elegit primicias in salutem in sanctificatione spiritus. **Initiare** autem ponit per dedicare et consecrare et renovare. **Per** hanc ergo genituram iniciat nos deus in creaturam novam. id est in filios adoptivos. **1. Cor. v.** Si quoniam nona creatura in christo vetera transferunt. ergo in christo hiesu neque circumcisio aliqua valet. neque sacrificium. sed nona creatura. ut dicit apostolus ad **Gal. vj.** **Et** dicitur inicium aliquid quia hic iniciamur in parte per gratiam dei. quia tantum in anima. sed in futuro iniciabimur in toto scilicet per gloriam anime et corporis. **Ysa. lxj.** In terra sua duplicia possidebunt. **Et** sic patet secundum. **1. Tertio** ex quo tot bona et talia nobis fecit. inducit nos ad eius precepta et doctrinam sollicite audiendum. **di.** Sit autem omnis homo velox ad audiendum scilicet precepta et doctrinam christi. **Inter** ceteros eius sensus auditus magis discipline deservit. ut dicit propheta. **Eccl. vj.** Si dilexeris audire sapiens eris. **Prover. j.** Audiens sapiens sapietior erit. **Sed** ad quid audiendum sit omnis homo velox. **Ad** audiendum

vana et mala. **Certe** non. **Eccl. xxvij.** Sepi. aures tuas. spiritus et noli. an. lingua. nequa. **Quia** ut dicitur. **1. Cor. xv.** Corumpunt enim bonos mores colloquia prava. **Sed** sit velox ad audiendum verbum dei doctrinam sanam et utilem. **Gregorius.** Nullum a teo evidens predestinationis signum est ut libenter audire verbum dei. **Luce. xj.** Beati qui audiunt verbum dei et custodiunt illud. **Sed** non sic est de loquela sicut de auditu. quia debet esse omnis homo tardus ad loquendum. quia in multiloquio peccatum non deerit. **Prover. x.** Hanc autem tarditatem offendit natura in eo quod dedit homini omnes sensus geminatos. ut duas aures. duos oculos et sic de alijs. sed solum unam linguam. et hanc conclusit duplici muro scilicet labijs et dentibus. **Propterea** petebat propheta dicens. **Donec** domine custodiam os meum. et ostium circum. **la. me.** **Ubi** nota quod quatuor in locutione observare debemus. **Primo** ut raro et parum loquamur. **Eccl. xix.** Est tacens et ipse est prudens. **Et** infra. **xx.** Qui autem peccat est ad loquendum odibilis erit. **Seneca.** Tardiloquum esse iubeo et prope erit tibi deus. **Secundo** ut horum apti temporibus observemus. **Eccl. xx.** Est tacens non habens sensum loquela. et est tacens sciens tempus apti temporis. **Prover. xxv.** Vasa aurea in lectis argenteis qui loquuntur verbum in tempe suo. **Eccl. xx.** **Ex** ore fatui reprobabitur parabola. non enim dicit illam in tempore suo. **Tercio** ut dum loquimur. bona et utilia loquamur. **1. Pe. iij.** Si quis loquitur quasi sermones dei. **Ysaie. xlvj.** Ego dominus deus tuus docens te utilia. **Quarto** ut vere et non fictive et adulatorie loquamur. **Prover. viij.** Veritatem meditabitur guttur meum et labia mea detestabuntur impium. **In** eodem. **xxix.** Qui blandis fictisque sermonibus loquitur amico suo retine expandit gressibus eius. **Ysaie. ij.** Popule meus qui beatum te dicunt. ipsi te decipiunt. **Gregorius** super illo verbo **Luce. ix.** Sine mortuos sepelire mortuos suos. **Tunc** mortui mortuos sepeliunt. quando peccatores favoribus peccatores premunt. **Similiter** sicut homo tardus debet esse ad loquendum. ita tardus debet esse ad iram. ne tam defacili irascatur. immo nunquam si possibile est nisi sit ira per zelum. ut quando irascimur malis et peccatis hominum et non hominibus. **Psal.** Irascimini et nolite peccare. **Augustinus.** Sic diligendi sunt homines: ut non di-

Loq. sua in locutione

Z

ligantur eorum errores sed odiantur. Aliud est enim odisse quod faciunt. et aliud odisse quod facti sunt. Sic irascitur pater filio. Sic iratus est phinees contra sambu et scozum madianitem. quando intrauit lupanar et arripit pugione perfodit ambos in locis genitalibus. Numeri. xxv. Sic christus per talem zelum iratus est. quando facto flagello de funiculis eiecit ementes et vendentes de templo. Johan. ij. Unde ibi sequitur quod discipuli recordati sunt quia scriptum est. Zelus domus tue comedit me. Et quare irasci non debemus assignat rationem dicens. Ira enim viri iusticiam dei non operatur. Ira viri dicitur qua irascimur hominibus siue deo siue dyabolo siue nobismetipsis. Talis ira est unum de septem capitalibus vitiis. et potest esse mortale vel veniale peccatum. Nam si ira est leuis vel puenit iudicium rationis et cito transit peccatum veniale est. Si enim sit fortis ira et a ratione deliberata et permanet. et est contra proximum eius. mortale peccatum est. et ideo iusticiam dei non operatur sed iniusticiam. Sed ira per zelum meretur. Nam phinees per zelum ipsius ire meruit sacerdotium sempiternum et placavit iram dei. ut patet ibidem. Et sic patet tertium. Quarto inducit nos ad dei verbum et doctrinam cum effectu recipiendum dicens. Propter quod abicientes omnem immundiciam et abundantiam malicie. Et quia verbum dei est totum sanctum et purum. ideo oportet nos esse mundos ad audiendum ipsum et recipiendum. quia ut dicitur Sap. j. Non habet in corde sub peccatis. Hierem. iij. Nouate vobis nouale et nolite ferere in spinas. Et ideo oportet nos omnem immundiciam deponere quantum ad peccata carnalia et abundantem maliciam quantum ad peccata spiritualia quia peccata carnalia magis sunt immunda quam spiritualia. Et spiritualia maioris ponderis extant. Vel omnem immundiciam dicit quantum ad peccata propria que immundam faciunt animam et deformem abundantiam aut malicie dicit quantum ad peccata que contra deum et proximum directe committuntur. Tunc enim malicia abundamus quando eam usque ad proximum extendimus. vel in deum directe peccamus. Sic ergo mundati a peccatis in mansuetudine et tranquillitate mentis debemus insitum verbum recipere. id est. christum qui est insitum verbum humane nature. sicut surculus preelectus truncus siluestri. Job. j. Verbum caro factum est et habitabit in nobis.

Qui truncus ante amarus fructus ferebat. Nam antequam verbum dei humane nature infereretur. non producebat fructus dignos penitentie. sed per insertorem translata est in deum sicut transfertur truncus in naturam surculi. et fecit fructus dulcissimos in vitam eternam ducetes. Job. xij. Ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad meipsum. j. Johannis. iij. Nos scimus quoniam translatus sumus de morte ad vitam. Hoc ergo verbum sic insitum et unitum nobis. debemus deuote per fidem et amorem suscipere interius in corde et exterius in corpore. ut referamus fructus ei conuenientes sicut in eum translatus sumus. Vel suscipite insitum verbum. id est. verbum euangelij predicatum vobis a nobis de insito verbo dei. id est. de verbo dei incarnato. quod verbum est insitum cordi nostro sicut ramus truncus qui conuertit truncum in naturam sui. Sicut enim truncus antequam inferatur ei ramus facit fructus asperos et amaros aptos solum porcis. sic homo antequam recipiat verbum dei in corde. facit opera aspera solum demonibus apta. sed postquam verbum dei insertum fuerit menti eius per amorem et fidem facit fructus dignos penitentie. et est arbor dei in medio paradisi afferens fructus duodecim. id est. duo decim opera misericordie. ut dicitur Apocal. xij. Debet ergo verbum dei esse insitum cordi nostro ut ramus veteris conuersationis abscindatur a truncus cordis. et nouus inferatur qui renouetur de die in diem. Ro. xi. Tu autem cum oleaster esses insertus es in bonam oliuam id est in bonam gratiam et misericordiam. Verbum ergo dei pure et deuote acceptum potest cum effectu animas nostras saluare. quia ipsas quotidie saluat et ab omni morte liberat. Iohannis. viij. Si quis sermonem meum seruerit mortem non gustabit in eternum. Act. xij. Vobis qui tunc dei verbum salutis missum est. Dicit autem potest. ne libertas arbitrij excludatur. quia non saluat nisi volentes. Et ideo verbum dei potest nos saluare si ei consentimus. aliter penitus non saluat. Hebr. v. Factus est omnibus operantibus sibi causa salutis eterne. Et si patet quartum.

Dominica quarta de euangelio.
Sermo. lvi.

Ben amen di

Reco vobis si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. **Joh.** lvi. q. xpc in qntu3 homo est aduocat? hoim apud patre in curia celi est. vt dicit. j. **Johan.** ij. Aduocatu habem? apud patre hiesu xpm iustu. Qui qn hec verba dixit post cena i die iouis statim et in breui erat ab aplis recessur? et ad curia patris iturus. **I**deo i verbis pmissis docet xpc apostolos et inducit ad petendu et formandu petitiones suas ad patrem. **P**etite inquit. **Q**ue pabola est tempis instatis **Q**uia fm representatō3 ecclesie aduocat? et frater noster xpc. in breui est iturus ad celum vbi facta nostra examinant et indicant et vnde nobis omnia bona proueniunt. **I**aco. j. Omne datum optimu et omne donu pfectu desursum est. **E**t ideo christus in verbis pmissis in psona apostolor nos hortat et docet petitiones nostras formare. qz ipse eas e patri fidelit porrecturus. ac etiaz affectui madaturus. vñ ait. **A**men amē dico vobis zc. petite et accipietis. **I**n quibz verbis quatuor cōtinent. **P**rimo diuina largitas demōstrat? et nostra negligentia redarguit. qz innitat nos a petenduz et oia dare pmitit. **I**n principio euāgelij. **S**ecundo tempus claritatis et obscuritas circa christi opa insinuat. ibi. **H**ec in puerbijs locutus sum vobis. venit hora cū iam nō in puer. lo. vo. **T**ercio magna virtus pfecte oionis innuitur. ibi. **E**t nunc dico vobis qz ego patre rogabo de vobis. **Q**uarto apostolor intelligētia fuisse crecta ad xpc declarat. ibi. **E**cce nūc palam lo. et puer. nul. di. nūc cog. qz scis omnia. **E**t **P**rimo ergo diuina largitas demōstratur que patet qm ad qtuor. **P**rimo qz iurat omnia petita largiri. vt petere nō debeamus dubitare. **A**mē amen inquit. qui e mod? iuradi in nouo testamēto. **I**n veteri testamento iurabat deus p seipm. **G**ene. xxij. **P**er me metipm iurani dicit dominus. **S**al. vj. **A**brahe nanqz promittens deus cum non haberet maiorem per quem iuraret per semetipsuz iurauit. **S**ecundo quia docet vnam rem in q et p qua omnia bona nobis donant. scz nome hiesu xpi vt faciliter impetremus. **S**i qd inquit petieritis patrem i nomine meo zc. **D**s. **I**n nomine dei nostri inuocabimus. **A**ctu. iij.

Non est aliud nomen sub celo datum hominibus i q oporteat nos saluos fieri. **P**ropt qd dicit ysa. xxvj. **D**omine nomen tuu et memoriale tuu in desiderio anime. **T**ercio quia innitat et instigat ad petendum vt nō verecundemur. **P**etite inquit. **H**omines diuites que suarios fugere solent. **S**ed christus innitat. **M**athei. xj. **V**enite ad me omnes qui laboratis et onerati zc. **J**ohā. vij. **S**tabat hiesus et clamabat. si quis sitit veniat ad me et bibat. **A**poc. iij. **E**go sto ad ostium et pulso. si quis aperuerit mihi intrabo ad illum. sup. portas mecum omnia bona. **A**d ro. viij. **Q**uo non etiam cuz illo oia nobis donauit. **Q**uarto qz optima bona promittit. scilicet gaudium plenum vt libenter petamus. **P**etite inquit et accipietis vt gaudium vestru sit plenu. **P**e. j. **P**er quem maxima et preciosa pmissa nobis donauit. **H**omines mundi dant pauperibus solum peiora vt panem et vinu et vestes fractas et omnia putrefacta. **S**ic cayn. obtulit deo quecuqz peiora et abel meliora. **E**t ideo respexit deus ad abel et ad mūera e? ad cayn aut et ad munera e? nō respexit. **G**enesis. iij. **Q**uia talia data deus modicu acceptat. **S**z deus dat optima. qz vt dicit **B**ern. **A**nimas ad imaginē suam creauit. angelos ad nostruz seruitium deputauit grā et virtutes ad merendum vitam eternam nobis donauit. filium suum ad nos liberandū et redimenduz nobis trāsmisit. celum et gliam suā nobis pparauit corpora nostra putrefacta glorioza resuscitabit. **E**cce optima et inenarrabilia bona. **H**ic cadit exemplum de alexandro qui petitus vt daret vnā domum dedit ciuitatem. **I**n centuplo plus facit christus. ysa. lxiiij. **O**culus non vidit nec auris audiuit absqz te. que prepara sti diligentibus te. **P**ropter qd admirat dauid. di. **Q**uid est homo q memor es eius zc. **G**loria et honore coronasti euz domine. et cō. e. su. opera ma. tu. omnia sub. sub. pedi. eius. **E**t sic diuina largitas patet ex quatuor propter que omnia nostra negligentia est valde redarguenda. **A**ugustinus. **E**rubescat hūana pignicia. plus vult ille dare qz nos accipere. plus vult miseri qz nos a miseria liberari. **D**ebem? ergo orando petere. et petendo orare. **C**anlimu hec dies boni huncij est. in qua dicitur. **P**etite et accipietis. **S**i diceretur mortuis hoc verbum quale gaudium haberent. sed eis non dicitur. **U**nde ille diues iam

sunt plus q̄z mille anni q̄ petijt guttam aque
et adhuc non habuit. Et ideo non effugiem⁹
iudicium dei. si tantam neglexerimus salutem
vt dicit apostolus Hebreos. ij. Que negli-
gentia magis aggravatur. si consideremus
q̄sumus in multis miserijs et periculis consti-
tuti. Apocalipsis. iij. Rescis q̄ tu es miser et
miserabilis ⁊ paup̄ et cecus et nudus. Et ideo
necesse habemus non solum orando petere.
sed clamare. j. Machabeorum. iij. Et nunc
clamemus in celum ⁊ miserebitur nostri deus
noster. ¶ **T**ria enim solent homini esse
ocasio clamandi. scilicet ignis. aqua. et ho-
stes. Hec tria omni die nos incitant ad cla-
mandum. Nam ignis carnalis concupiscen-
tie semper nos comburit. Romanos. vij. ¶ **U**
deo aliam legem in membris meis repugnan-
leg. men. mee et captiuantem me in lege mise-
rie ⁊ peccati. Job. xxxj. Ignis est ⁊ ad p̄sum-
tionem deuorans. Aque tribulationum vindi-
q̄ nos circumdant. Psalmista. Saluum me
fac domine quoniam intrauerunt aque vsq̄
ad animam meam. Infixus sum in li. profun-
Et sequitur. Laboraui da. ra. fac. sunt fa. me.
Gregorius. Pestilentias sine cessatione pati-
mur. ij. Corinthiorum. xj. Periculis su. peri-
cu. la. peri. ex. ge. peri. ex. gen. zc. Propter que
omnia dicit salomon ecclesiast. iij. Et lauda-
ni magis mortuos q̄z viuentes. Item hostis
infernalis quotidie nos insequitur. j. Petri.
v. Aduersarius vester dyabolus tanq̄z leo ru-
giens circu. que. quem deuoret zc. Clama-
mus ergo fortissime. ysaie. lvij. Clama ne ces-
ses. quia non cessant qui te infestant. cum ho-
cessauerint sile. ¶ **I**n fine istius membri nota
duo circa orationem scilicet quomodo sit ora-
dum. et que impediunt orationem exaudiri.
¶ **C**irca primum nota q̄ decem condi-
tiones debet habere perfecta oratio. ¶ **P**ri-
mo enim oratio debet fieri cum fiducia impe-
trandi. Jacobi. j. Postulet autem in fide nihil
hesitans. Fides enim multum facit ad impe-
trandum. Marci. ix. Si potes credere. omnia
possibilia sunt credenti. Mathei. viij. Vade
et sicut credidisti fiat tibi. ¶ **S**ecundo debet
fieri cum reuerentia. Ecclesiastici. xxxij. Pro
reuerentia accedet tibi bona gratia. Augusti-
nus. Citius exauditur vna oratio obedientis
q̄z decem milia contemnentis. Sic reuerenter
orabat chananea que veniens adorabat chri-
stum. Mathei. xv. et ideo fuit exaudita. Sic

reuerenter petebat ille tercius quinquagena-
rius helye vt non despiceret animam suam et
ideo non fuit combustus sicut alij duo. iij.
Regum. j. Nota hic q̄ quidam sunt sicut mi-
lites pilati qui genuflectebant et percutiebāt
christum. sic multi genuflectunt et percutiunt
christum in peccatis suis immo crucifigunt
vt dicit apostolus ad Hebreos. vj. Rursus
crucifigentes sibi metipsis filium dei et osten-
tui habentes. ¶ **T**ercio debet esse decens vt
petat decencia a deo. Augustinus. Oratio est
petitio decentium a deo. Jacobi. iij. Petite
et non accipietis eo q̄ male petatis. Mater
filiorū zebedei nō fuit exaudita eo q̄ petiuit
indecenter. quia ex parentela voluit filijs re-
gnum dei dari. Mathei. xx. Rescis quid pe-
tatis. Ubi nota s̄m Augustinum. Tria sunt
genera bonorum. scilicet infima. media. et su-
prema. Infima sunt bona nature et fortune
que sunt bonis ⁊ malis communia. Hec non
debemus simpliciter a deo petere. sed sub cō-
ditione scilicet si expediant et profint. Augu-
stinus. Si temporalia petitis cum modo pe-
tite et cū timore. ⁊ illi committite vt si profint
det. si autem scit obesse non det. Quid autem
profit et oblit medicus scit et non egrotus.
Hec etiam debemus cum moderamine pete-
re. Proverbiorum. xxx. Diuites et pauperes
ne. de. mi. sed tan. vic. m. tri. ne. Mat. xj. Pa-
nem nostrum quotidianum da nobis hodie.
j. Timmo. vj. Habentes alimenta et qui te.
his contenti sumus. Media sunt bona gratie
scilicet virtutes et dona spiritus sancti que so-
lum bonis insunt. Hec debemus simplici et
feruenter petere. Luc. xj. Petite et dabit vo-
bis. querite et inuenietis. pulsate et aperietur
vobis. Suprema sunt bona glorie. Hec tan-
q̄z sinez omnium petere debem⁹. ⁊ tāq̄z p̄fectū
bonum. Job. xvj. Petite vt gaudium vestrū
sit plenum. Bern. Reuera illud est plenus et
p̄fectum gaudium. qd non de creatura sed de
creatore concipitur. qd cum possideris nemo
tollit a te. cui omnis aliunde iocunditas compa-
ta meror est omnis suauitas dolor. et omne dul-
ce amarum et omne decorum fedū. ¶ **Q**uar-
to debet esse humilis et deuota. Ecclesia. xxxv.
Oratio humiliatis se nubes penetrat. Exeplū
de publicano qui iustificatus est q̄ humiliter
orauit. Hec humilitas magis attendit. quan-
do orans non confidit de meritis suis. sed in
virtute chusti se credit obtinere. Et hoc est

Ignis

aqua

Hoste

1ª Conclio orationis
fiducia

2ª Reuerentia

quod hic dicitur. Si qd pa. petieritis in no. meo etc. Et ideo etiam in fine omnium orationum statuit ecclesia dicendum p dñm nostrū hiesum xpm. **¶** Quinto debet esse proficua oranti. aliter nō exaudiretur. Luc. xi. Si vos cum sitis mali nostis bona dare filijs vestris. quātom agis pater vester celestis dabit spm̄ bonum petētibz se. Exempluz de paulo quem christus nō exaudiuit pro stimulo auferendo. quia non petebat proficuu sibi. Et hoc est qd hic dicitur. Si quid pe. pa. in noie meo dabit vobis. Augustin⁹. Non petitur i noie saluatoris q̄cqd cōtra salutē petitur. Qui in noie eius petit et si nō cōtra salutē petit accipit quādo debet accipere. Quedaz em̄ non negantur. sed vt cōgruo ventur tempore differantur. Beda. Apostolus nō i noie saluatoris petit vt rēptatione careret. quam ob custodiam humilitatis acceperat. Si enim hac caruisset saluus esse non potuisset. **¶** Sexto debet esse digna vt orans sit dignus recipere vt pote amicus dei. Quia vt dicit Grego. Cum his qui displicet ad interpellandum mittitur irati iudicis animus ad detentoria prouocatur. Exemplum de moyse cui oranti pro peccato totius populi. domin⁹ dixit. Et ex hoc suscipiam preces tuas. te em̄ noui ex noie id ē. ex speciali amicitia. Hec aut dignitas in duobz attēdit. scz vt oīs dimittat peccata. et obediat deo. Etum ad primū fidor⁹. Sicut nullū proficit in vulnere medicamentū si adhuc inuolutū ferrum sit sic nihil proficit oratio ipius cui⁹ adhuc peccatū in mente vel odiū manet i pectore. Eccl. xxxiij. Unus orans et vnus maledicēs cui⁹ vocem exaudiet dominus. Etum ad secūdu Greg. Quid mirū si postulantes a domino tarde exaudiunt. qui precipientē dominū tarde aut nullo mō audiunt. Prou. xvij. Qui declinat aurē suam ne audiat legem. oratio e⁹ erit execrabilis. **¶** Septimo debet esse ordiata scz vt primū petant celestia 7 spūalia. deinde terrena et corpalia. Mat. vij. Querite primū regnū dei et iusticiā ei⁹. Hic cadit exemplū illius mularij. qui om̄i mane petebat tria scz sanitatē in se 7 cōseruationem in mulis et bonū tempus. et pro his dicebat omni die ter pater noster. sic multi faciunt qui solum temporalia petunt. Job. iij. Da mihi domine hanc aquam vt non sitiam. neqz veniam huc habere. Sic christus docuit ordiata orare vt pa-

ter noster. In quo omnium primo petit sanctitas et regnum dei. Mat. vi. Sanctificetur nomen tuum adueniat regnum tuum. **¶** Octauo debet esse breuis. Mat. vi. Lūz oratis nolite multum loqui sicut ethnici faciunt. putant enim qd in multiloquio suo exaudiantur. Sic aut dicitis. Pater noster q̄ es in celis. In quo septē petuntur et dicuntur. **¶** Nono debz eē cū attentione cordis. Qui dam em̄ dicunt solum labijs sed minime corde. ysa. xxix. Populus hic labijs me honorat cor aut illorum longe est a me. Iohannis. iij. Veri adoratores adorabunt patrem in spiritu. Gregorius. Si eternam vitam ore petim⁹ non tamen corde desideramus. clamantes tacemus. et econuerso si corde petimus silentes clamamus. Exemplum de moyse cui domin⁹ dixit. quid clamas ad me moyse cum tamen moyse sileret. Exo. xiiij. Multi dicunt tota die. deus in adiutorium meum intende. 7 gloria patri. et nihil attendunt. Figura habetur Gen. xv. vbi dī qd abrahāz abiegebat aues a sacrificio. Aues sunt demones. qui orātes faciunt mala et vana cogitare. qui deuorant sacrificium orationis. vt non referat fructum et ideo debent fugari. **¶** Decimo debet esse cōtinua et cum perseuerantia. Luc. xvij. Oportet semper orare et non deficere. Augustinus Bonum desiderium oratio est. et si continuū est desiderū. cōtinua est et oratio. Iustus nūqz desinit orare nisi desinat esse iustus. Semper orat. qui semper bene facit. Luc. xi. Si perseuerauerit pulsans dabit ei quotquot habz necessarios. In cui⁹ figura mādātū est in lege qd semp cauda animalis deberet poni in sacrificio. Eccl. vij. Melior est finis orationis q̄z principij. Quidā sunt sicut chimera q̄ habz caput leonis. mediū capre. et caudā serpētis qz feruēter incipiūt. tepide mediant. et in fine ita frigescunt qd nō audent caput leuare. Et sic patet que requirātur ad veram orōem. Hec omnia notant in hoc quod dicit. Dabit vobis scz aplis et eoz sequatibz. qui om̄ia supra dicta decem pfecte habuerūt. et ideo oīa impetrarūt. Et p hec eadez patet. quare oratio frequēter nō exaudiat. quia scz deficiunt supra dicte conditiones. Osee. xij. Dabo eis reges in furore meo. Augustinus. Exauditur dyabolus petens iob ad temptandum et non exauditur apostolus petens stimulum amoueri. Exaudiuit quez disposuerat damnare. 7 nō

Breuis

Attentio cordis

Orō dī hōe 10 Condic

Cōtinua

et audiat quem disposuerat saluare. Et sic patet prima. **¶** Secundo tempus obscuritatis et claritatis circa opera christi insinuat cum dicitur. **Hec in prouerbis locutus sum vobis. venit hora etc.** que obscuritas et claritas potest quadrupliciter considerari. **A** **¶** Primo considerando veteris testamenti et nouum. quia in veteri testamento omnia opera christi fuere prefigurata in quadam nube et caligine. vt patet in agno et bedo. **Exo. x.** Et in duobus hircis quorum vnus debebat occidi et alius emitti in desertum. **Leuitici. xvj.** Et similiter in vacca rufa que debebat occidi extra castra et ibi comburi et cineres debebant mitti in aquam lustrationis qua spargebantur immundi. **Numeri. xix.** Et similiter in serpente eneo quem dominus mandauit suspendi in palo. **In eodem. xx. prima Corinthiorum. x.** Omnia in figura contingebant illis. **Hebreos. x.** Umbra enim habens lex non ipsam imaginem rerum. Et ad hoc significandum per totum tempus in quo filij israel fuerunt in deserto nunquam defuit eis columna nubis per diem. **Exodi. xij.** Et similiter quando templum fuit dedicatum. impletum est nebula. **ij. Regum. viij.** Similiter omnia dicta de christo in veteri testamento erant velata et quasi proueria. vt dicit **Basilius.** aliter sunt accipienda hic proueria. et aliter apud seculares. apud quos prouerbum dicitur probatum verbum quod ab omnibus intelligitur. hic autem dicitur prouerbum obscurum verbum. **Unde** hec in prouerbis locutus sum vobis. id est. in obscuritate et in enigmate. **Basilius.** Prouerborum nomen habere in vulgaribus verbis consuetudo hominum solet. id est. ea que ex traditione antiqua tradunt. **Sed** hec vulgi opinio est et communis. **Robis** autem prouerbum est sermo habens aliquid utilitatis in aperto. plurimum autem sensum contegens in occulto. **Augustinus.** Quod intelligenti est verbum non intelligenti est prouerbum. Et sic hunc modum omnia dicta de christo in veteri testamento erant quasi proueria. nobis autem sunt verba et luce clarius manifesta. **Et** hoc ad signandum in morte christi velum templi scissum est in duo. a summo vsque deorsum. **Iohannis. xij.** Ego palam locutus sum mundo et in occulto locutus sum nihil. **Et** hoc est quod dicit. **Venit hora cum iam non in prouerbis**

loquar vobis. sed palam de patre meo annuntiabo vobis. **¶** Secundo potest considerari comperando hominem in statu peccati ad hominem in statu gratie. et spiritualis resurrectionis. **Homini** enim existenti in peccatis omnia dicta et facta christi sunt proueria. id est. obscura et tenebrosa. **Ephesios. iij.** Tenebris obscuratum habentes intellectus alienati a via dei. **secunda Petri primo.** Cui hec presertim non sunt cecus est et manu temptans etc. **Que** omnia homini existenti in gratia sunt clara et manifesta. **Augustinus.** Oculis egris odiosa lux est que puris est amabilis. **Ephesios. v.** Fuistis enim aliquando tenebre nunc autem lux in domino. **Spiritus sanctus** enim reuelat misteria dei. **prima Corinthiorum. ij.** Spiritus autem scrutatur omnia etiam profunda dei. **Gregorius.** Sancti in quantum vnum sunt cum domino sensum domini non ignorant. **j. Iohannis. v.** Dedit nobis sensum vt cognoscamus deum verum. **Unde** ponit exemplum **Gregorius.** de radio solis transeunte per domum qui facit minimos pilos videri. **Simile** est de spiritu sancto existenti in anima. **Hoc** fuit figuratum in columna ignis filiorum israel. **Columna** ignis erat filijs israel lucida et egyptijs tenebrosa. **Et** hoc est quod dicitur. **Venit hora post resurrectionem et spiritus sancti missionem** quando non in prouerbis loquar vobis. sed palam de patre meo annuntiabo vobis. **Luce. xxij.** Tunc aperuit illis sensum et intellectum scripturarum. **Spiritus sanctus** etiam veniens omnia docuit eos. **Iohannis. xij.** Ille vos docuit omnia. per statum enim apostolorum in christi passione figuratur status peccatoris quia in passione omnes peccauerunt. per statum autem eorum post resurrectionem significatur status iusti qui resurrexit a morte peccati. **Ephesios. v.** Surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te christus. **¶** Tercio potest considerari considerando populum dei ad omnes alios populos. qui omnes sunt cecati et omnis scriptura est ei prouerbum et enigma. **Mat. iij.** Vobis datum est nosse mysterium regni dei. ceteris autem in parabolis vt videntes non videant et audientes non intelligant. **ysa. vi.** Exceca cor populi huius et auribus eius agegraui et oculos eius claude. ne forte oculis suis videat et auribus suis audiat. **Iohannis. ix.** In iudicium ego in hunc mundum veni. vt

qui non vident videant et qui vident ceci fi-
ant. Et qd̄ peius in istis est. q̄ nec credūt nec
intelligūt se nō intelligere et errare. om̄es em̄
dicunt se intelligere et habere veram fidem. 7
nos condemnant. quod est pessima condicio
q̄ sic stando et credendo nunq̄ possunt sal-
uari. **Joh. ix.** Si ceci essetis peccatum nō ha-
beretis. nunc aut̄ q̄ dicitis videmus peccatū
vestrū manet. **Populo aut̄ dei om̄is scriptu-
ra dei est aperta et nō puerbium. Hebr. iij.**
Om̄ia aut̄ aperta et nuda sunt oculis e. **An-
tio em̄ docet de om̄ib. vt dicit. j. Johan. ij.**
Actu. xx. Non subterfugi quo min⁹ annuci-
atem vobis om̄e consiliū dei. **¶ Quarto po-
test cōsiderari compando statum ecclesie mili-
tantis ad statum ecclesie triūphantis. quia in
presenti sunt om̄ia nobis obscura et prouer-
bia. nec aliquid perfecte cognoscere possu-
mus. j. **Cor. xij.** Videmus aut̄ nunc p̄ spe-
culum in enigmate. **Ecc. vij.** Dixi sapiēs effi-
ciar et ipsa longius recessit a me. **In vita aut̄
beata om̄ia clare videbim⁹. j. **Cor. xij.** Nunc
cognosco ex pte tunc aut̄ cognoscam sicut co-
gnitus sum. quia sicut deus p̄ suam essentiam
cognoscit nos sic et nos in eadem essentia co-
gnoscem⁹ deum et om̄ia. **Ps.** In lumie tuo
videbimus lumen. **Gregorius.** Quid est qd̄
nesciant qui videntem om̄ia vident. **Et isto
quarto modo exponit beatus Augustinus.**
qui ait. **Possem et ego hanc horā futurū se-
culum intelligere in quo videbimus eum sicut
ti est. quod apostol⁹ dicit facie ad faciē. Qd̄
ergo dicit hec in prouerbijs locutus sum vo-
bis. apostol⁹ dicit p̄ speculū i enigmate. Qd̄
aut̄ dicit. venit hora cuz iam nō i prouerbijs
vobis loquar. sed palam de patre meo annū-
ciabo vobis. apostolus dicit facie ad faciē.
Et sic patet secundū. **¶ Tercio magna virt⁹
perfecte orōnis innuit cum ait. Et non dico
vobis quia ego ro. pa. de vo. zc. i. tanta virtus
ent vestre orationis facte in fide. qua creditis
me a deo exisse p̄ eternam generatōem. et i mū-
dum venisse. per carnis assumptōem. 7 a mū-
do recedere per eiusdem carnis subtractōem
et facte in caritate qua me diligitis sup̄ om̄ia
q̄ nō indigebitis apud deum aliquo interces-
sore sed et ipsa oratio vestra sic facta in fide 7
caritate om̄ia obtinebit. **Hilarius.** Caret
apud deum intercessionis necessitate perfecta
de filio fides. q̄ q̄ exiuit a deo credit atz amat
et p̄ seipam et que audiri meretur 7 amari na********

tum ex deo filiūz missumq̄ confessa. **Augusti-
nus.** Exiuit enim a patre. quia de patre ē. **In
mundum venit. quia mundo suum corp⁹ ostē-
dit. mundum reliquit corporali discessiōe per-
rexit ad patrem hominis ascensione. nec mū-
dum deseruit presentie gubernatōne. quia sic
in mundum venit exiens a patre vt non dese-
reret patrem. **Unde sicut hm̄ corpulentā sub-
stantiam in mundum venit per natiuitatē. sic
hm̄ eandē de mundo exiuit per mortē. Quis
ista vba. scz et credidistis quia a deo exiui. nō
sint accipiēda pro illo tempore. sed pro futu-
ro. scilicet post resurrectionem. et post spiritus
sancti missionem. quia vt dicit Augustinus.
Nondū erāt apostoli tales quales eos dicit.
nec sic credebant sed fiendi erant tales. **Un-
de credidistis quia a deo exiui. id est crederis.
preteritum ponit pro futuro propter certitu-
dinem dicti. sicut prophete propter eandem
certitudinem preteritum pro futuro posue-
runt. ysa. ix. Parvulus enim natus est nobis
zc. **Unde Augustinus dicit q̄ apostoli predi-
cta verba non intelligebant. nec se non intelli-
gere cognoscebant. Et ido dicunt. Ecce nūc
palam loqueris et prouerbiū nullum dicit.
Sed quomodo hoc est verum. quia ipse pa-
ter amat vos quia vos me amastis. immo ecō-
uerso. quia pater amat vos. id̄ vos me amatis
cum scriptum sit. j. **Johannis. iij.** In hoc ap-
paruit caritas dei non quasi nos dilexerit de⁹
sed quoniam ipse prior dilexit nos. **Ubi no-
ta q̄ caritatem et omnes virtutes gratis ex a-
more nobis deus infundit. **Mathei. x.** Gra-
tis accepistis gratis date. **Qui ergo virtutib⁹
a deo sibi datis bene vtuntur. et ex amore ip̄z
reamant. ex hoc deus iterum diligit eos 7 ma-
gis diligit. et ideo amor noster ad deum ē ef-
fectus et causa. quia a deo procedit et ad de-
um reflectitur propter quam reflexionem de-
us diligit nos. **Proverbiozum. vij.** Ego dili-
gentes me diligo. **Augustinus.** Quia ille a-
mat nos amamus. **Ille eniz prior dilexit nos
ergo hinc factum est vt diligamus quia dile-
cti sumus. **Per sapradicta ergo patet quāta
sit virtus orationis. perfecte scilicet facte in fi-
de et caritate quia per seipsam quod petit im-
petrat. **¶ Et quia tempus rogatōnum 7 ora-
tionum instat ideo hic aliquid de orationis
virtute inseramus. **Bj Ubi nota q̄ ora-
tio in fide et dilectione facta duodecim mira-
cula facit. nam cogit deum. aperit celū impe-********************

*De infide et dilectioe facta
12 miracula facit*

rat soli et lune. ligat elementa. fugat demones
expellit morbos. suscitatur mortuos. vincit scri-
pturam. mutat naturam. impetrat veniam.
acquirat gratiam. et confortet gloriā. ¶ **Pri-**
mo cogit deum. Exodi. xxij. Dimitte me vt
irascatur furor meus contra eos. Hoc domi-
nus dixit moysi oranti pro populo. vbi dicit
Gregori⁹. Quid est dicere seruo dimitte me
nisi pensa quantum apud me valeas. et cogno-
sce quia obtinere poteris quicquid pro po-
pulo oras. ysaie. lxiiij. Non est qui innocet
nomen tuum quin consurgat et teneat te scilicet
per orationem. ¶ **Secundo** aperit celum
Luce. iij. Hiesu baptizato et orante apertus
est celum. Idem patet in beato stephano qui
genibus positus orans vidit celos apertos.
Actuum. viij. Ps. lxxxviij. Intret oratio mea
in conspectu tuo. Ubi dicit glosa. Magna ē
virtus orationis que quasi quedam nūcia an-
te deum vadit et mādātum peragat. quo caro
peruenire nequit. ¶ **Tercio** imperat soli et lu-
ne. Exempl⁹ de ioseph qui orans ait. Sol cō-
tra gabaon ne mouearis et luna contra valles
baylon. Steteruntq; sol et luna. Iosue. x.
¶ **Quarto** ligat elementa. nam ad orōez he-
lye non pluit annos tres. et menses sex. vt dici-
tur Jacobi. v. iij. Regum. viij. Quis domin⁹
fieri ros aut pluuia nisi iuxta oris mei ver-
bum. Et tres pueri in camino ignis orantes nō
sunt lesi. Danielis. iij. ¶ **Quinto** fugat demo-
nes. Luce. x. Hoc genus demoniorum nō eij-
citur nisi in ieiunio et oratione. Unde ad ora-
tionem sare filie raguelis angelus raphael re-
ligauit demonium ī superiora deserti. Iho.
iij. ¶ **Sexto** expellit morbos. Mar. xvj. Su-
per eg. ma. impo. et bene ha. Ecclesia. xxxviij.
Fili in tua infirmitate ne despicias te sed ora-
teum ipse curabit te. Jacobi. v. Infirmatur
quis ex vobis inducat presbiteros ecclesie et
orent pro eo et oratio fidei saluabit infirmus.
¶ **Septimo** resuscitat mortuos. Exempl⁹
de helya qui ait. Obsecro domine reuertatur
anima pueri huius in viscera eius. et sic factū
est. iij. Regum. xvij. Sic resuscitauit iohānes
euangelista trasiānam et petrus thabitā vt
narratur in historia ecclesiastica. ¶ **Octauo**
vincit scripturam. Exemplum de ezechia cui
prophetauit ysaias dicens. Dispo. to. tue.
quia mor. tu. et non vi. Qui conuertit se ver-
sus parietem templi et cum fletu orauit. et idō
deus videns orationem eius et lacrimas eius

Orō in di. fa. d. u. m. i. fac

mutauit sententiam. licet non consilium. et pe-
percit sibi. et adiecit vite eius quindecim an-
nos. ysaie. xxxviij. Et per cōsequens prophe-
tie scriptura est victa. quā vincere difficilius
est q̄ perire celum et terram. Luce. xxj. Celus
et terra transibūt verba autē mea non transibūt.
¶ **Nono** mutat naturam. Na zacharias de
muliere sterili accepit filium. Luce. j. Ne time-
as zacharia quoniam exaudita est oratio tua
et elizabēth vxor tua pariet tibi filium. Idem
patet in abrahā. Genesis. xxi. ¶ **Decimo**
impetrat veniam. Nam dauid dicenti domi-
no peccaui. et oranti. p. venia. ait nathan pro-
pheta. Transulit deus peccatum tuum a te.
ij. Regum. xij. Et publicanus descendit iusti-
ficatus ab oratione. Luce. xvij. Et gregori⁹.
vt dicit Aug. per oratōez fecit parā trayano
in inferno existenti. quod a seculo non est au-
ditum. fm illud. quia in inferno nulla est redē-
ptio. ¶ **Undecimo** acquirit gratiam et sp̄san-
ctum. Nam orantibus apostolis spiritus san-
ctus super omnes venit. Actuum. ij. Et non solū
quis per orationem acquirit sibi gratiam. sed
etiam alijs. Sic Monica mater augustini ac-
quisiuit gratiam dei augustino. Et stephan⁹
Unde Augustin⁹ dicit q̄ si stephanus non
orasset ecclesia paulum non haberet. ¶ **Du-**
odecimo confert gloriā. Iohānis. xvi. De-
tite et accipietis vt gaudium vestrum sit ple-
num. Gaudium plenum non potest inueniri
in mundo isto sicut nec perfectum bonum. et
ideo de gaudio glorie intelligitur. Augustin⁹
Hoc gaudium non carnale sed spirituale est.
quod quia tantū est qd ei aliquid additō po-
test proculdubio erit plenum. Hoc fuit figu-
raturum quando beatus stephanus orans vi-
dit gloriā dei. Et quid plura. Breuiter om-
ne bonum corporale et spirituale homo per
orationem obtinebit. et ab omni malo liberat⁹
quia petrus per orationem ecclesie fuit libera-
tus a carcere herodis. Actuum. xij. Oratio autē
siebat sine intermissione ab ecclesia ad deum
pro eo. Et ideo recte possumus dicere illud
Sapientie. vij. Venerunt mihi omnia pari-
ter cum illa. Et sic patet tertium. Quartum
hō dimitatur ad presens.

De epistola. Sermo. lvij.

¶ Estote factores

verbi et non auditores tantū. **Jacobi. j.** Quia non audire sed facere facit hominem beatum. iuxta illud **Yohannis. xij.** Beati eritis si feceritis ea. 7 in obſuātia verbi dei vera religio conſiſtit. ideo vt beati ſimūs. beatus **Jacobus** in epiſtola hodie nātrā facit. **Primo** ad obſervantiam legis diuine nos inuitat. **In principio epiſtole.** Secundo vanum religioſum demonſtrat ibi. **Si quis** putat ſe religioſum eſſe. **Tercio** oſtenditur in quo religio vera conſiſtit ibi. **Religio** munda et immaculata hec eſt. **¶ Circa** primum nota q̄ tripharie homines diuiduntur circa verbum et legem dei. **Quidam** audiunt et non faciunt. et iſti ſunt mali. quia ſunt acriter verberandi. **Luce. xij.** Ser. ſciens volū. d. ſui et non fa. 22. **Quidam** nec audiūt nec faciunt. et iſti ſunt peſſimi quia contemnant et audire et facere. **Et** quodlibet poteſt eſſe mortale peccatū. quia q̄uis aliqua ignorantia excuſet ſm illud. **j. Thimothei. j.** Ideo miſericordiam conſecutus ſum. quia ignorā. ſe. in incredulitate. tamen ignorantia craſſa et ſupina nō excuſat. immo de ſe poteſt eſſe peccatum mortale cum ſeparat a regno. **j. Corinthiorū. xiiij.** Qui ignorat ignorabitur. **Quidam** audiunt et faciunt. et iſti ſunt beati. **Luce. x.** Beati qui audiunt verbum dei et cuſtodiant illud. **Ad hoc** tertium genus hominū beatus **Jacobus** nos inducit dicens. **Estote** factores verbi et non auditores tantū. **Hoc** verbum vt **Augustinus** dicit eſt ille aduerſarius noſter. de quo dicitur **Mathei. v.** Eſto conſentiens aduerſario tuo cito. **Hoc** verbum debemus facere vt hic dicit **Jacobus** et ad hoc allegat duo. **Primum** eſt malum quod homo inde incurrit ſi hoc nō facit. **Secundum** eſt bonum quod inde conſequitur ſi hoc facit ibi. **Qui** autem perſpexerit in lege libertatis perfecte. **¶ Malum** quod homo incurrit ſi audit verbum dei et non facit ē duplex. **Primo** quia fallit ſeipſum. **Secundo** q̄ eſt alijs in exemplum deriſionis. et ideo comparatur viro conſideranti maculas ſuas ī ſpeculo et eas non tergenti. **Fallit** autem ſeipſū propter quatuor. **¶ Primo** quia oſtendit q̄ perfectio ſpiritualis conſiſtit ſolum in audiendo bonum quod eſt falſum. **Romanos. ij.** Non enim auditores legis iuſti ſunt apud

deum ſed factores legis iuſtificabūtur. **Apoſtoliſ.** Sicut fecit facite illi. et non dixit ſicut docuit vel audiuit. **Quia** ſi predicare verbum dei et docere impios. aut etiam miracula facere. aut virtutes oſtendē in nomine chriſti non facit hominem iuſtum. multomin⁹ aut dire. ſed hec non faciunt hominem deo acceptum. **Mathei. vij.** Domine nonne in nomine tuo prophetauimus. et demonia eiecimus et virtutes multas fecimus. 7 dicit illis. Amē dico vobis nescio vos. **¶ Secundo** q̄ oſtendit q̄ ſicut homo perficitur in ſcientia per auditum ſic perficitur in bonitate per auditum quod eſt falſum. **¶ Nam** magno tempore audiendo efficiūtur aliqui magni iudices. et magni medici. ſed magno tempore audiendo nō fit homo bonus et perfectus. **Hebreos. vij.** Nihil ad perfectū adduxit lex. **¶ Unde** abraham non audiendo legem iuſtificatus ē apud deum. vt dicit apoſtolus ad **Romanos. iij.** **Et** iſrahel audiendo legem et voces prophetarum que per omne ſabbatum leguntur i lege iuſtis non peruenit ad eofdem. **¶ Tercio** quia oſtendit q̄ ſicut per legem eſt cognitio peccati. ita per legē vitetur peccatū. quod eſt falſum. quia lex ſolum oſtendit vulnus ſed nō ſanat. **Roma. iij.** Per legem em̄ cognitio peccati. **¶ Nam** concupiſcentiā nesciebam eē peccatum niſi lex diceret. nō cōcupiſcas. **Ro. vij.** **¶ In** cuius figuram ſacerdos et leuita viſo ſanctiſſimo pertransierunt. **Luce. x.** Quia lex non ſanat que per ſacerdotem et leuitam intelligitur. ſed ſolum oſtendit. **¶ Item** non ſolum lex nō adiuvat vitare peccatū. immo incitat ad peccatum. **Roma. vij.** Peccatum em̄ occasione accepta per mandatum. operatum eſt in me omnem concupiſcentiam qua nitimur in vitium et non ſolum lex non iuuat ſed occidit. **¶ Corinthi. iij.** Litera occidit ſpiritus autē viuificat. **¶ Vbi** dicit **Augustinus.** q̄ per literā intelligitur omnis ſcriptura extra homines exiſtens. etiā moralium preceptorū qualia ī euāgelio continentur. vbi etiam litera euāgelij occideret niſi eſſet interius gratia ſaluans. **¶ Quarto** quia oſtendit q̄ fides que per auditum cauſatur. auditus autē p̄ verbū dei. vt dicit apoſtolus **Roma. x.** ſufficiat ad ſalutē. qd falſum eſt. **¶ Quia** vt dicit **Jacobi. v.** Fides ſine opib⁹ mortua ē. nam demōes credūt et cōtremiſcūt. **¶ Et** idō p̄pter hec quatuor talis fallit ſeipm. **¶ Item** eſt alijs in exemplum deri-

futuro gloriam. effugiatq; penā eternā. Qui ergo non refrenat et ligat linguam suam. inuānum se religauit sub regula euangelij. q; non consequetur vitam gratie et glorie. nec effugi et penam eternam et per consequens non consequetur finem propter quem se religauit. q; hunc finē habet lingua dare et aufere. Pro uerbiorum. xvij. **Oris** et uita in manibus lingue. In eodem. xij. De fructu oris sui unusq; et replebitur bonis. ysaie. xxxij. Erit cultus in facie silentium. **Yacobi. iij.** Uniuersitas iniquitatis sup. est lingua. **Ubi** dicit glos. q; fere omnia peccata procedunt ex lingua. quia aut imperantur per linguam. aut persuadentur. aut directe committuntur per linguam. aut defenduntur. **Sed** eam enī maxima et generalia peccata procedunt ex lingua. scilicet blasphemiam. murmuratio. defensio peccati. peruriam. mendacium. detractio. adulatio. maledictio. conuicium. contentio. prauum consilium. disseminarium discordie. peccatum bilinguum. indiscreta comminatio. multiloquium et turpiloquium. **Ergo** lingua custodita. anima custoditur. et nō custodita anima perdit. **Yaco. iij.** Si quis in uerbo non offendit hic perfectus est uir. **Propter** quod petijt dauid di. **Donec** domine custodiam ori meo et ostium circumstantie labijs meis. **Et** sic patz q; de essentia christiane religionis est custodia oris. **Pro** uerbiorum. xv. **Sicut** uis patēs et absq; muroz ambitu sic uir qui non potest in loquendo cobibere spiritum suū. **Ex** emplum. **Cum** quacuq; custodia custodiastrum. si solum una porta uel una fenestra dimittatur aperta inuanum custoditur. **Similiter** q̄ntumcunq; ligetur uerbes et reparatur si modicus pertusus dimittatur aperitus inuanum religatus est. **Sic** est in proposito quia quantumcunq; homo religet sensus suos et claudat ac etiam omnes actus et impetus suos refrenet. si dimittit habenas lingue inuanum omnia facit. **Yacobi. iij.** Si quis totam legem obseruat. offendat autem in uno factus est omnium reus. **Et** maxime ad religiosos pertinet custodire linguam. **Quia** ut dicit apostolus. j. **Corinthiorum. iij.** Spectaculum facti sumus mundo et angelis et hominibus. **Omnes** attendunt ad uerba nostra. et ideo oportet. q; ualde sumus circumcisi in lingua. **Hieremie. iij.** Circumcidimini domino uirinda. **Col. iij.** Sermo uester semp in gra-

tia sale sit condit. ut sciatis quomodo oporteat uos unicusq; respondere. **Hic** ca pis exēplum illarum heremitarum de quibus dicit **Gregorius** in dyalogo. q; nimis molestabāt seruum suum quibus beatus benedictus mādauit nisi correxeritis linguam uestram excōmunico uos. que post mortem sepulte sunt in ecclesia. et cum ex more dyaconus clamaret qui non communicat det locum. nutrix earum uidebat eas exire de sepulcris. **Item** aliud exemplum de illa sanctimoniā que carnis continentiam habuit sed lingue procacitatem non declinauit. et factum est ut mortua sepeliretur in ecclesia. **Custos** autem ecclesie uidit media nocte corpus eius exhumari et afferi ante altare et per medium secari. et media pars igne cremabatur et media intacta remanebat. et de mane apparuerunt marmora ante altare igne combusta. **Hec** exempla reperiuntur in libro dyalogorum beati gregory. **Nota** q; animalia ualde ferocia catenantur et ideo natura ad ostendendum ferocitatem lingue inclusit eam inter duos muros et posuit ante eam murum et antemurale. **Yacobi. iij.** Omnis natura bestiarum uolucrum et serpentum domatur et domata sunt a natura humana. linguam autem nullus hominum domare potest inquietum malum. plenum ueneno mortifero. **Et** ideo refrenanda est. **Eccles. Verbis** tuis facito stateram et ori tuo frenos rectos. **Exemplum.** lingua stat in humido. et est labilis sicut anguilla et nisi in foramine oris teneatur. tota fluit. **Nota** etiā q; dicit. qui nō refrenat linguā suā nō solum incurrit malū. sed seducit cor suū. **Cuius** duplex est rō. **Prīa** q; os est ostium cordis et lingua ostian. **Yaco. iij.** Lingua constituitur in membris nris tāq; ostianus. **Mat. xij.** Ex abundantia cordis os loquit. quia sicut dñs iubet sic ostian respōdet. **Sicut** ergo ostianus intromittens inimicum prodit dominū. sic lingua et os dum propter maliloquium intromittunt mortem in animam. seducunt cor et hominem dum animam occidunt a qua procedit uita. **Sapientie. j.** Os quod mentitur occidit animam. **Secunda** ratio est. quia os et lingua deseruiunt cordi ad manifestandum cōceptus eius. **Unde** dicit philosophus q; uoces sunt note eorum que sunt in anima passionum. **Mat. xv.** Que autem procedunt de ore exeūt de corde. **Sic** ergo seruitor infirmi perderet eum si daret ei

nocina aliqua que petit. cum sit ei datus ad salutatem recuperandam. sic lingua seducit cor si nocina que cupit profert et manifestat. quod non bene custodit ipsum. Unde lingue dicitur. Prover. iij. **O**mnis custodia serva cor tuum. quoniam ab ipso vita procedit. Et sic patet secundum. Si vis plus de lingua dicere quere in sermone de vicis lingue. **T**ercio ostendit in quo religio vera consistit. Et dicit beatus iacobus quod in duobus consistit scilicet in faciendo opera misericordie. et in cauendo a peccatis seculi que animam maculant. **A**ug. **D**ue sunt partes iusticie. scilicet facere bonum et declinare a malo. **T**unc ergo christiana religio alicuius est munda quantum ad cor. et immaculata quantum ad opera misericordie. quoniam. xij. opera misericordie exercet. circa proximum. et seipsum a peccatis immaculatum conservat. **P**er unum enim opus misericordie quod hic ponit scilicet visitare pupillos et viduas in tribulatione positos. dat intelligi omnia alia opera misericordie quod eadem est ratio de uno et de omnibus. **N**am ut dicit philosophus. **E**adem est natura unius glebe et totius terre. et probato quod una gleba terre est gravis. probatum est quod tota terra est gravis. **E**t sic patet quod in duobus christiana religio consistit. **P**rimo in faciendo opera misericordie. **S**ap. **D**eum maxime imitabitur qui nihil iudicaverit esse preciosius quam misereri. **S**umma ergo religio est misericordia. **M**at. ix. **E**untes discite quid est misericordia volo et non sacrificium. **S**unt autem. xij. opera misericordie que in his versibus continentur. **V**estis pro toto cibo tegeo redimo visito condo. **C**onsule castiga solare remitte serora. **S**ex prima sunt corporalia ad corpus pertinentia. alia sex sunt spiritualia ad animam pertinentia. et ideo sunt perfectiora et maioris meriti. **A**d opera misericordie faciendae novem nos inducunt. **P**rimum est quod per misericordiam dei gratiam impetramus et in dei filium homo adoptatur. **E**ccl. iij. **E**sto pupillis misericors et pater. et pro viro matri illoz. et eris tu velut filius altissimi obediens et miserebitur tui magis quam mater. **S**ecundum est quod per misericordiam dyabolus vincitur **A**ugustinus. **D**e nulla re ita vincitur inimicus sicut de misericordia. **E**ccl. xxix. **S**uper scutum et lanceam pugnabit pro te contra inimicum tuum. **T**ercium est quia per misericordiam factas alijs misericordia super proprijs miseris impetrat. **M**at. v. **B**eati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequentur. **Q**uartum est

quia per misericordiam impetus peccatorum re frenatur. **E**ccl. iij. **I**gnem ardentem extinguit aqua et elemosina resistit peccatis. **Q**uintum est quia misericordia a peccato liberat. **T**ho. iij. **E**lemosina a morte et ab omni peccato liberat. **E**xemplum de cornelio cui dictum est **A**ctu. x. **D**ivites tue et elemosine tue ascendet in memoriam in conspectu dei. **E**t missus est petrus ad eum. ut eum absolueret a peccatis. **S**extum est quia misericordia non solum a peccatis sed etiam a pena peccatorum absoluit. **D**anielis quarto. **P**eccata tua elemosinis redime. hic cadit exemplum de isto qui in morte dimisit equum cognato suo ut precium eius daret pro anima sua et non fecit. **C**ui iste mortuus apparuit dicens. **S**i misisses mihi elemosinam de equo meo citius fuisset liberatus a pena. **N**unc autem ad deum vado et te cito ante eum ut mihi respondeas de equo. **Q**ui statim mortuus est. **S**eptimum est quia misericordia non derelinquit hominem in morte cum omnia alia derelinquit. **A**mbro. **N**on sunt bona hominis que secum portare non possunt. sola misericordia comes est defunctorum. **O**ctavum est quia in iudicio finali salvabit hominem. **M**at. xxv. **V**enite benedicti patris mei percipite paratum vobis regnum a constitutione mundi. **E**sturi enim et dedistis mihi man. **S**e. **U**nde ibi fiet solus disceptatio de operibus misericordie. **N**onum est quod misericordia distribuit mansiones in regno celorum. **E**ccl. xvj. **O**mnis misericordia faciet locum unicuique secundum meritum operum suorum. **E**t breviter misericordia ad omnia valet et hic et in futuro. **J**bi. iij. **D**ietas ad omnia utilis est pro misericordiam habens vite que nunc est et future. **E**t nota quod nihil est miserius anima peccatoris. quod ipsa est vidua derelicta et pauperrima. **E**st ei separata a sponso suo christo. a patre suo deo. a matre sua ecclesia. a fratribus suis angelis et sanctis. **T**renorum. j. **O**mnes amici eius spreverunt eam. **E**st etiam expoliata omnibus bonis **M**athei. xij. **A**b eo autem qui non habet et quod habet auferet ab eo. **E**t ideo nulla misericordia est ita magna et tam grata deo quam quod homo misereatur anime sue. **E**ccl. xxx. **N**on serere anime tue placens deo. **P**roverbio. x. **B**enefacit anime sue vir misericors. **E**t similiter nihil est miserius impio non miserante se ipsum. ut dicit **A**ug. et **E**ccl. xij. **Q**ui sibi nequam est cui bonus erit. **S**ecundo religio

xpiana consistit in custodiendo se immaculatum a peccatis seculi. que sunt tria. j. Jobā. ij. Omne qd est in mundo aut est concupiscētia carnis aut concupiscētia oculorum aut superbia vite. Ad hec tria omne peccatū reducitur. Ita peccata maculant aiām turpiter immo efficiunt eā leprosam ita vt nisi a solo deo mūdari possit. ysa. xliij. Ego sum qui deleo iniquitates tuas p̄opter me. Ubi nota q̄ duo sūt modi immaculatum se custodiēdi ab his peccatis. Unus est et magis tutus de mūdo exire. id est. de loco ubi mūdani habitant. Apoc. xvij. Exite de medio eius popule meus ne participes sitis delictorū eius. q̄ vt dicit. j. Jo. v. Totus mū. i. ma. po. est. Hierē. vj. Hec est ciuitas uisitatiois om̄is calumnia in medio eius Et ideo impossibile est cum mūdanicō conuersari. et nō inquinari. Grego. Impossibile ē q̄ lingua secularium mentem nō inquinat quas tangit. Sene. Quotiens inter homines fui minus redij. Unde arsenius audiuit vocē dicentem sibi. Arseni fuge homines et saluaberis. Alius modus est non immisceri actibus mundi. Quia vt dicit Eccl. xij. Qui tetigerit picem coinquinabit ab ea. ij. Cor. x. In carne eī ambulantes non s̄m carnem militamus. Et sic patet tertium et cōsequēter totum.

In ascensione domini de epistola.
Sermo. lviij.

Ascendens in altum captiuam duxit captiuitates dedit dona hominibz. Ephe. iij. Festiuitas hodierna s̄m Berni. est felix clausura et totius itinerarij filij dei consummatio gloriosa. Math. xvj. Et dñs quidem hieus postq̄ locutus est eis assumptus est in celum et se. ad dex. dei. i. requiescit in gloria dei. q̄ p̄ dexterā significat. q̄ inq̄ntū deus sedet i equalitate patris. inq̄ntū hō hō manet in potioribus bonis patris. Si quidem dei filius p̄pter nr̄az salutem quatuor itinera pegit. **Pr**imū fuit de celo in terram ueniendo. q̄n carnē assumpsit de uirgine glorioza. Jobā. xvj. Exiui a patre et ueni in mundum. Secundū fuit de mundo ad inferos descendendo. quando sedentes in tenebris uisitauit. Eccl. xxij. De nebrabo om̄es inferiores partes terre. et in sp̄ciam omnes dormientes. Tertium fuit de inferno ad mundialem machinā redeūdo. quā

ad contractis inferis euz p̄da magna a mortuis resurrexit. Col. ij. expolians principatus et potestates traduxit cōfidenter. palā triumphans eos in semetip̄o. Quartū fuit de mundo ad celum ascēdendo. q̄n vt hodierna die uidentibus discipulis est sup̄ om̄ia eleuatus. Actū. j. Uidentibus illis eleuatus est et nu. s̄x. sce. eum ab oca. eoz. Primū iter fuit penosū. quia nature humane penalitates assumpsit. ysaie. liij. Vere languores nostros ipse tu. et do. no. ipse porta. Secundum fuit uictoriosum. quia portas inferi fregit. ubi et ligauit insatiabilem homicidam et spolia eius diripuit vt dicit Berni. Luc. xj. Cum for. ar. cu. atri. suum in pa. sūt om. que pos. zc. Augustin⁹. **D**anu inermi et affixa cruci debellauit aereas potestates. Tertium fuit gloriosum. quia gloriosus et immortalis in anima et corpore resurrexit. Ro. vj. Christus resurrexit ex mortuis iaz nō moritur mors illi vltra nō dñabitur. Quartum fuit gaudiosum quia euz magno gaudio angelorum remeauit ad celos. Psal. Ascendit deus in iubilatione et dñs in uoce tube. De isto quarto itinere sc̄z de ascensione ad celos est sermo habendus ad p̄sens. q̄ in p̄missis uerbis describitur tribz modis. Et primo describitur uirtuosa. ibi. Ascen. in altū. Secundo describitur fructuosa. ibi. Captiua duxit captiuitatem. Tertio describitur gratiosa. ibi. Dedit do. ho. Ex quibz tribz eliciuntur alia tria horū cōsecutina. Nam q̄ uirtuosa ideo admirabilis. q̄ fructuosa ideo imitabilis. quia hō gratiosa ideo uenerabilis. Est ergo ascensio saluatoris uirtuosa fructuosa et gratiosa. Admirabilis imitabilis et uenerabilis. **P**rimum in quā ascensio saluatoris est mirabilis uirtuosa. vt uirtus hic pro potentia actiua sumatur. et hoc patet ex quinqz sc̄z ex distantia quam ascendit. ex personis quas secum traxit ex impedimento qd̄ remouit. ex loco unde extraxit et ex duratione qua semper trahit. **P**rimo uirtus istius ascensionis ostenditur ex distantia quam ascendit. quia s̄m philosophum om̄is ascensus et motus est ab aliqua uirtute mouente et tanto ascenditur veloci⁹ q̄nto uirtus est maior. Exemplū in vaporibus uirtute solari eleuatis. et in sagitta uirtute arcus ascendēte. Christus autē p̄pria uirtute quasi in momēto ascēdit de terra vsqz ad celū empyreum infra quod p̄ter machinā elemētarez sunt nonē celi. sc̄z celū cristallinū. celū syderū.

celum saturni. celum iouis. celum martis. celū
solis. celum veneris. celum mercurij. et celum
lune. Et dicit ra. moyses q̄ q̄dlibz celū septē
planetarū habet grossiciē quingentoz anno-
rum. i. si aliquis homo iret in sursum omni die
xl. miliaria p̄transiret grossiciē vni⁹ celi in quī
gentis annis et inter celum et celum est spaci-
um similiter quingentoz annoz. vt dicit idēz
ita q̄ vsqz ad celū empireum eundo omni die
in sursum. xl. miliaria vix pueniret in octo mi-
libz annoz. Et nō videatur hoc absurdū. qz
hoc est verisimile et rationabile. Verisimile
videtur qz vt dicunt astrologi. quelibet stella
est maior tota terra et tñ videtur pua vt qd-
dam speculū. Item sol qui est longe inferior
q̄ sidera est centū lx. vicibz maior q̄ tota ter-
ra et tamē videtur ita puus qd attestat maxi-
mam distantiam esse celi a terra. Hoc etiam
videtur rationabile. qz fm suā p̄portōem lo-
catorz ad inuicem est p̄portio loci ad locum. s̄
bona glorie. que sunt i celo empireo. quia ibi
gloria dei manifestat excedūt i infinitū bona
que sunt in mundo. ergo locus ille debet exce-
dere istum in omni bonitate loci q̄si in infini-
tum. Sed vna de bonitatibz loci est vt dicit
pb̄us. qz sit altus. qz iuxta terram sunt multe
corruptiones et infectiones et plus in paludi-
bus q̄ in montibz. Quia ergo inuisibilia dei
p̄ ea que facta sunt intellecta cōspiciūt. Ro.
i. voluit deus p̄ immensam altitudinem loci oñ-
dere immensitatem boni qd est ibi. Christus
aut in vno momēto. p̄ sua virtute super omēs
celos ascēdit et puenit ad magnū celum san-
cte trinitatis. et hoc inq̄ntum hō. qz inq̄ntum
deus fuit semp in illo magno celo. Joban. iij.
Nemo ascendit in celū nisi qui de celo descen-
dit filius hominis qui ē in celo. Ephe. iij. Qui
descēdit ipse est et q̄ ascendit sup omēs celos.
Et sic ascēsiō saluatoris ostēdit fuisse magne
potētie et virtutis et velocissimo trāsitu. ¶ Se-
cūdo hoc idē apparet magis euidenter ex p̄so-
nis q̄s secū traxit. qz omēs aīe q̄ ascēderūt i ce-
lum vel que vsqz ad finē mūdi ascēdēt. i. vir-
tute hui⁹ ascēsiōis ascēdūt. qz sicut di. ap̄ls.
i. Cor. xv. Si xpc̄ resurrexit et nos resurgem⁹
Ita si xpc̄ ascēdit et nos ascēdem⁹. et mltoma-
gis. qz difficili⁹ ē resurgere q̄ ascēdere. qz re-
surgere est sup totam naturā. Io. xij. Si ego
exaltatus fuero a terra omnia trahā ad meipz
Exemplū. cuspis ferrea ponit in cauda sagit-
te. p̄pter magnā potentiā arcus. et quāto ma-

ior est virtus arcus. tāto maior ponit cuspis
Sic christus ponens multas animas in ascen-
su suo magnā virtutez ostēdit propter quod
petebat sp̄osa. Cant. j. Trabe me post te cur.
inodo. vii. tu. ¶ Tercio idem patet si cōside-
remus impediētia tractuz scz peccata toti⁹
mundi. nam quodlibet peccatum mortale gra-
uius est tota terra. quia si tota terra esset vbi
erat lucifer. in magno tempore non descēde-
ret. quo descēdit lucifer in momento prope
vnum peccatum. et quare. certe propter gra-
uitatem peccati. Sed omnia peccata non po-
tuerunt impedire istum ascensum quin bñ-
na natura ad celum ascenderet. non qz pecca-
ta ascenderent. sed peccata remouit. vt homi-
nes ascendere possent. Si ergo volumus vir-
tute istius ascensionis ascendere permittam⁹
qz xpc̄ peccatum a nobis amoueat ac etiam
nos deponamus. Hebre. xij. Propter quod
deponentes omne pondus et circumstās nos
peccatum. per patientiam curramus ad pro-
positum nobis certamen. ¶ Quarto idē pa-
tet si consideremus vnde christus extraxit ai-
mas ad secum ascēdendum. quia de manu
demonum principum potentissimorum. quo-
rum potentia omnem potestatem superat. vt
dicitur Job. xij. Dsec. xij. Ero moīs tua o-
mors. moīsus tuus zc. ¶ Quinto idem patet
cōtinuitate qz quāto maior ē virtus tāto ma-
gis durat ascensus et motus. vt patet in sagitta.
Sed virtus istius ascēsiōis durabit vsqz ad finē
mūdi. donec nō solum animas. sed etiā corpo-
ra sanctorz oim ascēdere faciat. et in infinitū
duraret si mūd⁹ nūqz deficeret. ¶ Carissimi
si nōdum trahimur oremus vt trahamur. vt
di. Aug. Et sic patet qz ascēsiō xpi fuit magne
potētie et virtutis. et ideo admirabilis. Admi-
ramur em̄ hoīes magne potentie et virtutis vt
samsonē salo. et sic de ceteris. Et ideo cantat
ecclesia. Stant suspēsi vultibz. De ascēsiōne
etiam angeli admirati sunt dicentes. ysa. lxij.
Quis est ille q̄ venit de ed. gra. in mul. v. si.
Et sic patet primū. ¶ Secūdo ascēsiō xpi descē-
bitur fructuosa. quia captiuam duxit captiui-
tates. Vbi nota quinqz fructus ascensionis
christi. ¶ Primus est reductio captiuoz i ci-
uitatem suam. Deutro. iij. Reducet te domi-
nus de t. de cap. tu. Zach. ix. Tu autem i san-
guine testamenti tui emi. vin. t. de lacu in q̄ nō
est aqua. Hic cadit exemplū paulini episco-
pi nolani qui tradidit seipm seruum pro filio

vidue vadens in africanam. et inde reduxit omnes captivos civitatis et terre sue. Sic fecit christus. **Johannis. xiiij.** Si ego iterum abiero venio et assumam vos ad meipsum. ut ubi ego sum et vos sitis. **Secundus** est ostensio vie et apertio celi. **Dich. ij.** Ascendit pendens iter ante eos. **Hebre. iij.** Habentes potentificem magnum qui penetravit celos hieus filium dei. Siquidem ante ianuam paradisi fuerat prohibita romphea collocata. quas nullus unquam potuit amovere nisi qui habet clavem david qui aperit et nemo claudit. claudit et nemo aperit. **Apoc. ij.** Tercius est restauratio ruine angelorum. **Pam draco** ille magnus et serpens antiquus terciam partem stellarum traxit secum ad terram candida sua ut patet. **Apoc. xij.** Et sic fuit facta magna ruina in quolibet ordine angelorum quod de quolibet ceciderunt. **Anime** autem non faciunt ordinem de se in vita eterna quem fecerunt si angeli non cecidissent. sed ad sedes angelorum qui ceciderunt assumuntur. quibus completis finitur mundus ut aliqui dicunt. **Quis gregorius** aliter dicat. **Dicit enim** quod illa civitas superna ex hominibus et angelis constituta. ad quam credimus tantum genus humanum ascendere quot angelos illic contigit remansisse. **Sed hoc** a modernis non tenetur. sed magis quod tot ascendunt quot angeli descendunt. quorum mansiones reservantur hominibus. ut ab eis repleantur. quia non patitur vacuum ut dicit philosophus. **Joh. xiiij.** In domo patris mei mansiones multe sunt. **Ps.** Judicabit in nationibus in rui. **zc.** **Quartus** est missio spiritus sancti qui nos inflammat et faceret spiritualiter vivere. **Johannis. vj.** Expedi vobis ut ego vadam. si enim non abiero paraclitus non veniet ad vos. si autem abiero mittam eum ad vos. **Quintus** est meritum fidei quia magis meremur non videntur ipsum si in ipsum credimus quam si ipsum videremus. **Gregorius.** Fides non habet meritum ubi humana ratio prebet experimentum et multominus cui sensus attestatur. **Johannis. xx.** Beati qui non viderunt et crediderunt. Et sic patet quomodo ascensio christi multipliciter fuit fructuosa. et ideo imitabilis. **Debent enim** christum ascendentem imitari in quibus supradictis. **Primo** ut captivam animam nostram. que sub peccato venundata fuit dyabolo in primis parentibus et de paradiso

expulsa. per gratiam christi ad patriam reditamus. et deo qui illam fecit reddam. **Dat. xxiij.** Reddite ergo que sunt dei deo. **Quidam** nec reducant ipsi animam suam. et alios reducere volentes impediunt. **Et isti** faciunt sicut atbalia que videtur filium suum mortuum. omne semen regium interfecit. **Reg. xj.** **Item** faciunt sicut massarius malus qui non solum non solvit debitum. sed omni mense addit vistras supra capitale. **ysa. j.** Super quo percutiam vos ultra addentes prevaricationem. **Secundo** ut per veram penitentiam celum nobis aperiamus. **Dat. xj.** Regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud id est penitentes. qui in faciendo penitentiam violentiam inferunt sibi. **Et ad hoc** significandum apertum est celum iohanni evangeliste in partibus penitentiam agenti. **Tercio** ut per bonam doctrinam et bona exempla animas peccatorum cadentes a cetu iustorum. ad locum gratie reducamus. **J. Ibi. ij.** Esto exemplum fidelium in verbo in conversatione. in fide. in caritate. in castitate. **Quia** ut dicit aug. Nullus sacrificium est deo ita acceptum sicut zelus animarum. **Cor. xij.** ego autem libenter impendam et supimpendam ipse pro animabus vestris. **Quarto** ut sanctum et spiritualiter vivamus et non carnaliter. **Sic enim** intelligitur. **Si non** abiero paraclitus non veniet ad vos. id est si presentiam corporalem ab oculis vestris non abstraxero vos ad cognoscendum invisibilis spiritus non produco. et persequens spiritualiter non vivetis sed carnaliter quod facere non debemus. **Ro. vij.** Debito es sum non carni ut secundum carnem vivam. **Si enim** secundum carnem vixeritis morietur. si autem spiritu facta carnis mortificaveritis vivet. **Gal. v.** Qui autem sunt christi car. su. cru. cum vicis et cocu. **Dat. xvj.** Qui vult per me venire abneget semetipsum. i. vitam carnalem. **Quinto** ut per fidem veram vite eterne meritum acquiramus quod sine fide impossibile est placere deo. et per fidem omnia possibiliter. **Heb. xj.** Sancti per fidem. vic. re. op. se in. ad ep. se re. qz et regnum carnis et regnum mundi et regnum celorum per fidem viciunt. **Unitem** ergo carissimi christus ascendere in omnibus supradictis. et caueamus stultizare ut in filiorum zebedei qui petijt filios christi sedere ante se ascendere. **Dat. xx.** Dicit se. hi. d. f. zc. **Et sic** per secundum. **Tercio** describit ascensio christi grata. quod dedit dona hominibus. **Eph. iij.** Unicuique nostrum data est gratia secundum mensuram donatoris christi. et ipse dedit quodam quodam aplos. quodam autem prophetas. alios autem evangelistas. alii. pro patre et deo. in opus evangelii. ad

50

Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te.
Quoniam fuit donum perfecte potentie. Nam
 super omnia plenam et perfectam potentiam habue-
 runt scilicet super celum et terram et infernum super
 animam et corpus super homines et demones
 super totam naturam et super omnem creaturam.
Matth. xvi. Tibi dabo claves regni celorum.
 Et quicquid in terra fuerit ligatum super terram
 erit ligatum in caelis. Et quicquid in caelis fuerit
 ligatum super terram erit solutum in caelis.
**Et in maiori copia acceperunt apostoli gra-
 tiam faciendi miracula quam Christus. Jo. xvi.** Qui
 credit in me opera que ego facio et ipse faciet et
 maiora horum faciet. Non enim legitur quod Christus
 ad umbram sanauerit infirmos sicut et Petrus.
Actuum. v. Neque ad tactum vestimenti
 suscitauerit mortuos ut Iohannes euangelii. ut in ec-
 clesiastica narrat historia. Hoc fuit figuratum
 in belya et heliseo. Quando enim belyas ra-
 ptus est in celum. heliseus petijt ut spiritus he-
 lie fieret duplex in se et sic factum est. ut Petrus. iij.
Regum. ij. Belyas Christus heliseus qui erat
 cum filiis prophetarum chorus apostolorum.
 Et sic apparet quod Christi ascensio gratiosa fu-
 it. et ideo venerabilis. Veneremur ergo carissimi
 donum scientie in prophetis. quod spiritus sancto in-
 spirati locuti sunt sancti dei homines. ij. Petri. j.
 donum lingue in doctoribus quod non vos estis lo-
 quentes sed spiritus sanctus. **Matth. xiiij.** Donum constan-
 tie et fortitudinis in martiribus. quod in Christo omnia vi-
 cerunt. Donum abdicantie et contemptus in con-
 fessoribus quod propter Christum omnia abdicauerunt et se-
 ipsos in dei iudicio mactauerunt. Donum poten-
 tie in virginibus quod in sexu fragili victoriam de mu-
 do de carne et de hoste habuerunt. **Ysa. xl.** Qui
 sperant in Domino mutabunt fortitudinem. Et hec
 omnia in apostolis ampliore deuotione venerunt.
 quod quod sparsus est in alijs per partes in eis fuit con-
 tinuus congregatum. **Luc. xxij.** Vos estis qui per-
 mansistis mecum in temptacionibus meis et ego di-
 spono vobis sicut disposuit michi pater meus
 regnum. id est sicut pater michi regnum. id est eccle-
 siam militantem tradidit in abundantia gratia-
 rum et donorum. ita et ego trado vobis. **Joh. i.**
 De plenitudine eius nos omnes accepimus.
 Et sic patet totum.

In festo ascensionis domini de euangelio.

Sermo. lix.

Dominus qui
 dem Iesus postquam locutus est eis
 assumptus est in celum et sedet ad
 dextris dei. **Matth. vlti.** Sicut dicit beatus lu-

cas in actibus ut patet in epistola hodierna. et eti-
 am hic tangit. Dominus noster Iesus Christus postquam
 per dies. xl. pbauerat suam resurrectionem apo-
 stolis per multa argumenta immo per omnem mo-
 dum quo pbari potuit et debuit hodie scilicet quod
 dragesima die a resurrectione discipulis recum-
 bentibus et comedentibus in cenaculo in hierusa-
 lem apparuit et comedit cum eis. Et tunc in me-
 sa quatuor dixit eis. **Primo** exprobrauit incte-
 dulitatem et duritiam cordis eorum quod his qui vi-
 derant eum resurrexisse a mortuis non crediderunt.
 nec adhuc perfecte crediderunt. cum per totum argumē-
 ta se pbauerit resurrexisse. **Secundo** dixit quod
 irent in mundum vniuersum et predicarent euā-
 gelium omni creature. **Hec** duo patent in
 euangelio. **Tercio** dixit quod post suam ascensio-
 nem ab hierosolymis ne discederet donec in-
 duerent virtute ex alto. id est reciperent spiritum san-
 ctum ut dicit Lucas. **Quarto** duxit eos extra.
 i. insit eos ire extra civitatem in bethaniam. in mo-
 tem oliueti et tunc disparuit. Et cum essent con-
 gregati in monte oliueti iterum apparuit eis. et
 eleuatis manibus benedixit eis. Et sic hodie
 na die bis apparuit eis. Et apostoli quesierunt
 si in tempore hoc id est post resurrectionem. statim de-
 beret restituere regnum israel temporale vel spiri-
 tuale. ut dicit glossa. erant animi dispersi filij isra-
 hel et non habebunt regem nec regnum appri-
 us. Unde quesierunt si debeant reuniri in vno
 regno et regere sicut tempore salomonis. **Lu-
 ce. xxiiij.** Nos autem sperabamus quod ipse esset redē-
 pturus israel. Vel querunt de spirituali quod si-
 et in fine mundi. quando iudei conuerterent ad
 Christum. et regnum israel restitueretur eis. id est ve-
 ra cognitio dei in presenti et in futuro. Nam isa-
 hel interpretatur videns deum. **Hiere. xxiiij.** In
 diebus istis saluabitur iuda et israel habita-
 bit confidenter. Et ad hoc Christus respondet
 quod non erat illorum illud tempus nosse quod
 solus pater sciebat. **Matth. xiiij.** De die autem
 illo et hora nemo scit neque angeli in celo. neque
 filius nisi pater. Et cum sic respondisset eis ait. Ac-
 cipietis virtutem spiritus sancti et ibitis per to-
 tum mundum predicando et testificando mi-
 hi et mee nature. mee persone et mee doctrine
 mee morti mee resurrectioni et mee ascensioni.
 Et cum hec dixisset eleuatis manibus ascen-
 dit in celum et discipuli stabant aspicientes in
 celum et duo angeli apparuerunt dicentes quod
 Iesus non deberet amplius redire in terram
 nisi iudicaturus mundum et his dictis dispa-

A

ruerunt. tunc discipuli cum magno gaudio re-
gressi sunt in hierusalem expectantes virtutes
spiritus sancti sicut mandatum fuerat eis. Cir-
ca christi ascensionem ad nostram instructionem et
edificationem septem sunt querenda. Primo
quare christus non statim post resurrectionem
ascendit. Secundo ubi stetit. Tercio quare
quadraginta diebus ante ascensionem stetit et non plus
nec minus. Quarto quare de monte oliueti
ascendit. Quinto quomodo ascendit. Sexto
quare ascendit. et quare non semper hic nobis-
cum stetit. Septimo quo ascendit. ¶ **Pri-**
mo ergo queritur quare non statim post re-
surrectionem ascendit cum statim post mor-
tem anime que bene vixit debeatur celum. Ad
hoc dicendum quod propter duo christus non sta-
tim surgens ascendit. ¶ **Pri-**mo ut per mul-
tos dies et per multa argumenta se gloriosus
resurrexisse approbaret. Erat enim hoc valde
difficile credere. cum nihil unquam surrexit gloriosus
Unde hoc mortalium pectora nullo modo
subito capere potuissent cum etiam per inter-
ualla temporum vix capere potuerunt. Item apostoli
viderunt ligari linteaminibus corpus eius et
claudiri in sepulchro. Unde si statim surgens ascen-
disset. credidissent ipsum furatum fuisse a iude-
is ne ab hominibus coleretur. sicut econuer-
so crediderunt iudei discipulos ipsius furatos
fuisse. ut pro deo coloreretur. **Matth. xxviii.** Ju-
be ergo custodiri sepulchrum ne forte veniant
discipuli eius et furentur eum et dicant plebi
surrexit a mortuis. Et sic tota fides pisset. Fu-
it ergo necessarium omnino christum resurre-
ctionem suam per multa argumenta probare
ne posterius dubitarent. Unde leo papa dicit.
quod dubitatum est ab istis ne nos dubitarem?
probatum est illis ut nos firmiter teneremus.
¶ **Secundo** ut discipulos et matrem suam de
tristitia mortis sue consolaretur. et in discipu-
lis veram fidem spem firmam. et amorem ge-
neraret que omnia iam perdiderant. **Luc. xx-**
iiij. Nos autem sperabamus etc. quasi dicerent.
sed amplius non speramus. Quia tunc aper-
ruit illis sensum ut intelligerent scripturas. et
quoniam sic oportebat christum pati et resur-
gere a mortuis. **Luce** vicesimo quarto. Fecit
ergo christus ut verus amicus. quia recorda-
tus fuit amicorum tempore exaltationis sue.
Multi autem amicorum preteritorum succe-
dentibus prosperis obliuiscuntur ut pincer-
na pbaronis ioseph. **Genesis** quadragesi-

moprimo. Sed non christus. **Psalmista.** Ad-
beret lingua mea faucibus meis si non memi-
tui. si non pro. hic. in prin. le. mee. etc. ¶ **Secun-**
do queritur ubi stetit christus quadraginta di-
ebus. Ad hoc dicendum quod christus resur-
gens a mortuis secum duxit omnes animas que
ab origine mundi erant in limbo sanctorum pa-
trum. ita quod ille locus omnino vacuus perman-
sit et stetit cum eis in hoc mundo. sed ubi ste-
terit. in tota scriptura non reperitur. nec aliquis
prophetarum qui omnia facta christi predi-
xerunt de hoc aliquid insinuat. Nec augustinus
nec aliquis doctor de hoc aliquid deter-
minat. et hoc valde rationabiliter propter quod
tuor. ¶ **Pri-**mo ad ostendendum quod anima et
corpus gloriosum non determinantur ad ali-
quem locum specialiter. nec a loco aliquid ac-
cipiunt sed habent potestatem super omnia
loca et locata. Et quando volunt ostendunt
se. et quando volunt non ostendunt se. et simi-
liter quomodo volunt ostendunt se scilicet glo-
riose. vel non. Unde christus apparens apo-
stolis non ostendebat corpus suum gloriosum
quia oculi mortales non potuissent illud ferre
vel videre. ut dicit **Augustinus.** Unde cor-
pus gloriosum et anima existens in igne nihil
pateretur ab igne. quod autem anima patitur ab
igne inferni hoc non est nisi in quantum ignis
ille agit ut instrumentum diuine iusticie. sicut
vnius ribaldus suspendit vnum comitem ut
minister regis. ¶ **Secundo** ad ostendendum quod
beatitudo non consistit in aliquo loco sed so-
lum in visione. Unde anima beata existens in
inferno et ubique semper est in gloria eterna. **Luce**
vicesimotercio. Hodie mecum eris in pa-
radiso. Et tamen ista die anima latronis ad i-
fernum descendit. Unde sancti dicunt quod an-
geli qui nobiscum morantur semper sunt in
gloria dei. **Matth. decimo octauo.** Angeli eo-
rum in celis semper vident faciem patris mei
qui in celis est. **Exemplum.** sicut sol lucens in
mundo omnes tenebras fugat. et omne aliud
lumen obfuscat. sic deus existens in anima glo-
riosa. in qua coniunctione consistit gaudium
glorie. omnem penam a corpore excludit et re-
dundantia glorie anime in corpus. Et omnem
aliam delectationem insipere facit. **Augusti-**
nus dicit. Sustato spiritu respicit omnis ca-
ro. Et quod celum empireum dicatur locus esse
beatorum. hoc non est de esse glorie. sed de be-

ne esse. et quia deus in eo ostendit gloriam suam. **T**ercio ad ostendendum qd nullus locus nec aliqua res de istis inferioribus est digna anima et corpore glorioso. immo ipsa excedunt omnia inferiora. **H**ic cadit exemplum de saracenis qui vadunt metham ad videndum ossa machabemeti et erunt sibi oculum qui vidit ossa leuis dicentes qd non est dignum qd ille oculus aliquid aliud videat. **U**nde de quodam legitur qd videns beatam virginem eruit sibi oculum cum quo eam vidit et dicebat qd libenter erueret sibi alium si eam iterum videret. tantam delectationem ipse sensit. **Q**uarto ad ostendendum qd ipse erat verus deus qui est ubi est et non magis in vno loco qm in alio. **T**ercio queritur quare quadraginta diebus stetit et non plus nec minus. **A**d hoc dicendum qd fecit propter quatuor. **P**rimo ad ostendendum qd postquam homo resurrexit a morte peccati. que vocatur resurrectio prima. **A**poc. xx. Beatus qui habet partem in resurrectione prima quod sit per veram confessionem. et contritionem. non statim ascendit in celum. nisi post quadraginta dies. i. p. plenam satisfactionem et post completam penitentiam. que per quadragenarium numerum designatur. **S**atisfactio enim est essentialis pars penitentie. **H**oc fuit figuratum in helia qui postquam dormierat. sub iunipero et comederat panem subcinericium ab angelo sibi apportatum. ambulavit. xl diebus et quadraginta noctibus antequam perveniret ad montem oreb. **Regum. ix.** Helias dormiens sub iunipero homo moriens sub penitentia que p iuniperum designatur que est exterius valde aspera. sed ex ea fit oleum sicut ex iunipero. omnem anime tumorem fanans qui recipit panem subcinericium ab angelo. i. corpus xpi. et omnia sacramenta a sacerdote. **Malach. ij.** Angelus enim domini exercituum est. **N**ec propter hoc statim vadit ad celum nisi prius penitentiam compleat. **1. Cor. ij.** Ipse autem salvus erit sic tamen qui p ignem. **I**tes fuit hoc figuratum in quantum filii israel steterunt. xl. annis in deserto antequam intrarent terram promissionis. **U**nde a sanctis purgatorum ponitur si hic penitentia non completur ibi compleatur. **S**ecundo ad ostendendum qd consolatioes quas deus suis suis copantur ad tribulatos quas deus p mittit eis euenire sicut annus ad diem. et dies ad horam etiam in vita ista. **Ysaie liij.** Predicite annum placabilem domino et die

ultionis deo nostro. **I**llud autem tempus ut dictum fuit tempus consolationis. quo aplos fuit consolatus. **Q**uia ergo. xl. horis fuerunt desolati in morte xpi tantum enim iacuit in sepulchro mortuus. voluit eos. xl. diebus consolari sua pietate et locutione. **Matth. xix.** Centuplum accipi. et vitam eter. possit. **T**ercio ad designandum qd sic deus. xl. diebus pluit aquam tribulationis et vindicte in diluuiio quando totum mundum subuertit. ita xpus. xl. diebus pluit aquam gratiarum et misericordie omnibus volentibus recipere in maiori copia quam tunc effuderit aquas. **Yoh. ij.** Non dat deus spiritum ad mensuram. **P**s. Misericordia domini plena est terra. **E**t fuerunt tot ille gratie que redidauerunt ad nos et ad omnes posteros redundabunt. quia omnes gratias quas fecit ap. ostolis qui tunc aderant in eis fecit nobis. **Yo. vij.** Non rogo pro eis tantum sed pro eis qui credituri sunt per verbum eorum. **I**n eodem. primo. **D**e plenitudine eius nos omnes accepimus. **U**nusquisque enim propriam mercedem accipiet secundum laborem suum. ut dicit apostolus. **1. Co. ij.** **Q**uarto ad ostendendum qd multo plura requiruntur ad probandum resurrectionem quam mortem et corporaliter et spiritualiter. **E**t ideo triduum sepulture suffecit ad probandum mortem. et quadragenarium ad probandum resurrectiones. **A**d vitam enim multa requiruntur. **A**d mortem autem solus sufficit vnum. **S**imiliter ad vitam spirituales multa valde requiruntur. scilicet omnes virtutes. septem dona spiritus sancti. sacramenta ecclesie. **A**d mortem autem solum vnum sufficit. **Yaco. j.** Siquis autem totam legem seruauerit offendat autem in vno factus est omnium reus. **Q**uarto queritur quare de monte oliueti ascendit. **U**bi nota quod xpc ascendit sursum celum. quatuor fecit ad nostram instructionem quia comedit. egressus est civitatem. ascendit montes. et benedixit apostolis. **H**ec quatuor ascensum in celum. scilicet in morte nos facere debemus. **P**rimo enim debemus comedere id est corpus christi digne sumere. **Yoh. vi.** Ego sum panis viuus qui de celo descendi. si quis manducat ex hoc pane viuet in eternum. et non morietur. sed transibit de morte ad vitam. **A**ugustinus. **C**ibus sum gradium cresce et manducabis me. nec tu me mutabis in te. sed tu mutaberis in me. **H**ebreorum quinto. **P**erfectorum autem est solidus cibus. **Q**ui autem indigne manducabit et bibit iudicium

quatuor fecit ad //

spolia. Sic nos debemus vincere si volumus cum ipso ascendere. Apoc. ij. Vincti dabo edere de ligno vite quod est in paradiso dei mei. **Thim. ij.** Nemo coronabit nisi qui legitime certauerit. **Sed** heu hodie carissimi oia nos vincunt diuitie et deliciae et honores et dyabolus et vita et mors et peccata et natura. elemēta et creatura et breuiter omnia nos vincunt ac etiam vna breuis temptatio. Et quid prodest si gentibus dominamur. et nobis ipsis dominari non possumus. vt ait **Constantinus.** Et ideo non possumus in celum ascendere nec paradysum obtinere. **Matth. xj.** Regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud. **Tercio** ascendit christus cum magno triumpho et gaudio. **Ps.** Ascendit deus in iubilatione et dominus in voce tubae. Et quare voluit tantum iubilum et honorem in sua ascensione. certe vt nos animaret ad fortiter dimicandum et vincendum. quia eodem modo honorabimur ascendendo. **Luc. xxij.** Ego dispono vobis sic. disposuit mihi pro me. **Reg. iij.** Sic honorabitur quemcumque rex honorare voluerit. Unde in hystorijs romanis legitur. quod quando cum aliquis romanus redibat cum plena victoria. impator et senatores ibant ei obviam cum magno triumpho et ponebant eum in curru aureo. et faciebant ei arcum triumphalem ad recordationem vt alij animarentur ad victoriam. Sic et deus pater fecit christo. cui cum omnibus angelis obviam. et posuit eum in candida nube tanquam in curru aureo et cum magno triumpho reduxit in celum. et ad suam dextram collocavit. Et quare. certe vt nos ad victoriam animaret. **Quarto** ascendit pater. quia videntibus illis omnibus eleuatus est in celum. Sic nos patenter debemus ire versus celum. et clare disponere nos et nostra. vt oēs in morte nostra glorificent deum et vere credant nos ituros ad celum. **Lu. xij.** Sint lumbi vestri percincti et lucerne ardentes in manibus vestris. Quidam in morte ita intricant se et sua et ita se inuoluunt quod nescit aliquis quo debeant peruenire ad vitam vel ad mortem. et plus constant cause et iudices quam sit emolumentum heredum. Et quia ipsa omnia abbaruffant. id est dyabolus abbaruffat eos. **Greg.** Hac animaduersione percutitur peccator vt qui in vita oblitus est dei. in fine obliuiscatur sui. **Ro. j.** Qui cum iusticiam dei cognouissent non intellexerunt quoniam qui talia agunt digni sunt morte. **¶** **Sexto** queritur quare ascendit et quare

non semper hic nobiscum stetit. Ad hoc dicitur dum quod hoc fecit propter septem. **¶** **Primo** vt ulterius spiritualiter viuerent homines et non carnaliter quia vita spiritualis incipiebat. **Actu. j.** Vos autem baptisamini spiritu sancto. non post multos hos dies. Et meritum ulterius debebat esse spirituale quod usque tunc fuerat temporale. **Ysa. j.** Si volueris et au. m. bona terre co. **Sed** si christus hic remansisset nobiscum carnaliter eum diligeremus sicut apostoli in presentia eum diligebant. Et hoc est quod dicit **Iohan. xvj.** Expedi vobis vt ego vadam si ego non abiero pacis non veniet ad vos. id est si presentiam humanitatis non subtraxero spiritualiter non viuetis. nec ad cognitionem spiritualem pertingetis. quod est necessarium ad salutem. **Gregorius** super hoc. Si ego non abiero etc. id est si presentiam corporalem ab oculis vestris non subtraho ad noticiam dei per inuisibilem spiritum vos non perducio. **ij. Co. v.** Et si nouimus christum secundum carnem sed nunc iam non nouimus. **Proverbium** est. Puer quam diu stat cum matre nihil proficit in virtute. **¶** **Secundo** vt magis homines firmarentur in fide propter maiorem cognitionem. quam spiritu sancto attulit et persequens virtuosius agerent. **Certior** enim est cognitio intellectus quam spiritus sanctus attulit quam sensus quam christus in presentia dabat. et ideo extunc homines veram fidem habuerunt de trinitate et vnitatem diuinam et humanitatem et diuinitatem christi. et de omnibus de quibus est fides. quod usque ad illud tempus homines non habuerunt nisi aliqui maiores in populo dei vt prophete. Et quia fides facit nos operari omnia bona que facimus nam ideo operamur quia sic credimus. iuxta illud **Ps.** Credidi propter quod locutus sum. ego autem humiliatus sum nimis. **ij. Cor. iij.** Et nos credimus propter quod et loquimur. **¶** **Idcirco** necessarium fuit christum absire vt opera virtutum faceremus. **Iob. xij.** Qui credit in me opera que ego facio et ipse faciet et maiora horum faciet. quia ego ad patres vado. id est quia me spiritualiter et non corporaliter cognoscit. in quo fides consistit. omnia autem magna opera et miracula fidei attribuuntur. **Matth. ix.** Omnia possibilis sunt credenti. **¶** **Tercio** vt subleuaretur in spe et tota mentis intentione tenderemus in celum. quia ex quo frater noster et caro qui est totum bonum nostrum et in quem totum desiderium nostrum tendere debet ad celum iuit. debemus anhelare ire ad videndum ipsum et debemus firmiter sperare quod mittet

p nobis. **Joban. xiiij.** Et si abiero ⁊ pparauero vobis locum. itez. x. ⁊ ass. vo. ad meipsum vt vbi ego sum ibi et vos sitis. **Exempluz de ioseph.** qui statim sublimat⁹ misit p fratribz ⁊ omnia pepercit eis ⁊ dedit eis terrā iessen opti maz terram egipti. **Sene. xlvij.** Multo autez magis hoc facit xpc. **¶ Quarto** vt naturam humanā p pccm depssam sup oīa exaltaret. **Ps.** Exaltare sup celos ⁊ et su. om. te. glo. t. **Hāc** exaltatōem cognouit angelus. quādo a beato iohanne euang. recusauit adorari. qd vsqz tunc ab hoībz sustinuerat. vt ptz in multis locis. **Apoc. xix.** Et cōuersus sum vt adorarem ante pedes angeli q mibi h ostēdebat. **Et dixit mibi.** Vide ne feceris. cōseruus enim tuus sum ⁊ fratrum tuorum. **Hanc** dignitatem nō cognoscit pccoz. qz p vno obulo submittit se dyabolo. sicut esau p vno lenticulo vendidit honorē pūogeniture iacob vt dicit ad **Hebre. xij.** **Uilissim⁹** leccator ē peccator q nō sequit⁹ p̄rem suū xpm q dyabolo oīa bona m̄di sibi pmittēti in nullo voluit cōsentire. **Matth. iij.** **Hec** omīa tibi dabo. si ca. ado. me. h sequit⁹ patrē suū adam antiquuz q p vno obulo vendidit paradysum. **¶ Quinto** vt in curia celi vbi oīa facta nostra examinantur aduocatū haberem⁹ xpm. valde em̄ possimus esse securi q nulla iniusticia fiet nobis ibi sed oīs grā. cū talem aduocatū ibi habeam⁹. sic piū et sciustum ⁊ fratrem nostruz. **Joh. ij.** **Aduocatū** habem⁹ apud patrē hiesū xpm iustum. **Unde Bern.** **Securū** accessum habes ad deū o hō vbi habes matrem ante filiū et filium ante patrem. mater ostendit fi. vbera et pectus. fil. osten. patrē la. et vul. nulla ē po. ibi es. repul. vbi tot cari. cōcur. insig. **Ad Hebre. iij.** **Adeamus** q cū fiducia thronū glorie eius vt misericordiā psequamur et gratiā inueniamus i tpe oportuno. **Pota** h de aduocatis qntam reuerentiā hō habēs arduā causam vbi timet res et psona fac aduocato suo et quot ibi expendit et quō ei obedit. et quomodo sperat liberari. si aduocatus ē gratios⁹ et potens in curia. **Sic** p oīa facere debemus xpo. **¶ Sexto** vt donis et gratijs nos maxie ditaret. **Ephe. iij.** **Ascendēs** in altum captiuam duxit captiuitatē dedit dona hominibz. **Exemplum** sicut rex vincens omnes hostes. cū intrat possessionem regni. magna donaria dat militibus. **Sic** et xpc intrās regnū celi fecit. **Ram** statim misit sp̄m̄sc̄m in quo omīa

bona donant. **Ro. viij.** **Quō** non etiaz cū illo omnia no. do. **Bern.** **De** plenitudine ei⁹ accipiunt vniuersi. **Eger** curatōez. captiuus redēptionē. pccoz veniā. iustus gratiā. **¶ Septio** vt maiestate sua angelos in celo beatificaret. qui p̄sentia sua hoīes in mūdo letificauerat. **J. Petri. j.** **In** quē desiderāt angeli prospicere. **Joh. xvij.** **Hec** est vita eter. vt pg. t. lo. x. ⁊. et quē mi. hiesuz xpm. **¶ Octauo** quent quo ascendit. **Et** dicendū q sup omēs celos. **Ephe. iij.** **Qui** descendit ipse est ⁊ q ascē. sup o. ce. **At** ex immēsitate et altitudine loci ostēderet immensitatē bonoz que sunt in loco. vt supra i pcedēti smone dictū est. **Baruch. iij.** **Os** israel qz magna est domus dei. et ingens locus possessionis eius. magn⁹ et non habēs finem. excelsus et immēsus. **J. Cor. ij.** **Quo** oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascen. q p̄pa. deus his qui diligūt illum. **Ascendit** em̄ sup oēs celos materiales et sp̄iales q sunt angeli et sancti. iuxta illd. **Ps.** **Celi** enarāt gloriā dei et opa manū eius. annū. fir. **Et** puenit ad celum sup substantiale scilicet sancte trinitatis. vbi sedet in eq̄litate patrē dei in quātū deus. et ad dexterā in quātū homo. i. in potioribz bonis patris. vt pate t in p̄ncipio primi sermonis huius festiuitatis de epla. **¶ Dñica** infra oc. ascēnsionis d euāgelio.

Sermo. lx.

Quoniam venerit p̄raclitus quē ego mittam vobis a patre spiritum veritatis q a patre pcedit testi. phi de me. **Jo. xv.** **Quia** in seq̄nti dominica beatissimū aduentum sp̄s̄s̄c̄i celebraturi sumus. ideo in hac dñica ei⁹ pmissio recolit⁹ vt nos ad eius receptōem deuot⁹ pparemus. **Donum** aut in h euāgelio q̄tuor. **Primo** nāqz pmissio sp̄s̄s̄c̄i a xpo discipul facta recolit⁹ ibi. **Cū** x. pa. **Secdo** effect⁹ a spiritus sc̄o fiendus p̄nunciat⁹ ibi. **Ille** testi. phi. d me. et vos testi. phi. qz ab initio me. est. **Totum** est vna ps. quia totum est vnus effectus quia vt dicit **Augustinus** spiritus sanctus perhibuit testi. christo interius inspirando. et apli exterius vocibus personando nec aliter spiritus sanctus testimonium perhibuit nisi p apostolos et apostolicos viros loquendo nec aliter ipsi apostoli testimonium christo phibuerunt nisi a spiritu sancto illuminati et roborati. **J. Petri. j.** **Spiritus** sancto inspirati locuti

sunt sancti dei hoies. Tercio causa quare ma-
la et bona futura eis pdicit insinuat ibi. Hec
locutus sum vobis vt nō scandalizemini scz i
malis vob supueturis. et h locut^{us} sum vobis
vt cū venent hora eoz scz bonoz que vob vē-
tura pdixi que spiritus sanctus afferet remini-
scamini qz ego dixi vobis. et p psequēs cog-
scatis me vtz deum et laudatis me vt vtzum
deū. Quarto excōicatio iniusta et moys teme-
raria aplis inferenda pdicit ibi. Absqz sina-
gogis faci. vos sed v. ho. vt om. q inter. vos
ar. ob. se. psta. deo. **P**rimo ergo pmissio
spiritus sancti a christo discipulis facta recolitur.
De quo spiritus sancto i hac prima parte
quinqz dicuntur. Primo eius missio pdicit.
quia cū venent. Secūdo eius nomen apitur
quia pacitus. i. consolator. Tercio quibz da-
tur ostendit quia vobis scz apostolis. Quar-
to eius firmissima veritas ponit. quia spirit^{us}
veritatis. Quinto eius pcessio insinuat. quia
a patre pcedit. **D**icit ergo primo. Luz v.
pa. Ubi nota qz cum spiritus sanctus sit deus
licet de^{us} est vbiqz sic spūssanct^{us}. Sap. j. Spi-
ritus dñi reple. or. ter. Sic ergo mitti dicitur.
quia aliquem nouū effectū facit in creatura. si-
cut filius dicit missus in mdum qz nouo mo-
do cepit eē in creatura. Exemplū. lux dicit eē
de nouo in oculo habente pāniculum sup lu-
cem postqz pāniculus fuent elenatus. q etiaz
prius erat in oculo h oculus p elevatōez pan-
niculi recipit lumen lucis quod ante non reci-
piebat. Sic spūssanctus dicit venire in aīam
dum ab ea abstergit maculā culpe. et infundit
lumen gratie. qui etiā prius erat in anima per
potentiā pñitiā z essentiā. sed aīa ppter macu-
lam peccati ei^{us} lumen non recipiebat. **U**nde
Aug^{us}. di. de se qz querebat in multis creatur^{is}
deam. et in nulla inuenit eum ita pfecte sicut
in anima sua remota tenebra erroris et macu-
la peccati. **H**oc fuit figuratum in thobia de
cuius oculis angelus extraxit albuginem qua
si membranā oui et lumē recepit. Et d pau-
lo dicitur qz postqz in baptismo recepit spiri-
tum sanctum ceciderunt ab oculis eius tanqz
squame. et visum recepit. Sic ergo spiritus sa-
ctus dicitur aduenire in eo qz maculas nostre
mentis abstergit et lumē gratie infundit. **I**sa.
vj. Et volauit ad me vnus de seraphin et in
manu eius calculus quem forpice tulerat de
altari et tetigit os meum et dixit ad me ecce te-
ngi os tuum et mundabitur iniquitas tua. **I**ste

calculus ignitus quo seraphin purgavit la-
bia prophete spiritus sanctum significat qui
in specie ignis apparuit. quia vt ignis cōsumit
rubiginem peccatorum et illuminat. **S**ecū-
do nomen ei^{us} apit quia paraclitus. **U**bi no-
ta qz spiritus sanctus multis noibus nomina-
tur fm multiplices eius effectus quos in ho-
minibus operatur. De quibus ad presens su-
ficiat ser ponere. **R**am dicitur spiritus sanct^{us}
spiritus rectus. spiritus bonus. spiritus prin-
cipalis. spiritus domini. et spiritus pacitus.
Rominatur etiam ab isaia septem alijs mo-
dis fm septem dona spiritus sancti. que cōfert
homini adueniens ei scz spiritus sapientie et
intellectus. spūs scientie et pietatis. spirit^{us} con-
siliij z fortitudinis. et spirit^{us} timoris dñi. **Q**ue
septē noīa dimittant ad presens. **I**n omibz
autem his fit ne minatio ab effectu. **P**ri-
mo ergo vocatur spiritus sanct^{us}. **Y**o. xiiij. Pa-
raclitus autem spūssct^{us}. **E**t hoc propter tria
fm quod triplicat dicitur sanctū. **R**am vno
modo idem est quod firmum. **P**ropterea vir-
gines que steterunt firme in proposito virgi-
nitatis vocantur sancte. **E**t quia spiritus san-
ctus habet firmare in bono quos replet ideo
ab effectu sic vocatur. **H**uius exemplum pa-
tet in apostolis qui postqz spiritum sanctum
receperunt nec demones cum fallacijs. nec pn-
cipes cum tormentis. nec caro cum oblectamē-
tis. nec mundus cum temptamentis poterant
eos a deo remouere qui prius ab eodem defa-
cili sunt remoti. **R**oma. viij. Quis nos sepa-
rabit a charitate christi. q. di. nemo vel nihil.
Itez sanctum idem est quod purum et a ter-
ra eleuatū. z ideo cōfessores vocantur sancti
quia sunt mundi z eleuati a terrenis. **E**t quia
spiritus sanctus habz purificare a rubigie pec-
catoruz corda sicut ignis metalla. propter qd
in specie ignis super apostolos ostendit. ideo
sic vocatur. **I**pse em̄ est vis amoris qui pecca-
ta purgat. **E**xemplum de maria magdalena
de qua di. Greg^{orius}. **V**is amoris absterfit ab
ea rubiginem pctoz. **I**tem hz a terra eleuare
Ezech. iij. Elenauit me spūs inter celū et ter-
rā. **E**t ppter ea viri spūales assimilant nubibz
Isa. xl. Qui sunt isti qz vt nubes volant. **R**u-
bes sunt vapores eleuati a terra virtute solis.
sic viri spirituales eleuantur a terrenis virtu-
te spūsscti. **I**tem sanctum idem est qd sangui-
ne tinctū. **E**t iō martires dicūt sc̄ti qz in pprio
sanguine tincti sunt. **S**pūssanctus aut qui est

noia. 6.

Quanto ponit in e.

sc̄ti

ignis diuinus accendit hominem ad martiri-
um et facit libenter mori. **Phi. j.** Cupio dissol-
ui et esse cum christo. **Unde de martiribus legi-**
tur quod certatim ibant ad martirium et alius vo-
lebat mori ante illum. **Actuum. v.** Ibant apo-
stoli gaudentes a conspectu concilij. quoniam
dig. ha. sunt p. nomine xpi contumeliam pati.
¶ Secundo dicitur spiritus. rectus. Ps. Spi-
ritum rectum innoua in uisceribus meis. **Et ideo**
quia rectum facit hominem. **Rectum enim est**
ius medium non discrepat ab extremis. ut di-
cit philosophus. **Sic spiritus sanctus facit ho-**
minem rectus. quia eius medium non discrepat
ab extremis. **Extrema hominis ortus et mors**
et utrunque est cum gemitu et ideo tota uita me-
dia debet esse cum gemitu. et pro dilatione pa-
trie et pro incolatu presentis miserie. **Psalm.**
Heu mihi quia incolatus meus prolongatus
est ha. cum habitantibus cedar. **Et ideo spiritus**
sanctus in specie columbe apparuit que p. ca-
tu habet gemitum. quia quos replet sunt qua-
si columbe gementes ad fenestras suas. **Item**
rectum si ponitur super rectum totum tangit.
obliquum autem solum tangit in puncto. **Sic**
spiritus sanctus hominem rectum totum tangit. et
cogitatio et dicta et facta omnia sunt a spiritu
sancto. **Obliquum autem hominem tangit solum**
in puncto mortis. quia solum tunc uult confi-
teri et satisfacere. et cum festinantia facit omnia.
Hic cadit exemplum quod dicit Gregorius
in dialogo de illo romano qui laborans in ex-
tremis petebat usque ad mane induci et non
potuit obtinere. sed statim asportauerunt de-
mones animam eius. **¶ Tercio uocatur spiri-**
tus bonus. Ps. Spiritus tuus bonus deducet
me in terram rectam. **Spiritus sanctus autem ha-**
bet conferre omnia uera bona scilicet septem dona
spiritus sancti. septem uirtutes et gratiam in pre-
senti et gloriam in futuro. **Hec sunt uera bona**
que faciunt hominem bonum et non possunt au-
ferri ab eo et imperpetuum sunt cum eo. **Ps.**
Spiritu oris sui omnis uirtus eorum. Et quia
omnia bona conferunt. ideo spiritus bonus dicitur.
¶ Quarto uocatur spiritus principalis. Ps.
Spiritu principali confirma me. Ipse enim est
principium et causa omnium habentium spiri-
tum. siue in ueteri testamento siue in nouo. **Om-**
nia enim que sunt in aliquo genere. procedunt ab
aliquo uero primo ut dicit philosophus. et ad illud re-
feruntur. ut omnis calor ab igne. et omnis lux
a sole. et omnis aqua a mari. **Et istud primum**

est causa omnium aliorum istius generis. **Cum**
igitur spiritus sanctus simpliciter sit primum. erit
et per consequens omnium causa. et ad ipsum
omnia referentur tanquam ad finem preter pec-
catorum qui peruertit ordinem nature. quia ei
spiritus non redit ad spiritum sanctum deum qui se-
cit ipsum. sed descendit ad spiritus malignos.
Matth. xxv. Ite maledicti in ignem eternum
qui precepta est dyabolo et angelis eius. **¶ Quinto**
uocatur spiritus domini. Isa. lvi. Spiritus do-
mini super me. **Ipse enim facit possessorem suum**
dominum omnium. et sicut dominus habet se circa omnia.
¶ Nam et corpori suo et dyabolo et mundo et
his que sunt in mundo dominatur. **Genes. xvij.**
Dominum tuum istum constitui et omnes fra-
tres eius seruituti illius subiungam. Qui autem
hunc spiritum non habet omnium est seruus.
quia ei mundus et mondana dyabolus et de-
sideria carnis dominant. **¶ Hiere. v.** Seruicis
dijis alienis qui non dabunt uobis requiem.
¶ Sexto uocatur spiritus pacificus. i.
consolator. ut patet hic. quia nos multipliciter
consolatur. **¶ Primo temptaciones mitigando**
Isa. xliij. Cum transieris per aquas tecum ero et
flumina non operient te in igne non comburent.
¶ A dextris et a sinistris insurgunt temptatio-
nes. et spiritus sanctus mittit aquas delecta-
tionum et ignem tribulationum. j. Cor. x. Fi-
delis deus qui non patiet uos temp. supra id quod po-
testis. **¶ Hic. cum temp. presens. ut post. sus. Secundo ad-**
uersus dulcedinem infundendo. ut ea toller-
emus. Eccl. xxiiij. Spiritus meus super mel oleum. **¶ Bern.**
Quid non est dulcedo ipsa que moites ipsam
dulcissimam facit. que aspitas resistere poterit ui-
ctorem illi. propter hanc dulcedinem martires tormen-
ta non sentiebant. **¶ Exemplum de tribus pueris in camino**
ignis. Dani. iij. Fecit medium fort. qui. xvi. ro. fl. a.
¶ Tercio utilitatem tribulationum ostendendo. Nam
habet illuminare. purgare. cogit et mundum con-
tinnere et ad deum ire. **¶ Greg.** Mala que nos hic
premiunt ad deum ire pellunt. sunt enim sic calcaria
equi. **¶ Et non quod tria genera hominum spiritus**
non solat. **¶ Primo non solat mundanos qui uana**
natura solationem amplectunt. **¶ Bern.** Delicata
et diuina consolatio que non dat admittentibus alienam
imo talibus mihi desolationem. **¶ Lu. vi.** Ue uobis
diuitibus qui habetis. **¶ Ps. xv.** Exemplum sic sponsa que
ludit cum amasio suo. et commisceat ei. non meret con-
solationem uiri sed habera. **¶ Sic anima sponsa dei que lu-**
dit cum dyabolo et commisceat mundo. cum quibus uisito
uero fornicat. non meret a spiritu sancto. solari. **¶ Hic**

remie. iij. Tu fornicata es cū amatoribus mul-
 tis. **Consolat** ergo qui vanaz consolationem
 renūit 2 i stentib se affligūt. **Matth. v.** Beati
 qui lugēt qm̄ ipi consolabunt. **¶ Secdo** non
 consolaf hñtes tristitiam hui⁹ seculi que fm̄
 aplm̄ mortem opaf. **De** pessimis em̄ tristant
 qz non possunt qualitercūqz vitari nec inimi-
 cos expellere 2 ad libitum dñari. et sic de simi-
 libus. **Qui** sic tristant non merent a spūsc̄to
 consolari qz non sunt de eius plo. **Ysaie. xl.**
Consolamini cōsolamini pple meus. **Exēplū**
 sicut vir non cōsolaret sponsam que flexet de
 absentia amafij. sic spūsanctus nō consolatur
 eos qui tristant qz non possunt mala que de-
 siderāt opari. **¶ Tercio** nō cōsolaf pigros et
 remissos qui negligunt excutere iugum serui-
 tutis demonis et vicioz. **¶ q. Coz. xj.** Sustine-
 nis si quis vos in seruitutem redigit. **Sed** cō-
 solaf strenuos bellatores. qui nitunt egredi d
 seruitute dyaboli 2 vicia vincere. **¶ Apo. ij.** Vi-
 centi dabo māna absconditū. **Exemplū** si qz
 stanz semper in carcere duro nunqz posset cō-
 solari. **Sic** peccator i carcere dyaboli manēs
 consolari non potest. **¶ Tho. v.** Quale gaudiū
 mihi est qui sedeo in tenebris 2 lumē celi non
 video. **¶ Tercio** quibz spūsanctus dat ostē-
 dit. qz quez ego mittam vobis. s. apostolis et
 apostolicis viris. qui erant fide illuminati. spe
 eleuati. charitate diffusi. prudentia insigniti.
 vltia armati. fortitudine roborati. tpantia
 p̄cincti. seipos humiliantes. mundū cōtemnē-
 tes. corpora sua macerantes. plia vincentes 2
 prios verbo 2 exemplo edificātes et cōuertē-
 tes. **¶ Prio** erāt fide illuminati. **¶ Matth. xvj.** Tu es
 ip̄c filius dei viui. **¶ Silr** 2 oēs dixerūt. vt patz
¶ Lu. ix. **Secūdo** erant spe eleuati. **¶ Johan. vj.**
Dñe ad quē ibimus. **¶ Tercio** erant charitate
 diffusi. **¶ Ro. v.** Abantas dei diffusa ē in cordi-
 bus nostrz p̄ spūsc̄m q̄ dat⁹ ē nob. **¶ Quarto**
 erāt prudentia insigniti. **¶ Matth. x.** Estote pru-
 dentes sicut serpētes. **¶ Quinto** erāt iusticia or-
 nati. **¶ Eph. vj.** Induti loricaz iusticie. **¶ Sexto**
 erant fortitudine roborati. **¶ Jo. xj.** Eamus et
 nos moriamur cū illo. **¶ Coz. iij.** **Valedicim**
 et benedicim⁹. p̄secutōem patimur et sustine-
 mus. blasphemamur 2 obsecramus. **¶ Septio**
 erant temperantia p̄cincti. **¶ Lu. xij.** Sint lum-
 bi vñ p̄cincti. **¶ Thio. vj.** Habentes alimen-
 ta et quibus tegamur bis ptenti simus. **¶ Octa**
 no erant seipos hūilantes. **¶ Lu. ix.** Vos autē
 nō sic s̄ q̄ maior ē vestz fiat sic minor. **¶ Coz.**

iij. **Nos** stulti. p̄pter xp̄m vos autē prudentes
 in christo. nos infirmi vos autē fortes. vos no-
 biles nos autē ignobiles. **¶ Nono** erant mū-
 dum contemnentes. **¶ Matth. xix.** Ecce nos re-
 liquimus omnia et secuti sumus te. **¶ Decimo**
 erant corpora sua macerātes. **¶ Coz. iij.** **¶ Vsqz**
 in hanc horam esurimus 2 sitimus et nudi su-
 mus et laboramus operātes manibz nostris.
¶ Hebre. xj. Circūierunt in melotis in pellibus
 caprinis egentes angustiati afflicti zc. **¶ Unde**
 cimo erant prelia vincentes. **¶ Hebreo. xj.** **¶ Sā**
 cti p̄ fidem vicerunt regna operati sunt iustici-
 am zc. **¶ Obturauerunt** ora leonum. extinxerūt
 impetum ignis. effugraūt aciem gladij con-
 de infir. fortes facti sunt in bello. castra verte-
 runt exteroz. **¶ Duodecimo** erant prios ver-
 bo et exēplo edificantes 2 conuertētes. **¶ Mat.**
¶ v. Vos estis lux mundi. q̄tum ad verbum.
 vos estis sal terre q̄tum ad exemplū. **¶ Thio.**
¶ ij. Omnia sustinco p̄pter electos vt et ipi salu-
 tem cōsequantur. **¶ Carissimi** si volumus spū-
 tūsc̄m recipē in primo penthe. satagam⁹ ee
 tles. 2 vt sim⁹ tales. rogem⁹ deuote spūsanct⁹
 ctuz. **¶ Quarto** ostenditur qz spūsanct⁹
 est firmissima veritas. quia spiritus veritat⁹ es-
 se perhibetur. **¶ Ipse** em̄ est spiritus veritatis.
 qui adueniens apostolis ipsos et nos in illis
 omnem veritatem docuit. **¶ Joh. xij.** **¶ Iste** vos
 docebit omnē veritatem. zc. **¶ Et** vt non sit qui
 fugiat eius doctrinam p̄pter phixitatem. bre-
 uissime totam doctrinam necessariam salutis
 duobus conclusit scilicet in dilectione dei 2 p̄-
 ximi. **¶ Matth. xxij.** **¶ In** his duobus mandatis
 vniuersa lex pendet 2 prophete. **¶ Et** notan-
 dum qz q̄tum ad quinqz apparet qz spūsanct⁹
 sanctus est spiritus veritatis. **¶ Primo** qz ve-
 ritatē scripture sub vmbria legis latētē detexit
 q̄ sic tecta erat mortifera. 2 apta 2 spūalr intel-
 lecta salutifera. **¶ Coz. iij.** **¶ Ira** em̄ occidit spi-
 ritus at viuificat. **¶ Et** in h⁹ figurā velū templi
 scissus ē. qz tūc incepit tps spūsc̄. scz p̄ morte z
 xp̄i. **¶ Jo. xvj.** **¶ Si** ei non abiero pachitus nō vi-
 et ad vos. **¶ Si** autē abiero mittā eū ad vos.
¶ Secdo qz vaitatē m̄di sub vmbria boni de-
 cipiētē ptēni fecit 2 facit. **¶ Et** ideo oēs viri spūa-
 les ptēnūt m̄dū. **¶ Phi. iij.** **¶ Dia** ar. sum. vt ster.
 vt xp̄m lucrifa. **¶ Cū** tpe aploz oēs q̄ recipie-
 bāt spūsc̄m v̄debāt oia 2 ponebant ad pe-
 des apostolorz. **¶ Act. iij.** **¶ Quot** quot autē ha-
 bebāt agros aut domos vendebant et precia
 eorum ante pedes aploz ponebant. **¶ Hoc** fi-

Quibus dat no

Quibus apparet medietas

christus filius dei viui. De mundo habuit testimonium. xij. apostolorum. lxxij. discipuloꝝ et multorum aliorum. Actuum. iij. Virtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis hiesu christi. Item habuit testimonium ab omni creatura. Nam stella noua eius in sua nativitate testificata est. Mat. ij. Vidimus stellam eius in oriente. Sol obscuratus est in morte et p̄testatus est. Mare duꝝ se ei solidum p̄buit deum ipsum confessus ē. Eodem modo aer dum p̄ ipsum ascendit. Celi q̄q̄ dum ipso orante aperti sunt eum p̄testati sunt verum deum esse. Infernus duꝝ quos tenebat reddidit ipsum vite auctorem esse p̄fessus est. Similiter terra dum ipso resurgente tremuit. Similiter panis et pisces dum ad eius imperium multiplicati sunt ip̄m esse deum demonstrabant. Joh. x. Opera que ego facō hec testimonium p̄bent de me. Et hieuit omnis creatura p̄ter peccatorem qui ip̄m negat testimonium x̄po reddit. ad I. bimo. j. Confi- tent se nosse deū. factis autē negant. Peccator autē p̄ vno tenario et p̄ vno obulo negat ip̄s et in noie eius deierat. et sic p̄t̄ sedm. ¶ Tercio ponit̄ causa q̄re christus apostolis mala et bona eis ventura p̄dic. q̄ est duplex. Una seꝝ ne scandalizent̄ in malis. Et hoc est. Hec locutus sum vobis vt non scan. Secunda vt in bonis deū glorificent. Et h̄ est. Hec locutus sum vobis vt cum venierit hora eorū. remi. qz ego dixi vobis. et sic me vt v̄x̄ deum laudet̄ quia futura vobis p̄dixi. Ia. xli. Annuncia te nobis futura. et dicem⁹ qz d̄j est̄ vos. Est ḡ prima causa ne scandalizent̄. Ubi nota q̄ duplex est scandalū. s. actiuū. 7 passiuū. Dat. rviij. De mundo ab scandalis. vt homini p̄ quem scandalum venit. Quia vtrūq̄ scandaluz p̄t̄ eē peccatū mortale. q̄nq̄z x̄o vtrūq̄ est veniale. Scandalum actiuū est dictum v̄ factum minus rectū p̄bens alteri occasionē raine. p̄ter qd̄ aliquis turbat̄ et peccat. Scandalum passiuū est q̄n aliquis p̄ter dictuz vel factum alicuius scandalizat̄ contra deū vel cōtra primū. in quo consistit peccatum. et quādoq̄ mortale et q̄nq̄z veniale. p̄ter nullā aut̄ rem homo debet cōtra deū scandalizari. Ro. ix. O homo tu quis es q̄ respondeas dō. Nū quid dicit figmentū ei qui se finxit quid me fecisti sic. an non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidē vas in honorem. aliud x̄o in cōtumeliam. Et ideo apo-

stoli patientes mala 7 recordantes qd̄ christ⁹ eis predixerat et p̄ hoc cognoscentes ipsuz verum esse deum. in nullo malo eis p̄ christi nomine illato scandalizabant. sed libenter sustinebant. Act. v. Vbant apostoli gaudentes a conspectu concilij qm̄ digni habiti sunt p̄ nomine hiesu contumeliam pati. Sic superficialit̄ patet tertium. ¶ Quarto excōicatio iniusta et mors temeraria apostolis inferenda p̄dicat̄. Et primo excōicatio iniusta exponit̄. qz absq̄ sinagogis et ecclesijs facient vos. Sinagoga est nomen hebreum et ecclesia nomen grecum. sed idem signant. i. tanq̄ excōicatos 7 infames. eijcient vos de suis sinagogis vitantes vos in actib⁹ suis. ¶ Ubi nota q̄ excōicatio dicitur iniusta tribus modis vt habet̄ i decretis. s. ex animo. ex causa. et ex ordine iuris. Ex animo quando ex odio vel vindicta v̄ rā core profertur. Ex causa quando non ex iusta causa infertur. nō em̄ p̄o omni re debet fieri excōicatio sed solummodo p̄ peccato mortali. vel p̄ contumacia. Ex ordine iuris. quando non p̄ceditur s̄m formam 7 ordinem iur̄. scz quando n̄ subest causa rationalis et manifesta. et non p̄mittitur cōpetens ammonitō et sic de alijs. ¶ Excōicatio igitur apostolorū a iudeis fuit iniusta. Primo ex animo. quia ex magno odio hoc fecerunt. Unde dū eijcerent stephanum extra ciuitatē stridebāt dentibus in eum tanq̄ irati. Act. xxiij. Deo uerūt se quidā ex iudeis neq̄ manducatuos neq̄ bibituos donec occiderent pauluz. Secundo ex causa que fuit qz cōfitebantur veritatem et x̄po testimonium reddebant. Joh. ix. Nam em̄ conspirauerunt iudei vt quicūq̄ ipsum cōfiteret̄ x̄pm̄ extra sinagogam fieret. Tercio ex ordine iuris. qz nullum ordinē iur̄ eis seruabant. Debebant em̄ citari accusari. 7 examinari 7 testes induci. sed ip̄i erant accusatores. iudex et testis. Act. xxij. Civem romanum indemnatum. i. nullo ordine iuris conuictū. vt dicit glo. misistis in carceres. Et nota h̄ qz quāuis excōicatio iniusta seruāda ē. qz si contemneret̄ esset p̄ctm̄. et si seruat̄ ē magni meriti. tū ex hūilitate tū ex obedientia. Et debet sic excōicari p̄curare vt absoluat̄. Sile est de interdicto. qz quāuis aliq̄s n̄ dederit de interdicto cām nihilomin⁹ d̄z seruare sic 7 q̄ cāz d̄dit nec d̄z audire diuina nec p̄ rimas eccie inspiciē. qz peccat. h̄ si seruat̄ multū meret̄ ex hūilitate et obia vt d. Aug. Excōicatio at̄ iuste lata mi-

rabiliſter eſt timenda. Eſt em̄ maior pena. que poſſit inferri in eccia dei. Eſt ḡ valde timenda et cauenda ppter trina. Primo ppter piculuz qz excōmunicatus ſeparat a deo. et tradit ſathane extra ecciam. Unde in primitiua eccia excōicatus ſtatim arripiebat a dyabolo et vera batur. Et h̄ e qd̄ ap̄ls dicit. j. Cor. v. De illo fornicario qui habebat vxorem patris. Ego aut̄ iudicaū eū qui ſic opatus eſt tradere huiusmodi hominē ſathane in interitū carnis vt ſpiritus ſaluus fiat. Item eſt piculū. qz excōicatus mltos inſicit. qz oēs q̄ p̄cipiant ei. Un̄ eſt morbus contagioſus ſicut lepra. Ideo ab hoibz ſicut lepra debz vitari. j. Cor. v. Si q̄s frater noiatur fornicator aut auarus. aut ydolis ſeruies cū h̄mōi nec cibū ſumere. Aug. Eā nomiatōem hic vocat ap̄ls que fit cū ſententia et in quē q̄z ordine iudiciario z cū integritate p̄fertur. Exemplū quidā demoniacus inſrogatus. qd̄ peccatū plus placebat dyabolo m̄dit excōicatio. qz p̄ illā plures inſicit et quādoqz ducentos inſicit vno die. ¶ Secūdo. ppter damnuz. qz ſic excōicatus puuat merito paſſionis xp̄i et oīm ſanctorz. et omnibz ſuffragijs. et indulgentijs eccleſie. et omnibz bonis p̄p̄ijs. et omnibus virtutibz z donis ſpirituſſācti et omnino et totaliter remanet nudus z miſer et miſerabilis ſicut q̄ oīno pluſit. Apec. iij. Reſcis qz tu es miſer et miſerabilis z paup̄ z tecus z nudus. ¶ Tercio. ppter infamiā. Da gna em̄ infamia eſt et vitup̄iū expelli de eccleſia ſicut canis. z vitari ab hoibz ſicut leproſus. Unde excōicatus ē magis infamis qz inde⁹ vel ſaracenus. qz cū illis poſſumus loqui ſ̄ nō cū eo. et ppter hec tria dicit Auguſtinus. Nihil debet xp̄ianus ſic formidare ſicut ſepari a corp̄ xp̄i ſ̄ p̄ excōicatioem. Et nota qz doctores canonū magnū peccatū dicūt eē p̄cipare cū excōicato. Sz peccatis noſtris exigētibz d̄ excōicatione hodie paz curat. et de participa tōe cū excōicatis nihil. et nō ſolum ſeculares. ſed et clerici et religioſi de tali participatōe nihil curant. Et ideo dñs ait Mat̄. xxiij. Ue vobis ſcribe et phariſei excolātes culicē camelū aut̄ deglutientes. ¶ Secūdo moris temeraria ſubiungit. qz venit tempus in q̄ oīs zc. Et ſic videt̄ qz indeierant p̄plexi. qz ſi interficiebant peccabāt. et ſi nō interficiebāt ſimiliter peccabāt ex q̄ conſcientiā habebant ſi nō interficerent eos peccare. et mereri ſi interficerēt. qz etiā ſi hō bonū facit. credens malū facē peccāt

Excommunicatio eſt fugienda

Aug⁹. Intentio tua opituo ſinē imponit. Et dicendū qz nō erāt p̄plexi. qz ip̄i habebāt zelū dei. ſ̄ nō ſm̄ ſcientiā. vt dic̄ ap̄ls ad Ro. x. Et ideo debebant deponere p̄ſcientias erroneas et credere in xp̄m quas rōnabiliter deponere potuerūt cū viderēt tot miracula in noīe chriſti fieri. cū etiā ſcriptura ei teſtimoniū redderet et oīa q̄ fecit p̄ ſcripturas poſſint p̄bati. Job. v. Scrutamini ſcripturas in quibus vos putatis vitā habere. he ſunt que teſtimoniū p̄bent de me. Sed ip̄i erāt ceci et nolebant illū nari. immo dicebāt ſe videre. ideoqz multum peccabant. Io. ix. Si ceci eſſetis nō haberetis peccatū. nūc aut̄ qz dicitis videmus p̄ctm veſtrū manet. Et hoc ē qd̄ h̄ dicit. Et h̄ oīa vobis facient. qz non nouerunt patrem neqz me. i. nō nouerūt deū eſſe patrē meū neqz me eē filiū dei. ſed deū inquātū deū bene cognoſcebant. qz notus in iudea deus D̄s. lxxv. In fine nota qz talis mors q̄ p̄ fide xp̄i inferitur nullo modo eſt timēda. ſed ſumme deſideranda. j. Petri. iij. Si quid patimini. ppter inſiciam beati. Quia p̄ talem mortem hō trāſit de morte ad vitam. et finit et terminat oēs miſerias h̄ vite et oīa p̄ct̄a totaliter dimittunt. et tandē corpus glorioſum rehabebit. Lu. xij. Nolite timere eos qui corpus oc. z poſt h̄ non am. h. quid fac. Oſtendam autēz vobis quem timeatis. t. e. qui poſt q̄z oc. h. po. mit. in gebennaz. ¶ De epiſtola. ſermo. lxx.

Hortote prudentes et vigilate in orationibus vris. j. Petri. iij. Quia omnes fideles in proxima dominica debent ſp̄ituſſanctum recipere. i. do beatus petrus nos in hac epiſtola hortatur ad prepatōem condignam tantū hoſpitē recepturos p̄ virtutum exercitiū faciendam. In qua epiſtola quinqz facit. P̄mo nos hortat ad habedā prudentiā ibi. Etote prudentes. Secūdo ad orationum instantiam. ibi. et vigilate in orationibus. Tercio ad caritatem mutuatam ibi. Ante omnia autēz mu. in vo. Quarto ad hoſpitalitatis opus et aliorum operuz miſericordie efficacitā. ibi. Hoſp. inui. ſine murmur. vnusquisqz ſicut acce. gra. Quinto nos hortat vt ſemper verba dei loquamur et omnia faciamus ad eius laudem et gloriā. ibi. Si quis lo. q̄. ſer. dei ſi quis imi. tan. et ver. ¶ P̄mo ergo hortat ad prudentiā poſſidendā vt p̄ ip̄am preparem ad tantū hoſpitē